

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 16. oktober 2000
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 1999-750-0004
Dok.: MNJ20142

U D K A S T

T I L

R E D E G Ø R E L S E

O M

B E T Y D N I N G E N E F T E R D A N S K L O V G I V N I N G

F O R F Æ R I N G E R A F O V E R G A N G F R A D A N S K

T I L F Æ R Ø S K S T A T S B O R G E R S K A B

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning til redegørelsen.....	1
A. Arbejdsministeriet.....	4
I. Arbejdsløshedsforsikring m.v.....	4
B. By- og Boligministeriet.....	9
I. Autorisation af elinstallatører.....	9
II. Landinspektørvirksomhed.....	10
III. Autorisationer for gas-, vand- og sanitetsmestre samt kloakmestre.....	13
IV. Boligstøtte.....	14
C. Erhvervsministeriet.....	17
I. Erhvervelse af dansk søfartsbog.....	17
II. Erhvervsudøvelse som skibsfører på danske registrerede skibe.....	18
III. Skibsregistrering.....	21
IV. Immaterielle rettigheder.....	23
V. Selskabslovgivningen.....	25
VI. Liberale erhverv (revisorer, ejendomsmæglere, dispachører, translatører og tolke).....	27
VII. Det næringsretlige område.....	29
VIII. Eksportkredit.....	31
IX. DANAK (akkreditering).....	34
X. Erhvervsstøtteordninger inden for erhvervsfremmelovens område.....	36
XI. Kontrol med arbejder af ædle metaller m.v.....	38
D. Finansministeriet.....	41
I. Tjenestemandsansættelse.....	41
E. Forskningsministeriet.....	43
I. Tele- og radiokommunikation.....	43
II. Forskningsområdet.....	46
F. Forsvarsministeriet.....	51
I. Ansættelse i forsvaret.....	51
G. Indenrigsministeriet.....	56
I. Udlændingeområdet.....	56
II. Værnepligt.....	59
III. Valgret og valgbarhed til Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale råd...	60
IV. Folkeregistrering.....	63
H. Justitsministeriet.....	66
I. Dansk statsborgerskab.....	66
II. Udlevering af lovovertrædere.....	68

III.	Pas og rejsefrihed.....	71
IV.	Advokater	74
V.	Udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom i Danmark.....	76
VI.	Vagtvirksomhed.....	78
VII.	Flag	80
I.	Kirkeministeriet	83
I.	Den danske folkekirke	83
J.	Kulturministeriet	88
I.	Ophavsret	88
II.	De videregående uddannelser	91
K.	Miljø- og Energiministeriet	94
L.	Ministeriet for fødevarer, Landbrug og Fiskeri	95
I.	Planteforhold m.v.	95
II.	Husdyrhold og levnedsmidler.....	96
III.	Dyrlægeloven	98
IV.	Landbrugsloven	100
V.	Landbrug – Støtteordninger.....	103
VI.	Landbrug – nationale samt EU-medfinansierede støtteordninger	105
VII.	Fiskerilovgivning.....	106
VIII.	Retten til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed med førstegangsomsætning af fisk, og til at drive offentlig fiskeauktion.....	109
IX.	Fiskeri – støtteordninger	111
X.	Førstegangsetablering som fisker	114
XI.	Fiskeribanken	116
M.	Skatteministeriet	120
I.	Skatter og afgifter	120
N.	Socialministeriet.....	123
I.	Lov om social service	123
II.	Arbejdsskade	125
III.	Børnetilskud og børnebidrag.....	127
IV.	Delpension.....	130
V.	Førtids- og Folkepension.....	132
VI.	Hjælp efter lov om aktiv socialpolitik og dagpenge ved sygdom, fødsel og adoption	137
O.	Sundhedsministeriet	141
I.	Sygehjælpsydelse	141
II.	Autorisation af sundhedspersonale	144
P.	Trafikministeriet	149
I.	Adgang til at udføre erhvervsmæssig personbefordring.....	149
II.	Adgang til at udføre godskørsel for fremmed regning.....	150

III.	Adgang til at udføre taxikørsel	152
IV.	Luftfart	154
Q.	Udenrigsministeriet	158
I.	Bistand til danske i udlandet	158
II.	Internationalt udviklingssamarbejde	160
III.	Eksport og investeringsfremme	162
R.	Undervisningsministeriet	165
I.	Folkeskolen og ungdomsuddannelserne	165
II.	Frie skoler for børn og unge	167
III.	Daghøjskoler og produktionsskoler	170
IV.	Videregående uddannelser	174
V.	Folkeoplysning og undervisning af voksne	177
VI.	Uddannelsesstøtte og lignende	180
VII.	Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser	183
S.	Økonomiministeriet	185
I.	Indskyder- og Investorgarantiordningen	185
II.	Besættelse af ledende stillinger i den finansielle sektor	186
T.	Sammenfatning	188

Indledning til redegørelsen.

I forbindelse med forhandlingerne den 2. maj 2000 mellem det færøske landsstyre og regeringen om en nyordning af forholdet mellem Færøerne og Danmark blev det aftalt, at regeringen skulle udarbejde en oversigt over, hvilken betydning det efter dansk lovgivning vil have, at færinger – efter en oprettelse af Færøerne som selvstændig stat med eget statsborgerskab - ikke længere er danske, men færøske statsborgere.

Det anførte skal bl.a. ses i lyset af, at det færøske udkast til traktat om associeret statsforbindelse mellem Færøerne og Kongeriget Danmark indeholder bestemmelser om, at danske og færøske statsborgere med visse undtagelser skal behandles lige i de respektive lande, jf. udkastets artikel 5 og 14. Den praktiske konsekvens af disse bestemmelser afhænger bl.a. af, hvilken betydning dansk lovgivning tillægger dansk statsborgerskab.

Justitsministeriet har i juni 2000 anmodet samtlige ministerier om et bidrag til redegørelsen. Med henblik på at sikre en ensartet fremstilling af de enkelte retsområder anmodede Justitsministeriet i den forbindelse om, at bidragene blev udarbejdet efter en nærmere angiven ”skabelon” med følgende indhold:

”Skema til brug for fagministeriernes bidrag til en samlet redegørelse om betydningen for færinger af overgang fra dansk til færøsk statsborgerskab.

Fagministeriernes bidrag bedes opbygget på følgende måde:

”a) Retsområde.

Her angives, **hvilket retsområde** – f.eks. social pension, efterløn, hospitalsbehandling, Statens Uddannelsesstøtte m.v. – der er tale om.

b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Her angives, om der efter den færøske hjemmestyrelovgivning er tale om et **særanliggende** eller et **fællesanliggende**.

c) Det gældende regelgrundlag.

Her angives det **gældende regelgrundlag** på området. Punktet opdeles i følgende **underpunkter**:

- Dansk lovgivning m.v.

Her angives de **væsentligste love og bekendtgørelser m.v.** på det pågældende retsområde. Det angives samtidig, om lovene og bekendtgørelserne **gælder for Færøerne**.

- **Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.**

Her beskrives i hovedtræk eventuelle **gældende aftaler** mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for **færing**. Endvidere beskrives de refusionsordninger m.v., der eventuelt er knyttet til sådanne aftaler.

- **Nordiske aftaler m.v.**

Her beskrives i hovedtræk eventuelle **nordiske aftaler m.v.** på området, dvs. aftaler, der sikrer statsborgere i de nordiske lande (eller personer med ophold/bopæl i sådanne lande) særlige rettigheder i de andre nordiske lande, herunder Danmark. Herunder sigtes både til aftaler mellem **alle** de nordiske lande og til aftaler mellem Danmark og **bestemte** nordiske lande, herunder Island.

Endvidere beskrives de refusionsordninger m.v., der eventuelt er knyttet til sådanne aftaler.

- **EU-retlig regulering.**

Her angives kort, om det pågældende retsområde helt eller delvis er **EU-retligt reguleret**.

- **EØS-retlig regulering.**

Her angives kort, om det pågældende retsområde er **omfattet af EØS-samarbejdet**.

d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Her redegøres der generelt for, i hvilket omfang det efter det gældende regelgrundlag (jf. pkt. c) har betydning for rettigheder og pligter m.v., hvor en person er **statsborger**. Endvidere angives, hvilke **andre kriterier** – f.eks. **ophold/bopæl i Danmark** – der har betydning.

e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Her beskrives i hovedtræk den retsstilling, som **færing** på det pågældende retsområde efter dansk ret (jf. pkt. c) har i dag, såfremt de har **ophold/bopæl i Danmark**.

f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Her beskrives i hovedtræk den retsstilling, som **færing** på det pågældende retsområde efter dansk ret (jf. pkt. c) har i dag, såfremt de **har ophold/bopæl på Færøerne**.

g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Her beskrives den retsstilling, som personer, der **overgår til færøsk statsborgerskab** – og således ikke længere er danske statsborgere – vil have efter **gældende dansk ret**, hvis de har **ophold/bopæl i Danmark**. Punktet opdeles i følgende **underpunkter**.

- **Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.**

Her beskrives den fremtidige retsstilling for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark under den forudsætning, at Færøerne tilslutter sig det **nordiske samarbejde**.

- **Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.**

Her beskrives den fremtidige retsstilling for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark under den forudsætning, at Færøerne tilslutter sig **EØS-samarbejdet**.

h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Her beskrives den retsstilling, som personer, der **overgår til færøsk statsborgerskab** – og således ikke længere er danske statsborgere – vil have efter **gældende dansk ret**, hvis de har **ophold/bopæl på Færøerne**. Punktet opdeles i **underpunkter** som angivet i pkt. g).

i) Sammenfatning.

Her sammenfattes bidraget. Hovedvægten lægges på en kort fremstilling af, **hvilken retlig forskel det i forhold til i dag vil have for færinger**, at de fremover ikke længere er danske, men **færøske statsborgere**. Så vidt muligt bør også de **økonomiske konsekvenser** for Færøerne af de retlige forskelle sammenfattes.”

Redegørelsen – der i det væsentlige indeholder en ordret gengivelse af de enkelte ministeriers bidrag – beskriver således for en lang række retsområders vedkommende retsstillingen på de anførte punkter.

Der kan være grund til at fremhæve, at redegørelsen i det væsentlige har karakter af et ”øjebliksbillede” af den retsstilling, der - med en uændret lovgivning - vil gælde i Danmark for personer, som efter oprettelse af Færøerne som selvstændig stat bliver færøske statsborgere (og mister deres danske statsborgerskab). Heri ligger bl.a., at der i redegørelsen ikke er taget stilling til overgangsspørgsmål.

Redegørelsen sammenfattes under pkt. T.

A. Arbejdsministeriet.

I. Arbejdsløshedsforsikring m.v.

- a) Retsområde.

Arbejdsløshedsforsikring m.v.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Lovbekendtgørelse nr. 592 af 14. juli 1999 med senere ændringer) (gælder ikke for Færøerne, jf. § 105 i loven).
- Lov nr. 397 af 31. maj om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension (Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen m.v.) (gælder ikke for Færøerne).
- Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 319 af 25. maj 1999 med tilhørende vejledning om ret til efterløn for medlemmer, der har haft forsikrings- og beskæftigelsesperioder i udlandet (gælder for Færøerne).
- Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 618 af 23. juli 1999 om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde m.v. inden for EØS og i det øvrige udland (gælder ikke for Færøerne).
- Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 1156 af 23. december 1993 om medlems- og dagpengeret efter arbejde eller ophold på Færøerne (gælder for Færøerne). Dækker nedennævnte aftales indhold.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Aftale af 1993 mellem Færøernes Landsstyre og Arbejdsministeriet om koordinering af arbejdsløshedsforsikringen.

Efterløn og overgangsydelse er ikke reguleret i forhold til Færøerne i nærværende aftale. Det er alene dagpengeret m.v. Som det fremgår af ovenstående er der imidlertid i bekendtgørelse nr. 319 af 25. maj 1999 fastsat nogle særlige regler om efterløn.

- Nordiske aftaler m.v.

Nordisk Konvention af 15. juni 1992 om social sikring.

Færøerne har tiltrådt konventionen, men konventionen regulerer ikke det indbyrdes forhold mellem Danmark og Færøerne. Nordisk konvention finder i øvrigt kun anvendelse for personer, der ikke er omfattet af EØS-aftalen.

- EU- og EØS-retlig regulering.

Arbejdsløshedsforsikringsområdet er EU-retligt reguleret i henhold til traktatens bestemmelser om arbejdskraftens fri bevægelighed. Reglerne herom findes i EF-traktatens artikel 39 og i forordning nr. 1612/68.

EF-traktatens artikel 42 vedrørende koordinering af de sociale sikringsordninger udgør et nødvendigt supplement til reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed og er primært udmøntet i forordning (EØF) nr. 1408/71.

EØS-aftalen indebærer et samarbejde om social sikring. De regler, der gælder på socialsikringsområdet, er forordning (EØF) nr. 1408/71 og forordning (EØF) nr. 574/72 (gennemførelsesforordningen).

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Den danske arbejdsløshedsforsikring anvender ikke statsborgerskab som betingelse for rettigheder.

Alle personer med lovligt ophold i Danmark kan blive medlem af en dansk arbejdsløshedskasse, hvis de har arbejde i Danmark. De opnår herefter ret til ydelser efter gældende regler. EU-koordineringsreglerne eller reglerne i Nordisk Konvention finder kun anvendelse, hvis forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra enten EØS-lande eller konventionslande uden for EØS ønskes medregnet som beregningsgrundlag for ret til ydelser efter det danske dagpengesystem.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Arbejdsløshedsforsikring m.v.

Eftersom der ikke gælder et krav om statsborgerskab for adgang til såvel arbejdsløshedsforsikring m.v. og efterløn m.v., er retsstillingen for færing den samme som for andre med lovligt ophold i Danmark.

Aftalen mellem Danmark og Færøerne indebærer, at der er fuld adgang til den danske arbejdsløshedsforsikring, når den pågældende har haft arbejde og været arbejdsløshedsforsikret på Færøerne.

Personer, der har arbejdet på Færøerne (og været arbejdsløshedsforsikret dér), kan optages i en dansk a-kasse uden at opfylde det almindelige krav om arbejde i Danmark. De danske betingelser for dagpengeret kan også opfyldes på grundlag af færøske arbejds- og forsikringsperioder. Personen skal blot søge om optagelse inden 8 uger efter, at pågældende ophørte med at være omfattet af arbejdsløshedsforsikringen på Færøerne, og have bopæl og ophold i Danmark.

Det er således muligt for en person, der senest har arbejdet på Færøerne, at blive arbejdsløshedsforsikret i Danmark og opnå ret til danske dagpenge umiddelbart efter optagelsen i en dansk a-kasse.

Efterløn.

Med ændring af bopælskravet i efterlønsordningen er det pr. 1. juli 2000 muligt at bosætte sig inden for EØS-området og modtage efterløn. Disse regler gælder ikke for Færøerne.

I relation til optjening af ret til efterløn i Danmark er der administrativt fastsat særligt gunstige regler for færinger for medregning af færøske forsikrings- og beskæftigelsesperioder.

Reglerne er gunstigere end de regler, der gælder i forhold til EØS, idet det er muligt fuldt ud at medregne forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra Færøerne, blot medlemmet har været medlem af en dansk a-kasse inden afrejsen til Færøerne. De danske optagelsesregler indebærer, at det er muligt på baggrund af et meget kort beskæftigelsesforhold i Danmark at blive medlem af en dansk a-kasse. Samlet set er det således muligt med en meget lille dansk arbejdsmarkeds-mæssig tilknytning at opnå ret til efterløn.

Det bemærkes, at der skal efterbetales bidrag for de perioder, der ligger efter indførelsen af efterlønsbidrag hhv. 1. april og 1. juli 1999.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Arbejdsløshedsforsikring m.v.

Medlemmer af en dansk a-kasse har samme lempelige adgang til færøske dagpenge, hvis de rejser til Færøerne. Der er ved udrejse til Færøerne som hovedregel obligatorisk overgang til det færøske arbejdsløshedsforsikringssystem.

Efterløn.

Der eksisterer ikke en efterlønsordning på Færøerne, og det er kun muligt for færinger i dag at modtage efterløn, hvis de bosætter sig i Danmark, og i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Det vil være et spørgsmål, om den under pkt. e) nævnte aftale kan opretholdes, såfremt Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Det samme er tilfældet i relation til efterløn, hvor beskæftigelsesperioder på Færøerne efter den gældende ordning sidestilles med beskæftigelse i Danmark.

Herudover er statsborgerskab ikke afgørende for adgangen til og ret til ydelser efter det danske arbejdsløshedsforsikringssystem, og færøsk suverænitet vil derfor som udgangspunkt ikke få betydning for færøske statsborgere med ophold og bopæl i Danmark.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Arbejdsløshedsforsikring m.v.

Nordisk Konventions bestemmelser om arbejdsløshedsforsikring anvender samme principper som EØS-aftalen, men giver ikke mulighed for at eksportere dagpenge (se nedenfor). Det betyder, at det er muligt at medregne forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra et andet nordisk land til opfyldelse af dagpengeretsbetingelserne i Danmark, men at medlemmet skal have arbejdet i Danmark i 296 timer inden for de sidste 12 uger/3 måneder, medmindre medlemmet inden for de sidste 5 år har været arbejdsløshedsforsikret i Danmark. Tilsvarende kan Færøerne alene stille krav om arbejde på Færøerne for personer, der ikke har været forsikrede på Færøerne inden for de sidste 5 år.

Efterløn.

Tilslutning til Nordisk Konvention får ikke betydning for retten til efterløn.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Arbejdsløshedsforsikring m.v.

Anvendelse af EØS-aftalen forudsætter, at Færøerne indgår en aftale med EU. Anvendelse af aftalen vil betyde, at færing, der ønsker at søge arbejde i Danmark, kan medtage deres færøske dagpenge i en periode på 3 måneder (eksport). Hvis de opnår arbejde i Danmark vil de kunne overflyttes til dansk forsikring og opnå ret til dagpenge på samme vilkår som andre personer, der har arbejdet i et andet EØS-land. De vil i den forbindelse kunne medregne deres forsikrings- og arbejdsperioder fra et andet EØS-land. Tilsvarende vil medlemmer af en dansk a-kasse kunne medtage danske dagpenge under arbejdssøgning på Færøerne og først blive optaget i den færøske arbejdsløshedsforsikring når de har opnået arbejde. 5 års-reglen, jf. ovenfor, gælder tilsvarende.

Efterløn.

Færøsk tilslutning til EØS-samarbejdet vil indebære, at det er muligt at overgå til efterløn uanset bopæl på Færøerne, hvis man er medlem af en dansk a-kasse og i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn. Det vil videre være muligt at bosætte sig på Færøerne og modtage efterløn, uanset om man påbegynder arbejde dér og derfor omfattes af den færøske arbejdsløshedsforsikring.

Hvis medlemmet ikke har behov for at medregne forsikringsperioder, kan halvdelen af beskæftigelseskravet på 52 uger inden for 3 år opfyldes med beskæftigelsesperioder på Færøerne.

Hvis medlemmet har behov for at medregne forsikringsperioder optjent på Færøerne, skal beskæftigelseskravet opfyldes i Danmark (52 uger inden for 3 år). Forsikringsperioder på Færøerne vil da kunne medregnes med op til halvdelen forudsat, at medlemmet umiddelbart inden udrejsen til Færøerne har været medlem af en dansk a-kasse i mindst 1 år og har haft bopæl og ophold i Danmark i samme periode.

- i) Sammenfatning.

Såvel retten til arbejdsløshedsdagpenge som retten til efterløn er uafhængig af statsborgerskab. I dag gælder der en aftale mellem Danmark og Færøerne om, at arbejds- og forsikringsperioder på Færøerne medregnes ved optagelse i en dansk arbejdsløshedskasse. Endvidere følger det af aftalen, at personer, der har arbejdet på Færøerne, kan optages i en dansk a-kasse uden at opfylde kravet om arbejde i Danmark.

Det vil være et spørgsmål, om den nævnte aftale kan opretholdes, såfremt Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Det samme er tilfældet i relation til efterløn, hvor beskæftigelsesperioder på Færøerne efter den gældende ordning sidestilles med beskæftigelse i Danmark.

I henhold til Den Nordiske Konvention om social sikring og EU-/EØS-samarbejdet gælder særligt lempelige regler for personer fra lande, der er omfattet af disse samarbejder. Reglerne er dog ikke på alle punkter lige så gunstige som de regler der i dag gælder efter den nævnte aftale mellem Færøerne og Danmark.

B. By- og Boligministeriet.

I. Autorisation af elinstallatører.

- a) Retsområde.

Autorisation af elinstallatører.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov nr. 314 af 5. maj 2000 om autorisation af elinstallatører m.v. Loven gælder ikke for Færøerne. Bekendtgørelse nr. 495 af 5. juli 1989.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Forholdet er reguleret gennem de generelle bestemmelser om fri etableringsret.

- EØS-retlig regulering.

Forholdet er reguleret gennem de generelle bestemmelser om fri etableringsret.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab.

Det er bl.a. en betingelse for at opnå autorisation, at ansøgeren har bestået en særlig prøve, jf. lovens § 5, stk. 1, nr. 1.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med ophold/bopæl i Danmark skal opfylde kravet i pkt. d), samt de øvrige betingelser i lovens § 5.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravene i pkt. d), hvis de vil have autorisation som elinstallatør i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ikke et specifikt nordisk samarbejde på dette område.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For borgere fra EU kan der ses bort fra betingelsen om den særlige prøve, jf. pkt. d), såfremt ansøgeren dokumenterer at have udført virksomhed som elinstallatør i et andet EU-land på en række nærmere angivne måder, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3. Dette gælder tillige for borgere fra EØS-lande. Adgangen til autorisation i Danmark er uafhængig af, om ansøgeren bor i Danmark.

Kravene til virksomhedsautorisation fremgår af lovens § 5, stk. 2. Et af kravene er et fast forretningssted. Dette krav gælder uanset om virksomheden skal drives som et personligt drevet firma eller som et selskab. Der vil være krav til den ansatte elinstallatørs stilling i firmaet på lige fod med reglerne for danske elinstallatører. Såfremt den pågældende elinstallatør eller virksomhed ikke er bosat/beliggende i Danmark, vil kravet dog gælde, hvis en del af virksomheden er beliggende eller hvis elinstallatøren arbejder i Danmark.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. pkt. g), 1. pind.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravet i pkt. g), 2. pind, hvis de vil opnå autorisation som elinstallatør i Danmark.

- i) Sammenfatning.

Færinger skal i dag have en autorisation efter reglerne i lovens § 5, herunder bestå en særlig prøve. Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil færinger fortsat have mulighed for at tage denne prøve. Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet vil der være mulighed for at se bort fra dette krav, såfremt ansøgeren dokumenterer at have udført virksomhed som elinstallatør i et andet EU/EØS-land på en række nærmere angivne måder.

Økonomisk vil det ikke få nogen betydning, at færinger overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab.

II. Landinspektørvirksomhed.

- a) Retsområde.

Landinspektørvirksomhed.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lovbekendtgørelse nr. 763 af 6. oktober 1999 om landinspektørvirksomhed. Loven gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.

Bekendtgørelse nr. 292 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De europæiske Fællesskaber med erhvervskompetencegivende videregående uddannelse af mindst 3 års varighed.

- EØS-retlig regulering.

Bekendtgørelse nr. 806 af 7. september 1994 om udvidelse af anvendelsesområdet for lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab.

Det er en betingelse for at opnå beskikkelse som landinspektør, at den pågældende har en dansk landinspektøreksamen, jf. § 1, stk. 2, nr. 3.

Personer, der har opnået beskikkelse som landinspektør, vil kunne deltage i landinspektørselskaber, uanset om de er danske statsborgere.

- e) Gældende retsstilling for færingers ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark skal opfylde kravet i pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravet i pkt. d), hvis de vil opnå beskikkelse som landinspektør i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ikke et specifikt nordisk samarbejde på dette område.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Betingelsen om dansk landinspektøreksamen kan imidlertid fraviges, for så vidt angår andre EU-landes statsborgere, efter reglerne i bekendtgørelse nr. 292 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De europæiske Fællesskaber med erhvervskompetencegivende videregående uddannelse af mindst 3 års varighed, og tilsvarende for EØS-borgere, jf. bekendtgørelse nr. 806 af 7. september 1994 om udvidelse af anvendelsesområdet for lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. pkt. g), 1. pind.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færingers med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravet i pkt. g), 2. pind, hvis de vil opnå beskikkelse som landinspektør i Danmark.

- i) Sammenfatning.

Færingers skal i dag have en dansk landinspektøreksamen for at opnå beskikkelse som landinspektør. Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab vil færingers fortsat have mulighed for at opnå beskikkelse som landinspektør i Danmark. Dette vil som udgangspunkt kræve en dansk landinspektøreksamen, men hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, vil dette krav kunne fraviges.

Økonomisk vil det ikke få nogen betydning, at færingers overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab.

III. Autorisationer for gas-, vand- og sanitetsmestre samt kloakmestre.

- a) Retsområde.

Autorisationer for gas-, vand- og sanitetsmestre samt kloakmestre.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov nr. 250 af 8. juni 1978 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger (afløses den 1. januar 2001 af lov nr. 206 af 27. marts 2000 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger). Lovene gælder ikke for Færøerne. Bekendtgørelse nr. 156 af 10. april 1979 om autorisation for gas-, vand- og sanitetsmestre og kloakmestre.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Forholdet er reguleret gennem de generelle bestemmelser om fri etableringsret.

- EØS-retlig regulering.

Forholdet er reguleret gennem de generelle bestemmelser om fri etableringsret.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab.

Det er bl.a. en betingelse for at opnå autorisation, at ansøgeren har bestået en særlig prøve, jf. lovens § 4, stk. 1, nr. 1.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Færing med ophold/bopæl i Danmark skal opfylde kravet i pkt. d), samt de øvrige betingelser i lovens § 4 og bekendtgørelse nr. 156 af 23. april 1979.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravene i pkt. e), hvis de vil have autorisation som gas-, vand- og sanitetsmester samt kloakmester i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ikke et specifikt nordisk samarbejde på dette område.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For borgere fra EU kan der ses bort fra betingelsen om den særlige prøve, jf. pkt. d), såfremt ansøgeren dokumenterer at have udført den pågældende virksomhed i et andet EU-land på en række nærmere angivne måder, jf. bekendtgørelsens § 20. Dette gælder tillige for borgere fra EØS-lande.

For så vidt angår udøvelse af virksomhed i selskabsform for statsborgere fra EU-lande og EØS-lande fremgår reglerne af bekendtgørelsens §§ 20-25. Der vil ikke på baggrund heraf være væsentlige ændringer for færingers retsstilling.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. pkt. g), 1. pind.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne skal opfylde kravet i pkt. g), 2. pind, hvis de vil opnå autorisation som gas-, vand- og sanitetsmester samt kloakmester i Danmark.

- i) Sammenfatning.

Færinger skal i dag have en autorisation efter reglerne i lovens §§ 3 og 4, herunder bestå en særlig prøve. Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil færinger fortsat have mulighed for at tage denne prøve. Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet vil der være mulighed for at se bort fra dette krav, såfremt ansøgeren dokumenterer at have udført virksomhed som gas-, vand- og sanitetsmester samt kloakmester i et andet EU/EØS-land på en række nærmere angivne måder.

Økonomisk vil det ikke få nogen betydning, at færinger overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab.

IV. Boligstøtte.

- a) Retsområde.

Boligstøtte.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lovbekendtgørelse nr. 855 af 25. november 1999 om individuel boligstøtte. Loven gælder ikke for Færøerne.

Vejledning nr. 110 af 26.6.1996 om boligstøtte med senere ændringer (senest april 2000).

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71.

- EØS-retlig regulering.

Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab. Der stilles derimod krav om, at ansøgeren har fast bopæl her i landet, og at ansøgeren benytter en bolig her i landet til helårsbeboelse, jf. § 5, nr. 1 og 2.

Boligstøtte til pensionister kaldes boligydelse. Retten til boligydelse er endvidere betinget af, at personen samtidig ikke alene har opnået ret til udbetaling af, men også faktisk modtager dansk social pension eller forskud herpå.

Retten til boligydelse omfatter tillige personer, der har bopæl i Danmark, og som modtager en udenlandsk pension, som Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 finder anvendelse på, jf. § 2, stk. 1, i lov om individuel boligstøtte. Det drejer sig om pensioner fra EU-lande og de nordiske lande.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark vil kunne opnå ret til boligstøtte på lige fod med danskere, hvis de opfylder de under pkt. d) angivne krav.

-f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingar med ophold/bopæl på Færøerne vil i sagens natur ikke opfylde kravene i pkt. d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Udenlandske, herunder nordiske statsborgere, kan få boligstøtte på lige fod med danske statsborgere, forudsat kravene nævnt under pkt. d) er opfyldt.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Udenlandske statsborgere, herunder EØS-borgere, kan få boligstøtte på lige fod med danske statsborgere, forudsat kravene nævnt under pkt. d) er opfyldt.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Som pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Udenlandske statsborgere vil kunne få boligstøtte på lige fod med danske statsborgere, såfremt de har fast bopæl her i landet, samt benytter en bolig til helårsbeboelse, samt for så vidt angår boligydelse opfylder de supplerende krav nævnt under pkt. d).

Der vil således ikke være nogen forskel for færingar ved en overgang fra dansk til færøsk statsborgerskab.

Boligstøtteudgifternes størrelse vil ikke blive påvirket af, om færingar med ophold/bopæl i Danmark behandles som danske eller udenlandske, herunder nordiske, statsborgere.

C. Erhvervsministeriet.

I. Erhvervelse af dansk søfartsbog.

- a) Retsområde.

Erhvervelse af dansk søfartsbog.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Efter hjemmestyrelovgivningen er sømandsloven, som omfattet af begrebet "arbejdsforhold", overgået til det færøske hjemmestyre.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. september 1995 som ændret ved lov nr. 14 af 13. januar 1997 og lov nr. 902 af 16. december 1998 (§ 64 b, stk. 2). Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 1029 af 4. december 1996 om på- og afmønstring af søfarende, om besætningsskemaer og om søfartsbøger. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen nordisk aftale på området.

- EU-retlig regulering.

Der er ingen EU-regulering på området.

- EØS-retlig regulering.

Der gælder samme forhold, som nævnt under EU-retlig regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Bekendtgørelsens regel om, at dansk søfartsbog kun må udstedes til personer, som har dansk indfødsret, blev indført i 1974 bl.a. med det formål at værne om den respekt som officiel dansk identitetsdokument m.v., danske søfartsbøger i almindelighed nyder uden for Danmark. Søfartsbogen kræves også i en række tilfælde af udenlandske toldmyndigheder ved ind- eller udrejse i forbindelse med danske søfarendes på- eller afmønstring af skibe.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers bosiddende i Danmark kan i dag erhverve dansk søfartsbog.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

De færøske myndigheder udsteder færøske søfartsbøger. Færingers bosiddende på Færøerne kan i dag vælge, om de ønsker at erhverve en færøsk eller dansk søfartsbog.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færingers, der overgår til færøsk statsborgerskab, vil ikke kunne erhverve dansk søfartsbog. Reglen om dansk indfødsret er blevet administreret stramt, og der er ikke meddelt dispensation fra kravet. Udenlandske søfarende tjenstgørende på danske skibe i stillinger, hvor søfartsbog kræves, kan i henhold til gældende danske mønstringsregler benytte et eksemplar af besætningsskemaet i stedet for søfartsbogen.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det nordiske samarbejde berører ikke reglerne om udstedelse af søfartsbøger.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der er ingen regulering på området inden for EØS-samarbejdet.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Samme bemærkninger som under pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Færingers vil som færøske statsborgere miste muligheden for at kunne erhverve dansk søfartsbog. Denne konsekvens berører imidlertid ikke færingers mulighed for at gøre tjeneste på danske skibe, da gældende mønstringsbestemmelser for udenlandske søfarende vil finde anvendelse for færingers.

II. Erhvervsudøvelse som skibsfører på danske registrerede skibe.

- a) Retsområde.

Erhvervsudøvelse som skibsfører på danske registrerede skibe.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 15 af 13. januar 1997 om skibes besætning, som ændret ved § 2 i lov nr. 902 af 16. december 1998 samt ved bekendtgørelse nr. 833 af 10. november 1999 om ændring af tonnagegrænser for fiskeskibe. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 832 af 10. november 1999 om kvalifikationskrav til søfarende og fiskere og om sønæringsbeviser. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er på det maritime uddannelsesområde indgået en samarbejdsaftale mellem Danmark og Færøerne om gensidig anerkendelse af eksaminer, der giver adgang til udstedelse af sønæringsbevis, og om gensidig anerkendelse af danske og færøske sønæringsbeviser. Et sønæringsbevis udstedt på Færøerne giver efter aftalen den færøske søfarende fulde rettigheder på danske skibe på lige fod med beviser udstedt af Søfartsstyrelsen, også for så vidt angår stillingen som skibsfører på dansk registreret skib.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen nordisk aftale på området.

- EU-retlig regulering.

Erhvervsudøvelsen som skibsfører falder ind under artikel 39 EF, stk. 4, og er således ikke omfattet af traktatens bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed. De i Unionen gældende direktiver om indførelse af generelle ordninger for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for erhvervskompetencegivende uddannelser (89/48/EØF og 92/51/EØF) finder derfor ikke anvendelse på erhvervsudøvelsen som skibsfører.

- EØS-retlig regulering.

Der gælder samme forhold, som nævnt under EU-retlig regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Besætningslovens krav om indfødsret for skibsførere skal ses i lyset af, at skibsføreren bl.a. er tillagt beføjelser til at udøve politimæssig myndighed om bord på skibet.

Der findes adgang til – under særlige omstændigheder og efter forudgående høring af de berørte organisationer – at dispensere fra kravet om indfødsret. Antallet af sådanne sager er i dag forholdsvis begrænset, idet der som hovedregel stilles krav om, at ansøgeren – udover at opfylde faglige kvalifikationer på niveau med den danske skibsføreruddannelse, herunder krav om kendskab til dansk søfartslovgivning - kan dokumentere et fast tilknytningsforhold (bopælskriterium) til landet. Bopælskriteriet er et element i sagsbehandlingen og er ikke nedfældet i loven eller administrative forskrifter. Herudover foreskriver besætningsloven, at ret til at føre dansk skib fortabes, når dansk indfødsret mistes. Loven giver dog Søfartsstyrelsen mulighed for under særlige omstændigheder at gøre undtagelse fra denne bestemmelse.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers bosiddende i Danmark har en umiddelbar ret til at erhverve dansk sønæringsbevis som skibsfører og til erhvervsudøvelse som sådan.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

I henhold til nævnte samarbejdsaftaler mellem Danmark og Færøerne på området har færingers en umiddelbar ret til at erhverve bevis som skibsfører og til erhvervsudøvelse som sådan.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Besætningslovens krav om, at skibsføreren skal have dansk indfødsret, betyder, at færingers bosiddende i Danmark vil miste muligheden for fremover at erhverve ret til at føre dansk skib, uanset om de pågældende er besiddelse af dansk eller færøsk bevis.

Besætningslovens bestemmelser vil dog ikke være til hinder for, at færingers med bopæl i Danmark med henvisning til besætningslovens dispensationsmuligheder kan bibeholde ret til at føre dansk skib, selv om de pågældende skifter statsborgerskab.

Den i dag eksisterende ligestilling mellem færøske og danske sønæringsbeviser vil således ikke kunne opretholdes uændret, og en revision af samarbejdsaftalerne på området vil i lyset heraf være nødvendig.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det nordiske samarbejde berører ikke reglerne om dansk statsborgerskab for skibsførere på danske skibe.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

EØS-samarbejdet omfatter på dette område samme regler, som gælder inden for Unionen, jf. c).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Som nævnt under pkt. d), findes der adgang til at dispensere fra kravet om indfødsret. Som anført under pkt. g), betyder en suveræn færøsk stat med eget statsborgerskab, at de på området indgåede samarbejdsaftaler skal revideres.

Besætningslovens dispensationsmulighed vil næppe være til hinder for indgåelse af en aftale med Færøerne om, at en færing har adgang til at gøre tjeneste som fører af et dansk skib, idet der vil kunne ses bort fra ovennævnte bopælskriterium (pkt. d). En sådan aftale bør dog formentligt være tidsbegrænset og indeholde klausul om opsigelse, således at der kan tages højde for ændrede forhold inden for eksempelvis uddannelsesområdet.

Pr. 31. december 1999 var der i danske skibe registreret 47 skibsførere bosiddende på Færøerne. Hertil skal lægges det antal færøske skibsførere, som holdt ferie eller lignende.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det nordiske samarbejde berører ikke reglerne om dansk statsborgerskab for skibsførere i danske skibe.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

EØS-samarbejdet omfatter på dette område samme regler, som gælder inden for Unionen, jf. c).

- i) Sammenfatning.

Færinger vil som færøske statsborgere miste den i dag eksisterende umiddelbare ret til at føre dansk skib. Der skal derfor gennemføres en revision af gældende samarbejdsaftaler for at opretholde en status quo på området. Lovens dispensationsmuligheder er ikke til hinder for, at den eksisterende aftale om gensidig anerkendelse af sønæringsbeviser m.v. tilpasses, således at færøske statsborgere får ret til at føre danske skibe. En sådan aftale bør dog formentligt være tidsbegrænset og indeholde klausul om opsigelse, således at der kan tages højde for ændrede forhold inden for eksempelvis uddannelsesområdet.

III. Skibsregistrering.

- a) Retsområde.

Skibsregistrering.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Skibsregistrering på Færøerne er færøsk særanliggende, mens skibsregistrering i resten af kongeriget foretages af Søfartsstyrelsen.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 901 af 16. december 1998 om ændring af søloven og ophævelse af lov om skibsregistrering (Overførsel af registreringsregler m.v.).
- Bekendtgørelse nr. 41 af 22. januar 1999 om skibsregistrering.

Hverken loven eller bekendtgørelsen gælder for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ikke aftaler mellem Danmark og Færøerne inden for skibsregistrering.

- Nordiske aftaler m.v.

Der findes ikke nordiske aftaler på området.

- EU-retlig regulering.

Skibsregistrering er ikke EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Området er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Hvis en person ønsker sit skib optaget i Skibsregistret, skal vedkommende opfylde nationalitetsbetingelserne i § 1 i Søløven, dvs. være dansk statsborger.

Efter det gældende regelgrundlag fortolkes bestemmelsen således, at en færing, der er bosiddende i Danmark, kan få sit skib registreret i Skibsregistret, mens en færing bosiddende på Færøerne ikke kan blive registreret i Skibsregistret, da loven ikke gælder for Færøerne. Registrering kan i stedet ske i det Færøske Skibsregister.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

En færing med bopæl i Danmark betragtes som en dansk statsborger.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

En færing med bopæl på Færøerne betragtes som en udenlandsk statsborger.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil en færing, der er bosiddende i Danmark, ikke umiddelbart kunne få sit skib registreret i Skibsregistret, da vedkommende ikke er dansk. Der er dog i lovgivningen mulighed for at dispensere fra Søløvens nationalitetskrav.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Retsstillingen vil være som ovenfor beskrevet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Det er muligt for en borger fra et EØS-land, der er bosiddende her i landet, at få sit skib registreret i Skibsregistret uden først at skulle søge dispensation.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil en færing, der er bosiddende på Færøerne fortsat ikke kunne få sit skib registreret i Skibsregistret (jf. pkt. f)).

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Retsstillingen vil være som ovenfor beskrevet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Efter den nuværende retsstilling kan en person fra et EØS-land få sit skib registreret i skibsregistret, når der er valgt en repræsentant i Danmark, der effektivt kontrollerer, administrerer og dirigerer skibet fra Danmark. Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, vil det således være muligt for en færøing bosat på Færøerne at få sit skib registreret i Skibsregistret, når blot der er valgt en repræsentant i Danmark. Ordningen gælder dog ikke ved fritidsfartøjer.

- i) Sammenfatning.

En færøing bosiddende i Danmark, der i dag umiddelbart kan få sit skib registreret i Skibsregistret, vil som færøisk statsborger bosiddende i Danmark være nødt til at ansøge om dispensation til at få sit skib registreret.

IV. Immaterielle rettigheder.

- a) Retsområde.

Immaterielle rettigheder, herunder patenter, varemærker, mønstre og brugsmønstre. Det skal dog nævnes, at brugsmønstreloven på nuværende tidspunkt ikke gælder for Færøerne.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Patentloven (lov nr. 479 af 10 december 1967) er sat i kraft på Færøerne.
- Varemærkeloven og fællesmærkeloven (lov nr. 341 af 6. juni 1991 og lov nr. 342 af 6. juni 1991) er sat i kraft på Færøerne.
- Mønsterloven (lov nr. 360 af 30. juli 1971) er sat i kraft på Færøerne.

Lovene har undergået en række ændringer, og disse er for en stor dels vedkommende ikke sat i kraft på Færøerne. Dette skyldes dels, at de er direkte undtaget i ændringsloven, dels at de endnu ikke er sat i kraft på Færøerne. Patent- og Varemærkestyrelsen er i løbende dialog med det færøiske Landsstyre desangående.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ikke aftaler mellem Danmark og Færøerne inden for immaterielle rettigheder.

- Nordiske aftaler m.v.

Der findes ikke nordiske aftaler på området.

- EU-retlig regulering.

Det gældende regelgrundlag er underlagt en delvis EU-retlig regulering, herunder forordning nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-Varemærker og lov nr. 412 af 31. maj 2000 om ændring af patentloven, varemærkeloven, lov om brugsmodeller m.v., lov om mønstre og lov om plantenyheder.

Der vil til efteråret blive fremsat lovforslag om en ny mønsterlov (design) baseret på et EF-direktiv. EU-Kommissionen har desuden fremsat et forordningsforslag om EF-patentet og et forslag om et EF- mønster som er under forhandling.

- EØS-retlig regulering.

Der er på nuværende tidspunkt ingen EØS-retlig regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

I nugældende patentlov, varemærkelov og mønsterlov gælder der et fuldmægtigkrav. Kravet fastslår, at en rettighedshaver, der ikke har bopæl her i landet, skal have en her bosat, i patentregistret indført fuldmægtig, som på hans vegne kan modtage forkyndelser og andre meddelelser vedrørende patentet.

Der er imidlertid fremsat lovforslag om ændring af denne bestemmelse, således at bestemmelsen kommer i overensstemmelse med EF-retten. Der vil efter ændringen alene stilles krav om, at såfremt rettighedshaveren ikke har bopæl her i landet, skal vedkommende have en inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde bosat fuldmægtig, som kan repræsentere rettighedshaveren i alt vedrørende ansøgningen.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger er ligestillet med danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med ophold og bopæl på Færøerne er ligestillet med danske statsborgere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færøerne vil skulle etablere en Patent- og Varemærkemyndighed på Færøerne tilsvarende den danske. Et samarbejde vil dog i en vis udstrækning kunne tænkes.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det ændrer ikke på færøske statsborgeres retsstilling, at Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Efter den nugældende lovgivning ville tilslutning til EØS-samarbejdet ikke ændre Færøernes retsstilling. Efter lovændringen af fuldmægtigkravet til oktober vil der alene blive stillet krav om, at en rettighedshaver, der ikke har bopæl her i landet, skal repræsenteres ved en fuldmægtig, der har bopæl inden for EØS-området.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færøerne vil skulle etablere en Patent- og Varemærkemyndighed på Færøerne tilsvarende den danske. Et samarbejde vil dog i en vis udstrækning kunne tænkes. Færøske statsborgere vil skulle repræsenteres ved en her i landet bosat fuldmægtig eller, efter lovforslaget er vedtaget ved en fuldmægtig bosat inden for EØS-området.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det vil ikke give færøske statsborgere med bopæl/ophold på Færøerne en bedre retsstilling at tilslutte sig det nordiske samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Efter den nugældende lovgivning ville tilslutning til EØS-samarbejdet ikke ændre Færøernes retsstilling. Efter lovændringen af fuldmægtigkravet til oktober vil der alene blive stillet krav om, at en rettighedshaver, der ikke har bopæl her i landet, skal repræsenteres ved en fuldmægtig, der har bopæl inden for EØS-området.

- i) Sammenfatning.

Såfremt de kommende forhandlinger måtte føre til, at Færøerne opnår suverænitet, medfører dette, at Færøerne for opnåelse af beskyttelse på det immaterielle område på Færøerne må etablere en myndighed, der kan udstede sådanne rettigheder.

Færøske statsborgere vil efter opnåelse af suverænitet efter den nugældende lovgivning skulle repræsenteres af en herboende fuldmægtig, medmindre de har bopæl i Danmark. Hvis den fremsatte lovændring træder i kraft, vil de, medmindre de har bopæl i Danmark, skulle repræsenteres ved en fuldmægtig inden for EØS-området.

V. Selskabslovgivningen.

- a) Retsområde.

Selskabslovgivningen.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Aktieselskabsloven.
- Anpartsselskabsloven.
- Lov om erhvervsdrivende fonde.
- Lov om fonde og visse foreninger.

Alle lovene er sat i kraft for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Delvis EU-retlig reguleret for så vidt angår aktie- og anpartsselskabsloven (flere EF-direktiver).

- EØS-retlig regulering.

Som den EU-retlige regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter gældende regler.

Hvis man ønsker at være bestyrelsesmedlem eller direktør i et aktieselskab, et anpartsselskab, en erhvervsdrivende fond eller en anden form for fond eller forening gælder et krav om bopæl i Danmark. Det samme gælder for stiftere af aktieselskaber og anpartsselskaber. For anpartsselskaber gælder dette kun så længe den nye anpartsselskabslov ikke er sat i kraft på Færøerne. Når dette sker er statsborgerskabet uden betydning. Der gælder en generel undtagelse for statsborgere i EU og EØS-lande.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Retsstillingen for færinger med bopæl/ophold i Danmark er den samme som for danske statsborgere med bopæl i Danmark.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Retsstillingen for færinger med bopæl/ophold på Færøerne er den samme som for danske statsborgere med bopæl i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retsstillingen for færingers med bopæl i Danmark er den samme som for danske statsborgere med bopæl i Danmark.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Som ovenfor under pkt. e) og f).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Som ovenfor under pkt. e) og f).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der vil blive krævet dispensation for forhold nævnt under pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der vil blive krævet dispensation for færøske statsborgere på samme lempelige måde som for øvrige nordiske lande udenfor EU / EØS.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færøske statsborgere vil blive omfattet af den generelle undtagelse for EU- og EØS statsborgere. Dispensation i forhold til bopælskravet vil derfor ikke være nødvendig her.

- i) Sammenfatning.

På det selskabsretlige område vil færøske statsborgere med bopæl uden for Danmark blive betragtet som 3. landes borgere, såfremt Færøerne bliver en selvstændig stat. For at færingers herefter skal kunne optræde som ledelsesmedlemmer eller stiftere på det selskabsretlige område, vil der blive krævet dispensation fra bopælskravet efter gældende praksis. Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet eller bliver medlem af EU vil dispensation ikke blive krævet, ligesom færøske statsborgere ved en eventuel tilslutning til det nordiske samarbejde vil være udsat for den lempeligere dispensationspraksis.

VI. Liberale erhverv (revisorer, ejendomsmæglere, dispachører, translatører og tolke).

- a) Retsområde.

Liberale erhverv (revisorer, ejendomsmæglere, dispachører, translatører og tolke).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om statsautoriserede revisorer.
- Lov om registrerede revisorer.
- Lov om omsætning af fast ejendom.
- Lov om dispachører.
- Lov om translatører og tolke.

Lovene gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen særlige nordiske aftaler.

- EU-retlig regulering.

Området er delvis EU-retligt reguleret (revisorlovgivningen).

- EØS-retlig regulering.

Som den EU-retlige regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter gældende regler.

For revisorer og ejendomsmæglere gælder et krav om bopæl i Danmark. Der gælder en generel undtagelse for statsborgere i EU og EØS lande. For dispachører, translatører og tolke gælder samme bopælskrav. For disse gælder tillige et indfødsretskrav. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan dispensere konkret fra indfødsretskravet, men ikke fra bopælskravet (for 3. landes borgere).

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger betragtes som danske statsborgere og kan drive erhverv som ejendomsmæglere, dispachører og tolke, når de har bopæl i Danmark. Det samme gælder revisorer, hvis de er autoriseret i Danmark. Hvis de er autoriseret på Færøerne, betragtes de som udenlandske revisorer.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med bopæl/ophold på Færøerne betragtes som havende bopæl/ophold her i landet. Derfor stilles der ikke krav om dispensation, når færinger med bopæl/ophold på Færøerne ønsker at drive erhverv i Danmark som ejendomsmægler, dispachør eller tolk. Færøske revisorer med autorisation i Danmark kan uden dispensation revidere danske selskaber.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retsstillingen for færøske statsborgere med bopæl i Danmark er den samme som for danske statsborgere med bopæl i Danmark i relation til revisorer (med dansk autorisation) og ejendomsmæglere. For dispachører, translatører og tolke skal der dispenseres fra indfødsretskravet.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Da der alene gælder et bopælskrav for ejendomsmæglere og revisorer, er dette uden betydning, når færøske statsborgere har bopæl i Danmark. For dispachører, translatører og tolke skal der konkret dispenseres fra indfødsretskravet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der gælder en generel undtagelse fra bopælskravet for statsborgere i EU- og EØS-lande. For så vidt angår dispachører, translatører og tolke fraviges kravet om dansk indfødsret.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

For revisorer og ejendomsmæglere kræves dispensation til udførelse af hvervene. Dispachører, translatører og tolke kan ikke udføre deres erhverv i Danmark.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det nordiske samarbejde har i denne sammenhæng ingen selvstændig betydning. Færøske statsborgere vil blive betragtet som udenlandske (3. landes) statsborgere. Det vil sige, at færøske statsborgere med bopæl/ophold på Færøerne ikke lovligt kan drive erhverv som dispachører, translatører eller tolke i Danmark. Der kan ikke dispenseres fra bopælskravet. For revisorer skal der en særlig tilladelse til. Ejendomsmæglere skal have konkret dispensation.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der gælder en generel undtagelse fra bopælskrav for statsborgere i EU- og EØS lande.

- i) Sammenfatning.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl uden for Danmark vil i det omfang, Færøerne ikke tilslutter sig EU eller EØS blive betragtet som 3. landes statsborgere med bopæl/ophold uden for Danmark. Dette indebærer, at der vil skulle dispenseres fra bopælskravet for revisorer og ejendomsmæglere. For dispachører, translatører og tolke kan der ikke dispenseres fra bopælskravet. Færøske statsborgere med ophold uden for Danmark vil derfor ikke lovligt kunne drive deres erhverv i Danmark. Hvis disse har bopæl i Danmark, skal der konkret dispenseres fra indfødsretskravet, såfremt Færøerne ikke tilslutter sig EU eller EØS.

VII. Det næringsretlige område.

- a) Retsområde.

Det næringsretlige område.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Næringsloven
- Lov om hotel- og restaurationsvirksomhed

Lovene gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Ingen.

- EØS-retlig regulering.

Ingen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter gældende regler.

I næringsloven stilles der krav om dansk indfødsret. Der gælder endvidere et bopælskrav. Kravet om dansk indfødsret er fraveget ved bekendtgørelse nr. 765 af 22. august 1996 for udlændinge med opholds- og arbejdstilladelse i Danmark.

Efter hotel- og restaurationsloven gælder alene et bopælskrav.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med bopæl i Danmark kan drive næring og hotel- og restaurationsvirksomhed i Danmark på linie med andre danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med bopæl på Færøerne betragtes som havende bopæl her i landet. Der gælder derfor det samme som under pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retsstillingen for færøske statsborgere med bopæl i Danmark er, at de her i landet kan drive næring, hvis de har en opholds- og arbejdstilladelse, ligesom de kan drive hotel og restaurationsvirksomhed her.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Dispensation vil være nødvendig i relation til indfødsretskravet i næringsloven. Bopælskravet er opfyldt i denne situation.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der gælder en generel undtagelse fra bopælskrav for statsborgere i EU- og EØS-lande.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færøske statsborgere vil i denne situation hverken kunne drive næring eller hotel- og restaurationsvirksomhed.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det kræver bopæl i Danmark, samt opholds- og arbejdstilladelse i Danmark at drive næring her. Derfor vil færøske statsborgere ikke i denne situation kunne drive næring her i landet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der gælder en generel undtagelse fra bopælskrav for statsborgere i EU- og EØS-lande.

- i) Sammenfatning.

Hvis færøske statsborgere ikke har bopæl i Danmark, og Færøerne ikke har tilsluttet sig enten EU eller EØS, kan de ikke drive næring eller hotel- og restaurationsvirksomhed i Danmark. Hvis de derimod har bopæl i Danmark, kan de drive hotel- og restaurationsvirksomhed, ligesom de også kan drive næring, hvis de har en opholds- og arbejdstilladelse i Danmark.

VIII. Eksportkredit.

- a) Retsområde.

Eksportkredit.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov nr. 1070 af 20. december 1995 som ændret ved lov nr. 344 af 2. juni 1999, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 9. december 1999 om Lov om Dansk Eksportkreditfond m.v. Det fremgår af bemærkningerne til § 15 i lov nr. 1070 af 20. december 1995 om Dansk Eksportkreditfond m.v., at loven vil gælde på Færøerne, når den er kundgjort. Loven blev bekendtgjort på Færøerne med ikrafttræden onsdag den 26. november 1997. Loven er ændret ved lov nr. 344 af 2. juni 1999. Der er ikke taget stilling til Færøerne i ændringsloven, og loven er ikke kundgjort på Færøerne.

Bekendtgørelse nr. 846 af 16. november 1999 om administration af lov om Dansk Eksportkreditfond m.v.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU retlig regulering.

Rådets direktiv af 27/11 1984 vedrørende underleverancer for en eller flere af de europæiske fællesskabers medlemsstater.

Bekendtgørelse nr. 167 af 22. marts 1999 om ikrafttræden af EF-direktiv om harmonisering af de væsentligste bestemmelser vedrørende eksportkreditforsikringsdækning af mellem- og langfristede forretninger.

- EØS-retlig regulering.

Ingen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Det fremgår af bekendtgørelse af lov om Dansk Eksportkreditfond m.v., at Dansk Eksportkreditfond med navnet Eksport Kredit Fonden har til formål at sikre dansk eksport internationalt konkurrencedygtige vilkår med hensyn til dækning af ekstraordinære risici for tab i forbindelse med eksport.

Ifølge cirkulære nr. 174 af 16. november 1999 om midlertidig vedtægt for Eksport Kredit Fonden § 1, stk. 2, forstås der ved dansk eksport forretninger med udlandet af økonomisk interesse for Danmark. Den danske interesse skal være betydelig og stigende med kreditrisikoen. Opgørelsen heraf kan tage udgangspunkt i produktion, værditilvækst, ejerskab eller tilsvarende. Udtrykket dansk ek-

sport skal forstås bredt. I forståelsen af begrebet skal tages i betragtning, at produktion i vekslende omfang finder sted i udlandet, mens værditilvækst og kapitalafkast af produktionen henføres til Danmark.

Det afgørende er således, at der er tale om dansk eksport og ikke som sådan selve statsborgerskabet.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/ bopæl i Danmark.

Jf. ovenfor under d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/ bopæl på Færøerne.

Jf. ovenfor under d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/ bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. ovenfor under pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Jf. ovenfor under pkt. d).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/ bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Såfremt Færøerne ikke længere er dansk vil færøsk produktion og værditilvækst være at ligestille med udenlandsk interesse. I denne situation vil EKF ikke kunne dække ekstraordinære risici for færøsk eksport.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. ovenfor under pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Jf. ovenfor under pkt. d).

- i) Sammenfatning.

På eksportkreditområdet er det ikke som sådan statsborgerskabet, der er afgørende for, om der kan søges dækning af ekstraordinære eksportrisici hos Eksport Kredit Fonden jf. ovenfor. Såfremt Færøerne ikke længere er dansk vil færøsk produktion og værditilvækst være at ligestille med udenlandsk interesse. I denne situation vil EKF ikke kunne dække ekstraordinære risici for færøsk eksport.

Færøske virksomheder har kun i meget ringe omfang benyttet EKF. Seneste sag blev behandlet i 1994, hvor der blev givet et afslag.

IX. DANAK (akkreditering).

- a) Retsområde.

Danak (akkreditering).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 25. april 1996, som ændret ved § 12 i lov nr. 1202 af 27. december 1996, lov nr. 1085 af 29. december 1997, lov nr. 1089 af 29. december 1999, § 2 i lov nr. 1090 af 29. december 1999 samt lov nr. 409 af 31. maj 2000 – gælder delvis for Færøerne (Kgl. anordning nr. 720 af 5. september 1995).

- Bekendtgørelse nr. 643 af 7. juli 1994 om akkreditering til certificering af miljøstyringssystemer og til miljøverifikation (gælder for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 478 af 4. juni 1997 om akkreditering af virksomheder til certificering af personer, produkter og systemer, samt til inspektion (gælder for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 155 af 22. marts 1999 om DANAK's priser (gebyrer) for akkreditering (gælder for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 745 af 27. september 1999 om akkreditering af laboratorier til prøvning m.v. samt til GLP-inspektion (gælder for Færøerne).

- Aftaler mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen sådanne aftaler.

- EU-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er delvis EF-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er delvis omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab er uden betydning i denne sammenhæng.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark har samme retsstilling inden for retsområdet som alle andre personer med ophold/bopæl i Danmark uanset statsborgerskab.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers med ophold/bopæl på Færøerne er omfattet af retsområdet.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Uden betydning.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Uden betydning.

Retsområdet vil ikke længere omfatte Færøerne, men færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil kunne blive akkrediteret af DANAK på baggrund af en gensidigt bebyrdende kontrakt i privatrettens former mellem en virksomhed og DANAK.

- i) Sammenfatning.

Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil retsområdet ikke længere omfatte Færøerne, hverken for færøske statsborgere eller for udenlandske statsborgere med ophold/bopæl dér.

Omvendt gælder retsområdet i Danmark for alle med ophold/bopæl i Danmark uanset statsborgerskab.

Det vil dog fortsat være muligt for personer med ophold/bopæl på Færøerne at blive akkrediteret af DANAK på kontraktretlig basis.

X. Erhvervsstøtteordninger inden for Erhvervsfremmelovens område.

- a) Retsområde.

Erhvervsstøtteordninger inden for Erhvervsfremmelovens område.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 25. april 1996, som ændret ved § 12 i lov nr. 1202 af 27. december 1996, lov nr. 1085 af 29. december 1997, lov nr. 1089 af 29. december 1999, § 2 i lov nr. 1090 af 29. december 1999 samt lov nr. 409 af 31. maj 2000 – gælder delvis for Færøerne (Kgl. anordning nr. 720 af 5. september 1995).

- Bekendtgørelse nr. 38 af 20. januar 2000 om gratis rådgivning i forbindelse med virksomhedsstart – gælder ikke for Færøerne, jf. lov nr. 1089 af 29. december 1999, jf. § 3.
- Bekendtgørelse nr. 170 af 13. marts 1998 om administration af godkendte innovationsmiljøer og medfinansiering af entreprenører – gælder ikke for Færøerne, jf. lov nr. 1085 af 29. december 1997, jf. § 3.
- Bekendtgørelse nr. 99 af 16. februar 1998 om ikrafttræden af lov om ændring af lov om erhvervsfremme, samt om henlæggelse af visse beføjelser til Erhvervsfremme Styrelsen – gælder ikke for Færøerne, jf. lov nr. 1085 af 29. december 1997.
- Bekendtgørelse nr. 353 af 7. maj 1996 om Erhvervsudviklingsrådets virke - gælder for Færøerne, jf. Kgl. anordning nr. 720 af 5. september 1995 om ikrafttræden på Færøerne af lov om erhvervsfremme.

- Aftaler mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen sådanne aftaler.

- EU-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er delvist EF-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab må anses som værende uden betydning efter de gældende regler på området.

Da formålet med Erhvervsfremmelloven bl.a. er at styrke erhvervsudviklingen i Danmark må ophold/bopæl i Danmark derimod anses som en nødvendighed for reglernes anvendelse. Det samme gælder på Færøerne i det omfang, reglerne er sat i kraft dér, jf. pkt. c) ovenfor.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med ophold/bopæl i Danmark har samme retsstilling inden for retsområdet som alle andre personer med ophold/bopæl i Danmark, jf. pkt. d) ovenfor, dvs. at reglerne gælder for alle med ophold/bopæl i Danmark.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne er omfattet af den del af retsområdet, som er sat i kraft på Færøerne, jf. pkt. c) ovenfor.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil ikke længere være omfattet af den anførte lovgivning.

- i) Sammenfatning.

Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil retsområdet ikke længere omfatte Færøerne, hverken for færøske statsborgere eller for udenlandske statsborgere med ophold/bopæl dér.

Omvendt gælder retsområdet i Danmark for alle med ophold/bopæl i Danmark uanset statsborgerskab.

XI. Kontrol med arbejder af ædle metaller m.v.

- a) Retsområde.

Kontrol med arbejder af ædle metaller m.v.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 499 af 29. november 1972 om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v. Loven gælder for Færøerne, men ikke i Danmark, hvor den blev ophævet ved lov nr. 308, jf. nedenfor pkt. 2.
- Lov nr. 308 af 17. maj 1995 om kontrol med arbejder af ædle metaller m.v. (gælder ikke for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 156 af 22. marts 1999 om Ædelmetalkontrollens virksomhed (gælder ikke for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 157 af 22. marts 1999 om afgifter m.v. til dækning af Ædelmetalkontrollens udgifter (gælder ikke for Færøerne).
- Bekendtgørelse nr. 158 af 22. marts 1999 om anmeldelse og registrering af navnestempler for arbejder af ædle metaller (gælder ikke for Færøerne).

- Aftaler mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen sådanne aftaler.

- EU-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er delvis EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er delvis omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab er uden betydning i denne sammenhæng.

Derimod er ophold/bopæl i Danmark en nødvendighed for retsområdets anvendelse. Det samme gælder på Færøerne i det omfang, reglerne er sat i kraft dér, jf. pkt. c) ovenfor.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Færing med ophold/bopæl i Danmark har samme retsstilling inden for retsområdet som alle andre personer med ophold/bopæl i Danmark, jf. pkt. d) ovenfor, dvs. at reglerne gælder for alle med ophold/bopæl i Danmark.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Færing med ophold/bopæl på Færøerne er omfattet af den del af retsområdet, som er sat i kraft på Færøerne, jf. pkt. c) ovenfor.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Samme retsstilling som beskrevet under pkt. e).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil ikke længere være omfattet af den anførte lovgivning.

- i) Sammenfatning.

Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil retsområdet ikke længere gælde på Færøerne, hverken for færøske statsborgere eller for udenlandske statsborgere med ophold/bopæl dér.

Omvendt gælder retsområdet i Danmark for alle med ophold/bopæl i Danmark uanset statsborgerskab.

D. Finansministeriet.

I. Tjenestemandsansættelse.

- a) Retsområde.

Tjenestemandsansættelse.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Grundlovens § 27
- Lov om tjenestemænd og lov om tjenestemandspension (gælder for stats- og folkekirketjenestemænd på Færøerne, men ikke for landsstyrets tjenestemænd).

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Ansættelse som tjenestemand forudsætter ifølge grundlovens § 27 dansk indfødsret.

Tjenestemandslovens § 58 c indeholder imidlertid en bestemmelse, hvorefter personer uden dansk indfødsret ansættes på tilsvarende vilkår som tjenestemænd i de tilfælde, hvor personer med indfødsret ansættes som tjenestemænd. Bestemmelserne om kongelig udnævnelse finder dog ikke anvendelse.

Tjenestemandspensionloven indeholder tilsvarende i § 19 en bestemmelse om, at personer uden dansk indfødsret, der ansættes på tilsvarende vilkår som tjenestemænd i henhold til tjenestemandslovens § 58 c, i pensionsmæssig henseende behandles som tjenestemænd.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Se pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/ bopæl på Færøerne.

Se pkt. d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se pkt. d).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/ bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se pkt. d).

- i) Sammenfatning.

En person med færøsk statsborgerskab vil ikke kunne ansættes som tjenestemand i den danske stat eller folkekirkes tjeneste, men vil – jf. pkt. d) – kunne ansættes på vilkår, der bortset fra evt. kongelig udnævnelse er fuldstændig identiske med tjenestemandsvilkår, og den praktiske betydning af statsborgerskabet er derfor minimal for så vidt angår fremtidige ansættelsesforhold.

E. Forskningsministeriet.

I. Tele- og radiokommunikation.

- a) Retsområde.

Tele- og radiokommunikation, herunder forbrugerrettigheder, forsyningspligterhvervsmæssig virksomhed som udbyder af telenet eller teletjenester og brug af radiofrekvensressourcer.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Telekommunikationsområdet blev overdraget som færøsk særanliggende pr. 1. juli 1997 ved indgåelsen af "Aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre om overdragelse af lovgivnings- og myndighedskompetencen på teleområdet". Teleområdet er derved overgået til det færøske hjemmestyre som et særanliggende efter § 2 i lov om Færøernes hjemmestyre, jf. liste A, pkt. 12, "Stedligt Post- og Telegraf- og Telefonvæsen".

Radiokommunikationsområdet er fortsat et fællesanliggende. En aftale om overdragelse af radiokommunikationsområdet til det færøske hjemmestyre er for tiden under udarbejdelse. Radiokommunikationsområdet forventes overdraget til det færøske hjemmestyre som et særanliggende efter § 2 i lov om Færøernes hjemmestyre, jf. liste A, pkt. 12, "Stedligt Post- og Telegraf- og Telefonvæsen".

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet (lov nr. 418 af 31. maj 2000) gælder ikke for Færøerne, bortset fra lovens bestemmelser om pligt til udbud og finansiering af en forsyningspligtstjeneste i form af en maritim (radiokommunikations) nød- og sikkerhedstjeneste også på Færøerne (lovens § 16, stk. 2, nr. 6).
- Bekendtgørelse nr. 705 af 6. september 1999 om forsyningspligttydelser.
- Radiokommunikationslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 210 af 6. april 1976 af lov om radiokommunikation, gælder fortsat for Færøerne, men er ophævet i Danmark.
- Bekendtgørelse nr. 140 af 13. marts 1974 om indretning og benyttelse af radiomodtagere.
- Bekendtgørelse nr. 521 af 10. oktober 1974 om foranstaltninger til imødegåelse af ulovlig benyttelse af radioanlæg.
- Bekendtgørelse nr. 527 af 21. oktober 1978 for Færøerne om foranstaltning til imødekommen af ulovlig benyttelse af radioanlæg.
- Bekendtgørelse nr. 49 af 7. februar 1984 om radiostationer i skibe og luftfartøjer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 136 af 7. marts 1989 om radiostationer i skibe og luftfartøjer.

- Bekendtgørelse nr. 100 af 21. marts 1985 om privatradioanlæg.
- Bekendtgørelse nr. 541 af 4. december 1985 om amatørstationer.
- Bekendtgørelse nr. 248 af 25. april 1988 om radioanlæg i forbindelse med landmobile radiotjenester.
- Bekendtgørelse nr. 619 af 9. december 1975 om prøver for radiotelegrafister og radiotelefonister, som ændret ved bekendtgørelse nr. 412 af 20. august 1985 om ændring af bekendtgørelse om prøver for radiotelegrafister og radiotelefonister.
- Lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål (lov nr. 393 af 10. juni 1997 med efterfølgende ændringer) gælder ikke for Færøerne.
- Lov om offentlig mobilkommunikation (lov nr. 468 af 12. juni 1996 med efterfølgende ændringer) gælder ikke for Færøerne.
- Lov om radiokommunikation og tildeling af radiofrekvenser (lov nr. 394 af 10. juni 1997 med efterfølgende ændringer) gælder ikke for Færøerne.
- Lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold gælder ikke for Færøerne.
- Lov om Telestyrelsen (lov nr. 395 af 10. juni 1997 med efterfølgende ændringer) er ikke relevant for Færøerne.
- Lov om visse forhold på telekommunikationsområdet (lovbekendtgørelse nr. 501 af 22. juni 1995 med efterfølgende ændringer) er ikke relevant for Færøerne (gældende bestemmelser vedrører alle Tele Danmarks koncession).

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der foreligger ingen aftaler herom.

- Nordiske aftaler m.v.

Der foreligger ikke sådanne aftaler.

- EU-retlig regulering.

Teleområdet er omfattet af EU-regulering i betydeligt omfang.

- EØS-retlig regulering.

Teleområdet er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Inden for de anførte retsområder tillægges statsborgerskab, ophold eller bopæl ikke betydning.

Efter lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet har alle slutbrugere adgang til en række grundlæggende teletjenester på rimelige vilkår og til rimelige priser, herunder offentlige radiobaserede maritime nød- og sikkerhedstjenester (nødopkald). Forpligtelsen til at opretholde en nødopkaldstjeneste gælder – modsat de øvrige tjenester – også for Grønland og Færøerne. Denne ordning hviler naturligvis på den forudsætning, at Færøerne er en del af Rigsfællesskabet, og kan derfor ikke opretholdes i tilfælde af færøsk suverænitet.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Forbrugerrettigheder: Færinger med ophold eller bopæl i Danmark er omfattet af den generelle forbrugerbeskyttelsesregulering på teleområdet på lige fod med alle andre, herunder danske statsborgere.

Erhvervsmæssig virksomhed som udbyder af telenet eller teletjenester: Færinger med ophold eller bopæl i Danmark har samme ret til etablering og til at udnytte de muligheder, som telelovgivningen giver alle andre, herunder danske statsborgere.

Brug af radiofrekvensressourcer: Færinger med ophold eller bopæl i Danmark har samme ret til at få tildelt frekvenstilladelser og til i øvrigt at udnytte frekvenser inden for de forskellige dele af frekvensplanen, som radiokommunikationslovgivningen giver alle andre, herunder danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Forbrugerrettigheder: Dette område er pr. 1. juli 1997 ved "Aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre om overdragelse af lovgivnings- og myndighedskompetencen på teleområdet" overdraget til Færøerne som særanliggende for det færøske hjemmestyre. Færinger med ophold/bopæl på Færøerne er derfor ikke omfattet af den under pkt. c) nævnte lovgivning.

Erhvervsmæssig virksomhed som udbyder af telenet eller teletjenester: Dette område er pr. 1. juli 1997 ved "Aftale mellem den danske regering og det færøske landsstyre om overdragelse af lovgivnings- og myndighedskompetencen på teleområdet" overdraget til Færøerne som særanliggende for det færøske hjemmestyre. Færinger med ophold/bopæl på Færøerne er derfor ikke omfattet af den under pkt. c) nævnte lovgivning.

Brug af radiofrekvensressourcer: Færinger med ophold/bopæl på Færøerne har samme ret til at få tildelt frekvenstilladelser og til i øvrigt at udnytte frekvenser inden for de forskellige dele af frekvensplanen som radiokommunikationslovgivningen giver alle andre, herunder danske statsborgere, for så vidt angår radiokommunikation på Færøerne. Det bemærkes, at der for indeværende er forbedringer i gang til ligeledes at gøre dette område til et hjemmestyreanliggende, hvorefter dansk lovgivning ikke længere vil være relevant.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Uændret på alle de nævnte retsområder.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Uændret på alle de nævnte retsområder.

- h) Retstillingen for færinger med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Uændret på alle de nævnte retsområder.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Uændret på alle de nævnte retsområder.

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil det for færinger med ophold/bopæl i Danmark ikke medføre nogen retlige forskelle, og dermed heller ingen økonomiske konsekvenser.

Retten til at få tildelt frekvenstilladelser og til i øvrigt at udnytte frekvenser for så vidt angår radio-kommunikation på Færøerne vil i tilfælde af færøsk suverænitet ikke længere være omfattet af den gældende rigslovgivning. Herudover vil der ikke være nogen retlige forskelle. Det er ikke muligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af det anførte, idet dette vil afhænge af indholdet af den eventuelle fremtidige færøske lovgivning.

Som nævnt ovenfor under pkt. d) gælder der en pligt til at udbyde offentlige radiobaserede maritime nød- og sikkerhedstjenster (nødopkald) også på Færøerne. Denne forpligtelse vil ikke bestå i tilfælde af, at Færøerne ikke længere er en del af Rigsfællesskabet.

II. Forskningsområdet.

- a) Retsområde.

Forskningsområdet.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende. Det skal dog bemærkes, at selv om dansk lovgivning omfatter forskning også i relation til Færøerne, begrænser dette ikke hjemmestyrrets kompetence til at fastsætte regler om forskning.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 676 af 19. august 1997. I medfør af denne lov er udstedt bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om Udvalgene Vedrørende Videnskabelig Uredelighed.
- Bekendtgørelse nr. 989 af 11. december 1992 om Ph.D.-graden.
- Lov om et videnskabsetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter, jf. lovbekendtgørelse nr. 69 af 8. januar 1999, som senest ændret ved § 20 ved lov nr. 337 af 17. maj 2000. Loven er sat i kraft for Færøerne ved anordning nr. 862 af 30. november 1999.
- Bekendtgørelse nr. 795 af 24. september 1992 om gebyr for behandling af biomedicinske forskningsprojekter i de regionale videnskabsetiske komiteer – gælder for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ikke sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Samarbejdsaftale mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige (Helsingfors-aftalen) af 23. marts 1962, som senest ændret den 29. september 1995.

Vedtægter af 1. april 1999 for Nordisk Forskningspolitisk Råd.

- EU-retlig regulering.

Området er delvist EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Området er delvist EØS-retligt reguleret.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der findes ikke regler på området, der tillægger det betydning, hvor en person er statsborger, opholder sig eller har bopæl, se dog nedenfor om Ph.D-stipendier.

Lov om forskningsrådgivning m.v.

Forskningsrådene har bl.a. til opgave:

- at støtte dansk forskning i henhold til ansøgning, at tage initiativ til og støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at få løst;
- at fremme forskningsopgaver, som er af væsentlig betydning for forskningen og samfundet i øvrigt, eventuelt i samarbejde med andre organer.

I kraft af Rigsfællesskabet har færøske forskere adgang til at søge om forskningspenge til finansiering af projekter ligesom øvrige danske forskere.

Forskningsrådene kan støtte alle, der arbejder videnskabeligt inden for de fagområder, som rådene repræsenterer.

Udenlandske statsborgeres ansøgninger om støtte til forskningsprojekter vurderes ud fra, at forskningsrådene har til opgave at støtte dansk forskning. Om begrebet dansk forskning står der i bemærkningerne til § 4 b), at ”Det geografiske tildelingskriterium er, at den pågældende aktivitet skal gavne det danske forskningsmiljø i bred forstand, herunder forskningen i Grønland og Færøerne. Der stilles derfor ikke krav til ansøgerens statsborgerskab, forskningsinstitutionens hjemsted eller, hvor forskningsaktiviteten udføres.”

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd oplyser, at rådet hovedsageligt yder støtte til danske forskere.

Bekendtgørelse om Ph.D.-stipendium.

Ansøgninger om Ph.D.-stipendium fra færingers behandles aktuelt på lige fod med ansøgninger fra danske statsborgere.

I konsekvens af en eventuel færøsk suverænitet vil fremtidige ansøgninger om Ph.D.-stipendier fra færøske statsborgere skulle behandles efter de regler, der gælder for Ph.D.-studerende, der ikke er danske statsborgere. Medmindre særlige regler fastsættes, betyder dette, at en række betingelser skal opfyldes, før en Ph.D.-stipendieansøgning fra en færøsk statsborger kan imødekommes. Der er således tale om en forringelse i forhold til den nuværende ligestilling mellem danske og færøske ansøgere.

Repræsentation i Den Centrale Videnskabsetiske Komité (CVK).

Ved kongelig anordning nr. 862 af 30. november 1999 blev lov om et videnskabsetisk komitéssystem m.v. sat i kraft på Færøerne. To repræsentanter fra den færøske komité vil på baggrund af komitéloven i lighed med repræsentanter fra de regionale komiteer i Danmark få sæde i CVK. I tilfælde af færøsk suverænitet vil denne ordning ikke kunne fortsættes.

Det bemærkes, at da de færøske repræsentanter overvejende har observatørstatus i CVK, ses det ikke fra Forskningsministeriets side som problematisk at lade ordningen med færøsk repræsentation fortsætte i en overgangsfase.

- Nordiske aftaler m.v.

Helsingfors-aftalen blev indgået mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige den 23. marts 1962. Med en ændring af aftalen den 15. juni 1983 blev det skrevet ind i præamblen, at: ”Danmark, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar.....finner det ändamålsenligt att göra vissa ändringar i överenskommelsen för att ge Färöarnaen utökad representation i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.....”

I aftalens artikel 12 hedder det:

”Samarbete på forskningens område bör vara så inriktat att tillgängliga forskningsanslag och övriga resurser samordnas och utnyttjas på bäst möjliga sätt, bland annat genom att gemensamma institutioner upprättas”.

Artikel 44: ”I nordiska rådet samarbeta de nordiska ländernas samt Färöarnas, Grönlands och Ålands folkrepresentationer, ländernas regeringer samt Färöarnas och Grönlands landsstyren och Ålands landskapsstyrelse”.

Om repræsentation i Nordisk Råd hedder det i aftalens artikel 48:

Färöarnas delegation består av de av lagtinget valda medlemmerna och de av landsstyret utsedda representanterna”.

Artikel 60: ”I Nordiska ministerrådet samarbeta de nordiska ländernas regeringar. Färöarnas och Grönlands landsstyren samt Ålands landskapsstyrelse deltaga i ministerrådets arbete”.

Artikel 63: ”Beslut av ministerrådet är bindande för de särskilda länderna. Beslut fattat i överensstämmelse med denna överenskommelse är bindande för Färöarna, Grönland och Åland i den mån de ansluter sig till beslutet i enlighet med självstyrelsesordningarna”.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Se under pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Se under pkt. d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se under pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der findes ikke i Helsingfors-aftalen regler, der tillægger det betydning, hvor en person er statsborger, opholder sig eller har bopæl.

Nordisk Forskningspolitisk Råd (FPR) er Nordisk Ministerråds rådgivende udvalg i forsknings- og forskningspolitiske anliggender. Rådet har 3 medlemmer fra hvert af de 5 nordiske lande samt 1 repræsentant, uden stemmeret men med taleret, fra henholdsvis Færøerne og Grønland. I tilfælde af, at en suveræn færøsk stat vælger at tilslutte sig det nordiske samarbejde, må den færøske repræsentation i FPR forventes at blive af samme karakter, som de øvrige nordiske landes.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For så vidt angår EØS-samarbejdet findes der ikke regler, som tillægger det betydning, hvor en person er statsborger, opholder sig eller har bopæl.

Se i øvrigt under c).

- h) Retsstillingen for færinger med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se under pkt. d)

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Se under pkt. g).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der er ikke, for så vidt angår EØS-samarbejdet, regler, der tillægger det betydning, hvor en person er statsborger, opholder sig eller har bopæl.

Se under pkt. c).

- i) Sammenfatning.

I tilfælde af færøsk suverænitet med eget statsborgerskab vil færøske forskere fortsat have adgang til at søge forskningsrådene om forskningsmidler, men Færøerne vil ikke være omfattet af det geografiske tildelingskriterium ("dansk forskning"), som rådene benytter ved tildeling af midler.

Endvidere vil færinger i tilfælde af færøsk suverænitet ved ansøgning om Ph.D-stipendium – modsat i dag – være omfattet af de mindre gunstige regler der gælder for personer, som ikke er danske statsborgere.

F. Forsvarsministeriet.

I. Ansættelse i forsvaret.

- a) Retsområde.

- Ansættelse i forsvaret.
- Tjeneste som frivillig i hjemmeværnet.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk Lovgivning m.v.

- Grundlovens § 27.
- Lov om forsvarets personel, jf. lovbekendtgørelse nr. 527 af 6. juli 1998.
- Lov om hjemmeværnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 29. marts 1999.
- Forsvarets cirkulærer om ansættelsesforhold.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Forsvarsministeriet har ingen bemærkninger til dette pkt.

- Nordiske aftaler m.v.

Forsvarsministeriet har ingen bemærkninger til dette punkt

- EU-retlig regulering.

Ansættelse i forsvaret.

Der henvises til reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed med de begrænsninger, der følger af EF-traktatens art. 39, stk. 3, (begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed), og de begrænsninger, der følger af EF-traktatens art. 39, stk. 4, (stillinger i den offentlige administration, dvs. stillinger der indebærer udøvelse af offentlig myndighed og ansvar for varetagelse af statens eller andre offentlige myndigheds almene interesser). Det er Forsvarsministeriets opfattelse, at ansættelse i stillinger i forsvaret er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i art. 39, stk. 3 og 4.

Frivillige i hjemmeværnet.

Frivillige i hjemmeværnet betragtes ikke som ansatte. Forsvarsministeriet kan ikke henvise til EU-retlig regulering.

- EØS-retlig regulering.

Jf. ovenfor om EU-retlig regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Inden for Forsvarsministeriets område er der intet generelt krav om dansk statsborgerskab ved ansættelse i stillinger, der ikke er tjenestemandstillinger.

Dansk statsborgerskab er en betingelse for tjenstemandsansættelse, jf. grundlovens § 27, stk. 1. I forsvaret anvendes tjenstemandsansættelse for alle linieofficerer samt i en vis udstrækning for militært stampersonel og civilt personel.

I de situationer, hvor danskere ansættes som tjenstemænd, ansættes personer uden dansk statsborgerskab på tilsvarende vilkår, jf. § 58 c i lovbekendtgørelse nr. 678 af 17. september 1998, som ændret ved lov nr. 346 af 2. juni 1999. Bestemmelserne om kongelig udnævnelse finder dog ikke anvendelse.

På følgende enkeltområder er der fastsat krav om dansk statsborgerskab:

- Sygeplejersker/radiografer, der antages med henblik på almindelig rådighedstjeneste i forsvaret, jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-12.
- Civilt personel, der er ansat under Forsvarsministeriet på tjenstemandslignende vilkår og /eller aflønnes med en tjenstemandslignende løn, jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-22.
- Officerer af reserven med rådighedspligt, jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-27.
- Konstabeler, konstabelelever og korporaler på rådighedskontrakt med henblik på dib-tjeneste inden for Hærens Konstabel- og Korporalforenings forhandlingsområde, jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-28.
- Konstabel- og sergentgruppen, elever, kontraktansatte officerer med pilotuddannelse samt militære mekanikere i søværnet på rådighedskontrakt med henblik på dib-tjeneste inden for CS-forhandlingsområde, jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-29.
- Gejstligt personel til rådighed med henblik på FN-tjeneste m.v., jf. Kundgørelse for Forsvaret B. 5-40.

Det skal bemærkes, at Forsvarsministeriet i de nævnte seks tilfælde kan dispensere fra kravet om dansk statsborgerskab.

Lov om forsvarets personel omfatter ifølge § 1, stk. 1, bl.a. personel, der er indkaldt til tjeneste i det militære forsvar, og militært personel, der er hjemsendt, herunder tjenstgørende og hjemsendte værnepligtige. Færinger, der aftjener værnepligt eller er hjemsendt fra forsvaret, er således også omfattet af loven.

Lov om forsvarets personel omfatter Færøerne, men er ikke blevet kundgjort på Færøerne.

I henhold til lov om forsvarets personel § 7 ophører pligten for hjemsendte værnepligtige til at forrette tjeneste i forsvaret ved udgangen af det år, hvori de pågældende fylder henholdsvis 60 år (ikke-tjenstgørende befalingsmænd) og 50 år (ikke-tjenstgørende menige).

Tjeneste for hjemsendte værnepligtige består af genindkaldelse til mønstring og efteruddannelse og tjeneste under krig eller andre ekstraordinære forhold. Forsvarsministeren kan med hjemmel i § 9, stk. 1, i lov om forsvarets personel foretage de nødvendige indkaldelser af personel under krig eller andre ekstraordinære forhold.

Betydningen af ophold/bopæl i Danmark for pligten til at møde til mønstring og efteruddannelse og for pligten til at forrette tjeneste under krig eller andre ekstraordinære forhold:

Pligten til at møde består principielt, uanset om den pågældende opholder sig/bor i Danmark eller på Færøerne, på Grønland eller i udlandet.

Ved genindkaldelse af værnepligtige meddeler forsvaret efter ansøgning udsættelse til værnepligtige med ophold i udlandet, på Færøerne eller Grønland (herunder søfarendes sejlads i udenrigsfart), når udrejse (udmønstring) har fundet sted før indkaldelsesordrens modtagelse, og til værnepligtige med fast ophold i udlandet, på Færøerne eller Grønland, uanset at udrejse har fundet sted (eller er planlagt til) efter indkaldelsesordrens modtagelse.

Ved indkaldelse under krig eller andre ekstraordinære forhold er der principielt ingen mulighed for udsættelse af pligten til at møde med henvisning til ophold i udlandet, på Færøerne eller Grønland. Det skal bemærkes, at forsvaret ikke generelt har kendskab til adressen på værnepligtige, der opholder sig eller er bosat i udlandet.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Ansættelse i forsvaret.

Af indlysende, praktiske hensyn må den, der ansættes i forsvaret, have bopæl et sted, der gør det muligt for vedkommende at varetage hans eller hendes tjeneste, uanset om dette er tjeneste i Danmark, på Færøerne, på Grønland eller i udlandet.

Der er ikke fastsat generelle regler om bopælspligt og opholdspligt.

Frivillige i hjemmeværnet.

Dansk indfødsret er et optagelseskrav for frivillige i hjemmeværnet, jf. hjemmeværnslovens § 9, stk. 1. Ifølge lovens § 9, stk. 2, kan forsvarsministeren tillade, at en person, der ikke har dansk indfødsret, optages i hjemmeværnet, når særlige omstændigheder taler derfor, og det ikke strider mod overenskomst med fremmed stat.

Lov om hjemmeværnet omfatter principielt Færøerne, men er ikke blevet kundgjort på Færøerne. Det bemærkes, at Hjemmeværnet ikke har aktiviteter på Færøerne.

For så vidt angår frivillige i hjemmeværnet er det, jf. hjemmeværnslovens § 9, stk. 1, en betingelse for optagelse i hjemmeværnet, at den pågældende er bosiddende her i landet og har arbejdsplads eller fast bopæl inden for den hjemmeværnsenheds område, i hvilken den pågældende søger optagelse. Hjemmeværnet har ikke aktiviteter på Færøerne.

Værnepligtige i forsvaret, herunder genindkaldelse til mønstring og efteruddannelse og under krig eller andre ekstraordinære forhold.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Ansættelse i forsvaret.

Som for øvrige danske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d).

Frivillige i hjemmeværnet.

Som for øvrige danske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d). Hjemmeværnet har ingen aktiviteter på Færøerne, hvorfor tjeneste på Færøerne ikke er mulig.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ansættelse i forsvaret.

Som for øvrige udenlandske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d).

Frivillige i hjemmeværnet.

Som for øvrige udenlandske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det ovennævnte er efter Forsvarsministeriets opfattelse uafhængigt af, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet.

Det ovennævnte er efter Forsvarsministeriets opfattelse uafhængigt af, om Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ansættelse i forsvaret.

Som for øvrige udenlandske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d).

Frivillige i hjemmeværnet.

Som for øvrige udenlandske statsborgere, jf. endvidere besvarelsen af pkt. d). Hjemmeværnet har ingen aktiviteter på Færøerne, hvorfor tjeneste der ikke er mulig.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet.

Det ovennævnte er efter Forsvarsministeriets opfattelse uafhængigt af, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet.

- i) Sammenfatning.

For færingers med bopæl på Færøerne eller i udlandet vil indførelse af et specielt færøsk statsborgerskab ikke få nævneværdig betydning. For færingers med bopæl i Danmark vil færøsk statsborgerskab betyde, at de ikke uden Forsvarsministeriets tilladelse i hvert enkelt tilfælde vil kunne ansættes i en række stilling under Forsvarsministeriet eller være frivillig i Hjemmeværnet.

De økonomiske konsekvenser for Færøerne af ovennævnte skønnes at blive begrænsede. Opmærksomheden henledes på, at Forsvarsministeriet ikke herved har taget stilling til omkostningerne for Færøerne ved fremtidig løsning af de opgaver, som forsvaret nu løser på og ved Færøerne.

G. Indenrigsministeriet.

I. Udlændingeområdet.

- a) Retsområde.

Udlændingeområdet.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 600 af 23. juni 2000, og udlændingebekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 310 af 4. maj 2000.

Udlændingeloven og udlændingebekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne. På Færøerne gælder i stedet lov nr. 224 af 7. juni 1952 om udlændinges adgang til landet m.v. med senere ændringer. Derudover gælder bekendtgørelse nr. 220 af 23. juni 1964 om udlændinges adgang til og ophold i landet.

Den 4. maj 2000 vedtog det færøske lagting at sætte den danske udlændingelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 539 af 26. juni 1999, i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven træder i kraft for Færøerne den 1. oktober 2000.

I efteråret 2000 vil et nyt udkast til kongelig anordning om ikrafttræden for Færøerne af udlændingeloven blive forelagt hjemmestyret. Dette anordningsudkast vil indeholde de seneste ændringer af den danske udlændingelov samt de ændringer, der følger af lov nr. 410 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven (Schengen-loven).

I Danmark gælder endvidere integrationsloven og repatrieringsloven. Lovene gælder ikke for Færøerne. Lovene omfatter selvsagt ikke danske statsborgere og omfatter heller ikke nordiske statsborgere og EF/EØS-statsborgere. Lovene vil derfor ikke blive omtalt nærmere i det følgende.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ingen aftaler mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for færinger på udlændingeområdet, idet færinger er danske statsborgere og som sådan sidestillet med andre danske statsborgere i udlændingeretlig sammenhæng.

- Nordiske aftaler m.v.

De nordiske lande har ved protokol af 22. maj 1954, som er tiltrådt af Island ved note af 11. oktober 1955, aftalt, at statsborgere i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige er fritaget for at være i besiddelse af pas og opholdstilladelse under ophold i et andet nordisk land end hjemlandet.

Endvidere blev der den 12. juli 1957 mellem de nordiske lande undertegnet en overenskomst om ophævelse af paskontrollen ved de fællesnordiske grænser.

Endelig har de nordiske lande bortset fra Island ved overenskomst af 22. maj 1954 indført et fælles arbejdsmarked, der indebærer, at disse nordiske landes statsborgere kan tage beskæftigelse i de andre nordiske lande uden arbejdstilladelse. Island har senere tilsluttet sig denne overenskomst. Alle aftaler omfatter Færøerne.

- EU-retlig regulering.

Udlændingelovgivningen berøres på en række områder af EF-reglerne vedrørende fri bevægelighed for personer. Reglerne findes dels i selve Fællesskabstraktaten, dels i forordninger og direktiver udstedt i medfør af traktaten.

- EØS-retlig regulering.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er omfattet af EØS-samarbejdet, er sidestillet med EU-statsborgere i udlændingeretlig henseende.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab kan have betydning for retten til at indrejse, opholde sig og arbejde her i landet, for retten til familiesammenføring og for adgangen til udvisning. Det kan endvidere i flere forskellige sammenhænge have betydning, om den pågældende har bopæl/fast ophold i Danmark. En udlændings opholdsgrundlag (asyl/andet opholdsgrundlag) kan ligeledes bl.a. have betydning for retten til familiesammenføring og adgangen til udvisning.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Færing med ophold/bopæl i Danmark er som danske statsborgere sidestillet med andre danske statsborgere for så vidt angår mulighederne for at indrejse, opholde sig og arbejde i Danmark og for så vidt angår retten til familiesammenføring. Færing kan ikke udvises af Danmark.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Retsstillingen for færing med ophold/bopæl på Færøerne reguleres ikke af den danske udlændingelovgivning, idet denne endnu ikke gælder for Færøerne. Som nævnt under pkt. c) træder udlændingeloven i kraft på Færøerne den 1. oktober 2000. Herefter vil færing bosiddende på Færøerne have samme retsstilling som færing med ophold/bopæl i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige kan indrejse og opholde sig her i landet uden pas, visum eller opholdstilladelse.

Nordiske statsborgere er dog ikke fritaget for at være i besiddelse af pas i forbindelse med indrejse fra et ikke-nordisk land, og manglende besiddelse af pas ved sådan indrejse vil kunne føre til afvisning, hvis den nordiske statsborger ikke har fast bopæl her i landet. Nordiske statsborgere, der ikke har fast bopæl her i landet, kan endvidere afvises, hvis en af de øvrige afvisningsgrunde i udlændingeloven er til stede.

Nordiske statsborgere, der er fastboende i Danmark, har samme retskrav som danske statsborgere på familiesammenføring i Danmark.

Nordiske statsborgere kan udvises med indrejseforbud efter udlændingelovens regler herom. Der henvises i øvrigt til besvarelsen under pkt. c).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

EF/EØS-statsborgere har ret til mod forevisning af gyldigt pas eller identitetsbevis at indrejse og opholde sig i Danmark i indtil 3 måneder eller – hvis de pågældende er arbejdssøgende – indtil 6 måneder fra indreisen. EF/EØS-statsborgere, der ikke kan fremvise et gyldigt pas eller identitetsbevis ved indreisen, kan afvises. Endvidere kan EF/EØS-statsborgere afvises i visse andre tilfælde.

EF/EØS-statsborgere, der er omfattet af EF-reglerne om fri bevægelighed for personer, har ret til at tage ophold her i landet og til at få udstedt et EF/EØS-opholdsbevis. EF/EØS-statsborgere er endvidere fritaget for arbejdstilladelse. EF/EØS-statsborgere, der tager ophold her i landet, kan medtage deres nærmeste familiemedlemmer. EF/EØS-statsborgere kan udvises med indrejseforbud efter udlændingelovens regler herom i det omfang, dette er foreneligt med EF-reglerne.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Retsstillingen vil være som efter gældende regler, idet der ikke efter udlændingelovgivningen er knyttet ydelser, rettigheder eller pligter til en nordisk statsborger, der opholder sig i sit hjemland. Der henvises i øvrigt til pkt. c), hvoraf det fremgår, at udlændingeloven træder i kraft på Færøerne den 1. oktober 2000.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Retsstillingen vil være som efter gældende regler, idet der ikke efter udlændingelovgivningen er knyttet ydelser, rettigheder eller pligter til en EØS-statsborger, der opholder sig i sit hjemland. Der henvises i øvrigt til pkt. c), hvoraf det fremgår, at udlændingeloven træder i kraft på Færøerne den 1. oktober 2000.

- i) Sammenfatning.

Såfremt færinger ikke længere skal være danske statsborgere, men færøske statsborgere, vil færinger ikke længere have en umiddelbar ret til at indrejse, opholde sig og arbejde i Danmark, ligesom en sådan ændring af færingers statsborgerskabsretlige status vil få konsekvenser for retten til familiesammenføring under ophold i Danmark og for adgangen til udvisning.

Såfremt færing er stillet som nordiske statsborgere, vil de for så vidt angår retten til indrejse, ophold, arbejde og familiesammenføring blive stillet som danske statsborgere. De vil som nordiske statsborgere i visse tilfælde kunne afvises ved indreisen til Danmark, ligesom de under visse betingelser vil kunne udvises af Danmark.

Såfremt færing er stillet som EØS-statsborgere, vil de mod forevisning af gyldigt pas eller identitetsbevis kunne indrejse og opholde sig i Danmark i indtil 3 måneder, og – hvis de er arbejdssøgende – i indtil 6 måneder fra indreisen. Er de omfattet af EF-reglerne om fri bevægelighed for personer, vil de pågældende have ret til at tage ophold her i landet. Som EØS-statsborgere vil færing i visse tilfælde kunne afvises ved indreisen til Danmark, ligesom de under visse betingelser vil kunne udvises af Danmark.

II. Værnepligt.

- a) Retsområde.

Værnepligt.

- b) Særanliggender eller fællesanliggender?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Værnepligtsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1088 af 23. december 1998. Lovens bestemmelser gælder ikke for Færøerne, jf. lovens § 5.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ikke indgået sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Værnepligtsforhold for statsborgere i de nordiske lande er reguleret i overenskomst af 3. marts 1956 mellem Danmark, Norge og Sverige (og fra 19. juni 1968 også Finland). Det fremgår bl.a. af overenskomsten, at den, som udelukkende har statsborgerret i en af de kontraherende stater, i andre kontraherende stater skal være fritaget for værnepligt og anden tjeneste.

- EU-retlig regulering.

Området er ikke EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig reguleret.

Området er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter værnepligtslovens § 1 er enhver dansk mand undergivet værnepligt (værnepligtig). Efter § 13, stk. 1, skal værnepligtige, der har bopæl eller ophold her i landet, møde for sessionen i det år, hvori de fylder 18 år.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Det følger af værnepligtslovens § 5, at loven kun får virkning for færingers, der tager bopæl/ophold her i landet.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers med ophold/bopæl på Færøerne er ikke omfattet af værnepligtsloven, jf. § 5.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Færingers, der ikke længere er danske statsborgere, vil ikke være omfattet af værnepligtsloven. Der henvises i øvrigt til besvarelsen under pkt. c).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færingers, der ikke længere er danske statsborgere, vil ikke være omfattet af værnepligtsloven.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Retsstillingen ved en tilslutning vil være som beskrevet under pkt. c).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Retsstillingen vil være som efter gældende regler beskrevet under pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Færingers, der ikke længere er danske statsborgere, vil ikke være omfattet af værnepligtsloven, uanset om de pågældende har ophold/bopæl i Danmark.

III. Valgret og valgbarhed til Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale råd.

- a) Retsområde.

Valgret og valgbarhed til Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale råd (kommunalbestyrelser og amtsråd).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Reglerne om valg til Folketinget, herunder om valgret og valgbarhed, er et fællesanliggende, mens reglerne om kommunale valg, herunder om valgret og valgbarhed, er et særanliggende.

Reglerne om valg til Europa-Parlamentet er et fællesanliggende. Som følge af, at Færøerne ikke er medlem af Den Europæiske Union, har reglerne om valg til Europa-Parlamentet ikke betydning for Færøerne.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Regler om valgret og valgbarhed til Folketinget indeholdes dels i grundlovens § 29, stk. 1, og § 30 dels i følgende love om valg til Folketinget:

- Lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 488 af 11. juni 1997.
- Lov nr. 458 af 30. juni 1993 om folketingsvalg på Færøerne.
- Lov om folketingsvalg i Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 28. april 1999.

Det er alene loven om folketingsvalg på Færøerne, der gælder for Færøerne.

Reglerne om kommunale valg, herunder om valgret og valgbarhed, indeholdes i lov om kommunale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 258 af 4. april 1997. Loven gælder ikke for Færøerne.

Reglerne om valg til Europa-Parlamentet, herunder om valgret og valgbarhed, indeholdes i lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 730 af 9. oktober 1998. Loven gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ikke på valgområdet indgået aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ikke på valgområdet indgået nordiske aftaler m.v.

- EU-retlig regulering.

Valgområdet er for så vidt angår valg til Europa-Parlamentet og kommunale valg delvis EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Valgområdet er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter de gældende regler i grundlovens § 29, stk. 1, og § 30 er dansk indfødsret (dansk statsborgerskab) en af betingelserne for valgret og valgbarhed til Folketinget.

Efter de gældende regler i §§ 1 og 3 i lov om kommunale valg er en persons statsborgerskab af betydning for, om vedkommende person opnår kommunal valgret og valgbarhed straks ved tilflytningen til Danmark eller først efter fast bopæl i riget i en sammenhængende periode på 3 år forud for valgdagen. Danske statsborgere og statsborgere fra en af de øvrige medlemsstater i EU samt fra Island og Norge opnår således kommunal valgret og valgbarhed straks ved tilflytningen til Danmark, mens statsborgere fra øvrige lande først opnår disse rettigheder efter fast bopæl i riget i en sammenhængende periode på 3 år forud for valgdagen.

Valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet, jf. §§ 3 og 6 i lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet, er bl.a. betinget af enten dansk statsborgerskab eller statsborgerskab i en af de øvrige medlemsstater i EU.

Valgret og valgbarhed er herudover bl.a. betinget af fast bopæl i Danmark. Valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet er dog for så vidt angår danske statsborgere ikke betinget af fast bopæl i Danmark, men alene af fast bopæl i et EU-land.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Efter gældende dansk ret har færingers, der har fast bopæl i Danmark, valgret og er valgbare ved folketingsvalg, valg til Europa-Parlamentet og kommunale valg.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Efter gældende dansk ret har færingers, der har bopæl på Færøerne, valgret og valgbarhed ved folketingsvalg på Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Efter gældende dansk ret vil personer, der overgår til færøsk statsborgerskab - og således ikke længere er danske statsborgere - og som har fast bopæl i Danmark, have valgret og valgbarhed til kommunale valg, såfremt de har haft fast bopæl i riget i en sammenhængende periode på 3 år forud for valgdagen.

Denne retsstilling er uafhængig af, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde vil det dog være naturligt at gennemføre en ændring af den kommunale valglov, således at færingers - på samme måde som bl.a. islandske og norske statsborgere - opnår kommunal valgret og valgbarhed straks ved tilflytningen til Danmark.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Efter gældende dansk ret vil færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne ikke have valgret og valgbarhed ved valg, der afholdes i Danmark.

- i) Sammenfatning.

Færing, der ikke længere er dansk statsborger, vil ikke have ret til at deltage i valg til Folketinget, uanset om de har bopæl på Færøerne eller i Danmark (eller Grønland). Færing, der har bopæl i Danmark, vil miste deres hidtidige ret til at deltage i valg af de danske repræsentanter til Europa-Parlamentet. Færing, der har bopæl i Danmark, vil fortsat have ret til at deltage i kommunale valg i Danmark. Disse rettigheder vil i modsætning til gældende retstilstand ikke blive opnået straks ved tilflytningen til Danmark, men først efter fast bopæl i riget i en sammenhængende periode på 3 år forud for valgdagen.

IV. Folkeregistrering.

- a) Retsområde.

Folkeregistrering.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

De gældende regler om folkeregistrering er indeholdt i følgende:

- Lov nr. 426 af 31. maj 2000 om Det Centrale Personregister.
- Bekendtgørelse nr. 499 af 6. juni 2000 om folkeregistrering.
- Cirkulære nr. 80 af 6. juni 2000 om folkeregistrering m.v.
- Vejledning nr. 89 af 23. juni 2000 om folkeregistrering.

Reglerne gælder ikke for Færøerne, jf. CPR-lovens § 60.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

- Nordiske aftaler m.v.

Færøerne er omfattet af aftale af 8. maj 1989 med Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering, jf. art. 7. Aftalen, der er en særaftale om folkeregistrering i Norden, sikrer, at en person, uanset statsborgerskab, kun er folkeregistreret ét sted i Norden.

- EU-retlig regulering.

Området er ikke EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig reguleret.

Området er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der henvises til besvarelsen under pkt. e) og g).

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Med hensyn til folkeregistrering er færingers sidestillet med nordiske statsborgere, hvilket bl.a. indebærer, at de bliver folkeregistreret som tilflyttet uden opholdstilladelse, jf. CPR-lovens § 17.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers med ophold/bopæl på Færøerne er ikke omfattet af regelgrundlaget vedrørende folkeregistrering, jf. CPR-lovens § 60.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Hvis færingers tilslutter sig det nordiske samarbejde, vil retsstillingen være den samme som efter gældende regler.

Dog er det således, at personer, som er registreret i Udenrigsministeriets protokol, eller hvis ophold i Danmark er reguleret i aftaler om retsstillingen for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt, i dag kun registreres, hvis de er danske statsborgere, jf. CPR-lovens § 18. Færingers, der er omfattet af denne personkreds, vil således ikke længere blive folkeregistreret, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Folkeregistrering af EØS-statsborgere forudsætter, at de pågældende har opholdsbevis eller er fritaget herfor, jf. CPR-lovens § 17.

Alle personer, uanset statsborgerskab, der indrejser fra et nordisk land, herunder Færøerne, eller et EU- eller EØS-land med henblik på at tage fast ophold/bopæl i Danmark, har pligt til at melde tilflytning til folkeregisteret, hvis opholdet skal vare over 6 måneder, jf. § 16, og har ret til at tilmelde sig ved fast ophold/bopæl af en varighed på over tre måneder

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Retsstillingen vil være som efter gældende regler beskrevet under pkt. f).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Retsstillingen vil være som efter gældende regler beskrevet under pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Færøske statsborgere, der opholder sig på Færøerne, vil ikke være omfattet af CPR-lovens bestemmelser.

Færing med ophold i Danmark, der er omfattet af den personkreds, der er nævnt i CPR-lovens § 18, vil ikke længere blive folkeregistreret, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retstillingen vil ikke i øvrigt blive ændret, idet færing allerede i dag er sidestillet med nordiske statsborgere i relation til pligten til at melde tilflytning til folkeregisteret, hvis opholdet i Danmark skal vare over 6 måneder, og rettentil at tilmelde sig ved fast ophold/bopæl af en varighed over 3 måneder.

H. Justitsministeriet.

I. Dansk statsborgerskab.

- a) Retsområde.

Retsområdet er dansk statsborgerskab.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Der er tale om et fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

For færinger gælder i dag samme regler om statsborgerskab som for andre danske statsborgere.

Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få dansk indfødsret uden ved lov. Dette anses dog ikke at være til hinder for, at lovgiver kan opstille nogle faste og præcise kriterier for, hvornår statsborgerskab kan erhverves ved erklæring.

Statsborgerretsområdet reguleres af lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 28 af 15. januar 1999 som ændret ved lov nr. 1102 af 29. december 1999. Loven fastlægger, hvilke persongrupper der automatisk erhverver dansk statsborgerskab ved fødsel, adoption m.v. Herudover indeholder loven regler om senere erhvervelse af dansk statsborgerskab ved erklæring og ved naturalisation samt om fortabelse af og løsning fra dansk statsborgerskab.

Folketingets retningslinier for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation findes i Justitsministeriets cirkulære nr. 90 af 16. juni 1999 om dansk indfødsret ved naturalisation.

Den 15. januar 1969 indgik Danmark, Finland, Norge og Sverige en Nordisk Overenskomst om gennemførelse af visse bestemmelser om statsborgerret. Overenskomsten er ved aftale af 23. oktober 1998 tiltrådt af Island. Efter overenskomsten gælder i visse tilfælde særlige regler for personer, der tidligere har haft bopæl i et andet nordisk land, eller som har statsborgerret i et andet nordisk land. Overenskomstens bestemmelser er indskrevet i indfødsretslovens §§ 10 A – 10 C.

Danmark undertegnede den 6. november 1997 Europarådskonventionen af samme dato om statsborgerret. Der er ikke taget særlige forbehold med hensyn til Færøerne. Konventionen forventes ratificeret i år.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

-

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger er danske statsborgere, uanset om de har ophold/bopæl på Færøerne eller i andre dele af det danske rige.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers er danske statsborgere, uanset om de har ophold/bopæl på Færøerne eller i andre dele af det danske rige.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

I det følgende er forudsat, at det nuværende generelle udgangspunkt om begrænsning af dobbelt statsborgerskab følges i en nærmere aftale mellem Danmark og Færøerne, således at danske statsborgere, der bliver færøske statsborgere ved etablering af en ny suveræn stat, ikke samtidig kan opretholde deres danske statsborgerskab. Samtidig er det forudsat, at færøske statsborgere vil kunne erhverve dansk statsborgerskab efter de regler, som gælder for andre nordiske statsborgere.

Færøske statsborgere vil herefter have mulighed for at erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring eller ved naturalisation efter reglerne herom. Erklæringsbestemmelserne i indfødsretslovens §§ 4 og 10 C om generhvervelse af dansk statsborgerskab kan dog næppe antages at kunne finde anvendelse for færøske statsborgere, som i dag er danske statsborgere. Antagelsen bygger på, at bestemmelserne ikke er tænkt anvendt i tilfælde, hvor dansk statsborgerskab er mistet i forbindelse med etableringen af en ny suveræn stat.

Ved naturalisation vil der blive stillet krav om løsning fra det færøske statsborgerskab. Dette er derimod ikke tilfældet ved anvendelse af de erklæringsbestemmelser, som kan tænkes anvendt af færøske statsborgere. I sådanne situationer vil det derfor afhænge af den færøske lovgivning på området, om den pågældende ved erhvervelse af dansk statsborgerskab vil miste sit færøske statsborgerskab.

Efter indfødsretslovens § 10 B har nordiske statsborgere under visse vandelsbetingelser en særlig adgang til at erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring, hvis de pågældende har erhvervet statsborgerskab i det andet nordiske land på anden måde end ved naturalisation, er fyldt 18 år og har haft fast bopæl i riget i de sidste 7 år.

Bopæl i et andet nordisk land kan efter indfødsretslovens § 10 A sidestilles med bopæl i Danmark ved anvendelsen af lovens øvrige erklæringsbestemmelser. De opholdskrav, der er indeholdt i bestemmelserne, kan således til dels opfyldes ved bopæl i et andet nordisk land.

I forbindelse med erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation vil der i medfør af cirkulære nr. 90 af 16. juni 1999 gælde et særligt lempeligt opholdskrav, idet der i forhold til nordiske statsborgere kun stilles krav om 2 års ophold i Danmark, mens kravet ellers som udgangspunkt er 7 år.

EØS-samarbejdet har ikke betydning i relation til statsborgerskabslovgivningen.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Under de forudsætninger, der er nævnt i indledningen til pkt. g), vil færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne som udgangspunkt ikke have mulighed for at erhverve dansk statsborgerskab.

- i) Sammenfatning.

Færinger vil ikke længere være danske statsborgere og vil som konsekvens heraf have mulighed for at erhverve dansk statsborgerskab efter de gældende regler herom.

II. Udlevering af lovovertrædere.

- a) Retsområde.

Udlevering af lovovertrædere.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998 af lov om udlevering af lovovertrædere, der omfatter følgende love:
- Lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere. Loven har gyldighed for Færøerne med de afvigelser, som følger af den særlige retsplejelov, der gælder for Færøerne.
- Lov nr. 291 af 24. april 1996 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere m.v. Loven gælder ikke for Færøerne, men den kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven er ikke sat i kraft for Færøerne.
- Lov nr. 417 af 10. juni 1997 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere (gennemførelse af EU-udleveringskonventionen). Loven gælder ikke for Færøerne, men kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven er ikke sat i kraft for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ikke indgået aftaler mellem Danmark og Færøerne om udlevering af lovovertrædere.

- Nordiske aftaler m.v.

Udlevering mellem de nordiske lande bygger ikke på et traktatmæssigt grundlag, men sker på grundlag af ensartet lovgivning. I Danmark følger reglerne af lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. Lovene har gyldighed for Færøerne med de afvigelser, der følger af den særlige retsplejelov, der gælder for Færøerne.

- EU-retlig regulering.

Udleveringsområdet er delvist EU-retligt reguleret, idet der mellem EU-landene er indgået to konventioner af henholdsvis 10. marts 1995 og 27. september 1996 om udlevering af lovovertrædere.

- EØS-retlig regulering.

Udleveringsområdet er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Lov om udlevering af lovovertrædere indebærer, at en person, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, kan udleveres efter loven. Loven omfatter ikke udlevering fra Danmark til Finland, Island, Norge og Sverige, der er reguleret i den nordiske udleveringslov, jf. nedenfor.

Efter § 2 i udleveringsloven kan en dansk statsborger ikke udleveres. Danmark har ved ratifikationen af den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957 (1957-konventionen) afgivet en erklæring om, at begrebet ”statsborgere” for Danmarks vedkommende omfatter personer, der har statsborgerret eller bopæl i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Danmark kan således efter konventionen afslå ikke blot anmodninger om udlevering af danske statsborgere, men også anmodninger om udlevering af personer, der uden at være danske statsborgere har bopæl her i landet, eller af personer, der har indfødsret eller bopæl i et andet nordisk land, men midlertidigt opholder sig i Danmark. Det absolutte udleveringsforbud omfatter imidlertid kun danske statsborgere.

I forbindelse med undertegnelsen af EU-udleveringskonventionen af 27. september 1996 har Danmark, Finland og Sverige afgivet en erklæring, hvori disse lande bekræfter, at de ikke vil påberåbe sig de erklæringer, der blev fremsat i forhold til 1957-konventionen som begrundelse for at nægte at udlevere personer fra ikke-nordiske stater, som er bosat i disse lande. Det indebærer, at Danmark ikke længere i forhold til et EU-land kan nægte udlevering af sådanne personer alene under henvisning til, at den pågældende har bopæl i Danmark, Finland eller Sverige. Danmark kan dog fortsat efter en konkret vurdering benytte adgangen til, efter den erklæring der blev afgivet ved ratifikationen af 1957-konventionen, at afslå udlevering af nordiske statsborgere til et EU-land.

Efter § 2 i den nordiske udleveringslov kan en dansk statsborger udleveres til Finland, Island, Norge samt Sverige, hvis den pågældende i de sidste to år forud for den straffbare handling har haft bopæl i det land, hvortil udlevering ønskes, eller den handling, der ønskes udlevering for, eller en tilsvarende handling efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Efter artikel 5 i traktaten af 22. juni 1972 med USA om udlevering er Danmark ikke forpligtet til at udlevere danske, finske, islandske, norske eller svenske statsborgere til USA.

I henhold til artikel 3 i traktaten af 30. november 1977 med Canada om udlevering, er Danmark ikke forpligtet til at udlevere egne statsborgere.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark vil ikke kunne udleveres til andre lande.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Der henvises til pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Efter udleveringsloven gælder alene et absolut forbud mod udlevering af danske statsborgere. Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil færinger ikke længere være omfattet af det absolutte forbud mod udlevering af danske statsborgere. Udgangspunktet er imidlertid, at Danmark efter en konkret vurdering kan afslå anmodninger fra lande uden for EU om udlevering af personer med fast bopæl i Danmark. For så vidt angår anmodninger fra EU-lande kan Danmark fortsat afslå udlevering af nordiske statsborgere med bopæl i Danmark, og Danmark vil endvidere efter en konkret vurdering af tilknytningsforhold, herunder familieforhold, kunne afslå udlevering til EU-lande af statsborgere fra ikke-nordiske lande.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Efter den erklæring, som Danmark har afgivet til 1957-konventionen, sammenholdt med erklæringen i EU-udleveringskonventionen, vil Danmark efter en konkret vurdering fortsat kunne afslå udlevering af personer, der har indfødsret eller bopæl i et andet nordisk land, men midlertidigt opholder sig i Danmark. Danmark vil således kunne afslå udlevering af en færøsk statsborgere, der har bopæl/ophold i Danmark med henvisning til erklæringen, hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde. Det bemærkes dog, at dette forudsætter en ændring af den danske erklæring til 1957-konventionen, og der er ikke i konventionen udtrykkeligt fastsat procedurer i relation til ændringer af erklæringer.

Danmark vil endvidere i medfør af traktaten med USA kunne afslå udlevering af færøske statsborgere, mens traktaten med Canada kun omfatter egne (danske) statsborgere.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færøernes eventuelle tilslutning til EØS-samarbejdet har ingen betydning for retsstillingen i relation til udlevering af lovovertrædere.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne blive en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der henvises til pkt. g).

Det tilføjes, at efter den erklæring, som Danmark har afgivet til 1957-konventionen, vil Danmark således kunne afslå udlevering af en færøsk statsborger, der har bopæl i et andet nordisk land, men midlertidigt opholder sig i Danmark.

- i) Sammenfatning.

Efter udleveringsloven gælder et absolut forbud mod udlevering af danske statsborgere til andre lande, bortset fra de nordiske lande. Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil færøske statsborgere ikke være omfattet af dette forbud, ligesom færøske statsborgere ikke vil være omfattet af reglerne for udlevering af danske statsborgere i medfør af den nordiske udleveringslov. Efter udleveringsloven sammenholdt med de erklæringer, som Danmark har afgivet til

1957-konventionen og EU-udleveringskonventionen, vil Danmark efter en konkret vurdering kunne afslå udlevering af statsborgere fra de andre nordiske lande, herunder personer som midlertidigt opholder sig i Danmark. Hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde, vil færøske statsborgere være omfattet af disse erklæringer, jf. dog under pkt. g).

For så vidt angår den nordiske udleveringslov vil færøske statsborgere have samme status, som statsborgere fra andre lande end Danmark, og de færøske statsborgere vil således ikke være omfattet af de særlige regler, der gælder for så vidt angår udlevering af danske statsborgere til de nordiske lande.

III. Pas og rejsefrihed.

- a) Retsområde.

Pas og rejsefrihed. Det bemærkes herved, at udtrykket "rejsefrihed" her benyttes om spørgsmålet om tilstedeværelsen af politimæssig kontrol af personer, som passerer landets grænser.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende. Dog er der i hjemmestyrelovens § 10, stk. 1, bestemt følgende: "I et på Færøerne for en færing udstedt pas og nationalitetsbevis indføjes "Fæoyingur" og "Færoyar" efter ordene "Dansk" og "Danmark". Som færing anses den, der har dansk statsborgerret og er hjemmehørende på Færøerne."

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 1. september 1986 som ændret ved § 6 i lov nr. 386 af 20. maj 1992, § 6 i lov nr. 288 af 12. maj 1999 og § 2 i lov nr. 1103 af 29. december 1999. Pasloven gælder for Færøerne. Endvidere er § 6 i lov nr. 386 af 20. maj 1992 sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning nr. 324 af 26. april 1996. § 6 i lov nr. 288 af 12. maj 1999 og § 2 i lov nr. 1103 af 29. december 1999 gælder ikke for Færøerne, men kan sættes i kraft ved kongelig anordning.
- Bekendtgørelse nr. 166 af 25. februar 1997 om pas m.v. og cirkulære nr. 21 af 25. februar 1997 om pas m.v. gælder begge for Færøerne.
- Lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tilslutning til Schengenkonventionen.
- Udlændingelovens regler om grænsekontrol.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Den Nordiske Pasunion: Protokol af 22. maj 1954 vedrørende fritagelse for statsborgere i Danmark, Finland, Norge og Sverige for at være i besiddelse af pas og opholdstilladelse under ophold i andet nordisk land end hjemlandet, jf. bekendtgørelse nr. 34 af 29. juli 1954 samt bekendtgørelse nr. 57 af 12. november 1955 om Islands tiltrædelse af protokollen, og overenskomst af 12. juli 1957 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om ophævelse af paskontrollen ved de fællesnordiske grænser, jf. bekendtgørelse nr. 29 af 12. maj 1958. Både protokollen af 22. maj 1954 og overenskomsten af 12. juli 1957 er udvidet til at omfatte Færøerne, jf. bekendtgørelse nr. 14 af 27. februar 1961.

- EU-retlig regulering.

Der er ved fire resolutioner vedtaget af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet indført et EU-pas (en ensartet model for et pas). Det følger af et bilag til en af resolutionerne, at "Det ensartede pas udstedes til statsborgere i Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater", og at "Medlemsstaterne afgør, om de vil udstede denne pastype til andre personer". Ifølge en erklæring fra Rådet tager det sidstnævnte i særlig grad sigte på indbyggerne på Færøerne.

Ifølge Schengen-konventionen, der i 1999 er indarbejdet i EU-samarbejdet, må der normalt ikke udføres politimæssig grænsekontrol af personer som passerer landenes indbyrdes grænser. Der henvises til pkt. h) med omtale af forholdet til Schengen-samarbejdet, hvis Færøerne bliver en suveræn stat.

- EØS-retlig regulering.

De to nordiske EØS-lande, Island og Norge, har indgået aftale om tilslutning til Schengen-samarbejdet, jf. herved pkt. h) nedenfor.

- Anden regulering.

Danmark har den 29. maj 1968 undertegnet den europæiske overenskomst af 16. december 1961 om unge menneskers adgang til at rejse på kollektivt pas mellem Europarådets medlemslande.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Dansk nationalitetspas, herunder provisorisk pas, kan kun udstedes til danske statsborgere. Det er uden betydning, om pasansøgeren har ophold/bopæl i Danmark eller udlandet på udstedelsestidspunktet.

Fællespas (kollektivt pas), der udstedes i henhold til den europæiske overenskomst, kan kun udstedes for danske statsborgere. Dog kan personer under 21 år, der er bosat i Danmark, og som har opholdstilladelse i henhold til §§ 7-8 i udlændingeloven, optages i fællespasset.

- e og f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark/på Færøerne.

Færinger med ophold/bopæl i Danmark kan få udfærdiget pas på særlige færøske pasblanketter, mens færinger med ophold/bopæl på Færøerne automatisk får udfærdiget pas på særlige færøske pasblanketter, medmindre de ønsker at få udfærdiget pas på en sædvanlig pasblanket (EU-pas).

- g og h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark/på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil færinger uanset ophold/bopæl i Danmark/på Færøerne ikke længere kunne få udstedt pas efter den danske paslovgivning eller på de særlige EU-pasblanketter.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Bestemmelserne i den nordiske pasunion om pasfritagelse ved rejse inden for de nordiske lande omfatter i dag Færøerne. Hvis Færøerne bliver en suveræn stat og ønsker at være omfattet af pasfritagelsen i Norden, skal der indledes forhandlinger med de andre nordiske lande med henblik på at klarlægge, hvorvidt – og i givet fald på hvilken måde – Færøerne fremover kan deltage i samarbejdet i den nordiske pasunion. Om rejsefrihed, se nedenfor om Schengen-samarbejdet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Pasområdet er ikke omfattet af EØS-samarbejdet. Om rejsefrihed, se umiddelbart nedenfor.

- Særligt om forholdet til Schengen-samarbejdet.

Det fremgår af artikel 5, stk. 1, i Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen, at bestemmelserne i aftalen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland.

I aftalens artikel 5, stk. 2, er det bestemt, at der ikke udføres kontrol af personer, der rejser mellem på den ene side Grønland og Færøerne og på den anden side de stater, der har tilsluttet sig Schengen-konventionen og samarbejdsaftalen med Norge og Island.

Artikel 5, stk. 2, har følgende ordlyd:

”I betragtning af at Færøerne og Grønland deltager i den rejseordning, der er fastlagt indenfor rammerne af den nordiske pasunion, udføres der ikke kontrol af personer, som rejser mellem på den ene side Færøerne eller Grønland og på den anden side de stater, der har tilsluttet sig Konventionen af 1990 og samarbejdsaftalen med Island og Norge.”

Disse bestemmelser er indsat, fordi Grønland og Færøerne på den ene side ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, men på den anden side er omfattet af den rejseordning, der er fastlagt indenfor rammerne af Den nordiske Pasunion. Efter denne ordning kan nordiske statsborgere frit rejse mellem de nordiske lande over godkendte grænseovergangssteder uden at medbringe pas og uden at gennemgå paskontrol. Andre statsborgere end nordiske kan ligeledes rejse mellem de nordiske lande over godkendte grænseovergangssteder uden at skulle gennemgå paskontrol, men sådanne statsborgere skal medbringe pas eller anden godkendt rejselegitimation.

Det fremgår af den fælles erklæring i slutakten til den danske tiltrædelsesaftale, at bestemmelserne i aftalen bringes i anvendelse, når forudsætningerne herfor er opfyldt i forhold til de andre Schengenlande, når kontrollen ved de ydre grænser er effektiv, samt når Eksekutivkomitéen har konstateret, at reglerne for udøvelse af en effektiv kontrol og overvågning af de ydre grænser på Færøerne og i Grønland samt nødvendige kompenserende foranstaltninger, herunder benyttelse af Schengen Informationssystemet, finder anvendelse.

Der er mellem Schengen-landene og de nordiske lande enighed om, at de fem nordiske lande bør indtræde samtidig i det praktiske Schengen-samarbejde, og at denne indtræden bør finde sted med virkning fra den 25. marts 2001. Dette betyder, at de nødvendige kompenserende foranstaltninger, der efter slutakten skal gennemføres på Færøerne og i Grønland, skal være gennemført inden dette tidspunkt.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat og ønsker at være omfattet af rejsefriheden i Norden, skal der indledes forhandlinger med de andre nordiske lande og Schengen-landene med henblik på at klarlægge, hvorvidt – og i givet fald på hvilken måde – Færøerne fremover kan deltage i samarbejdet om rejsefrihed i den nordiske pasunion og Schengen-samarbejdet. Det vil i den forbindelse være nødvendigt at få afklaret, om det vil være en forudsætning for færøsk deltagelse, at Færøerne som de andre nordiske lande enten er tilsluttet EU- eller EØS-samarbejdet.

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil der skulle udarbejdes en færøsk paslov. Endvidere vil de udgifter, der er forbundet med produktion og udstedelse af pas, og som i dag afholdes af Rigspolitichefen, skulle afholdes af Færøerne.

Da færøske statsborgere ikke længere vil kunne få udstedt danske pas, vil der endvidere skulle foretages ændringer i den danske paslovgivning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat og ønsker at være omfattet af pas- og rejsefriheden i Norden, skal der indledes forhandlinger med de andre nordiske lande og Schengen-landene med henblik på at klarlægge, hvorvidt – og i givet fald på hvilken måde – Færøerne fremover kan deltage i dette samarbejde.

IV. Advokater.

- a) Retsområde.

Advokater.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende. Ifølge lov for Færøerne om rettens pleje gælder bestemmelserne i den danske retsplejelov om advokater, hvilket blandt andet vil sige, at Justitsministeriet er beskikkelsesmyndighed.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Retsplejelovens sjette afsnit.
- Bekendtgørelse nr. 94 af 15. marts 1979 om EF-advokaters virksomhed her i landet.

- Lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.
- Bekendtgørelse nr. 292 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.
- Bekendtgørelse nr. 1129 af 13. december 1996 om obligatorisk efteruddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat.
- Bekendtgørelse nr. 276 af 14. april 2000 om EU-advokaters etablering her i landet m.v.

- Nordiske aftaler m.v.

Overenskomst af 24. oktober 1990 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om nordisk arbejdsmarked for personer, som har gennemgået en erhvervskompetencegivende højere uddannelse af mindst 3 års varighed. Det er ikke overenskomstens hensigt at give en bedre retsstilling end den, der følger af EU-reglerne.

- EU-retlig regulering.

- Rådets direktiv 77/249/EØF (tjenesteydelsesdirektivet).
- Rådets direktiv 89/48/EØF (diplomadirektivet).
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/5/EF (etableringsdirektivet).

- EØS-retlig regulering.

EØS-landene har tiltrådt tjenesteydelsesdirektivet og diplomadirektivet, men ikke etableringsdirektivet.

- d) Betydning af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter retsplejelovens § 119, stk. 2, har enhver ret til at få beskikkelse som advokat, såfremt vedkommende:

- er myndig og ikke under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,
- ikke har anmeldt betalingsstandsning og ikke er under konkurs,
- har bestået juridisk kandidateksamen og
- i mindst 3 år har været i praktisk juridisk virksomhed, jf. stk. 3-5.

Såfremt den pågældende er kandidat efter 1. januar 1997, skal den pågældende endvidere have gennemført en teoretisk efteruddannelse, jf. stk. 6.

Dansk statsborgerskab er således ikke et krav. Derimod kræves som udgangspunkt en dansk juridisk kandidateksamen for at blive dansk advokat. Diplomadirektivet giver dog mulighed for, at en advokat med en kandidateksamen fra en EU-/EØS-medlemsstat efter en prøvetid kan få en dansk advokatbeskikkelse. Personer med en kandidateksamen fra en EU/EØS-medlemsstat kan ligeledes

blive autoriseret som advokatfuldmægtig i Danmark efter gennemførelse af en prøvetid. Retten til at etablere sig som advokat i Danmark under sit hjemlands advokattitel følger af etableringsdirektivet men forudsætter varigt ophold i landet.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Færing med bopæl i Danmark kan få advokatbeskikkelse, såfremt de opfylder betingelserne i retsplejelovens § 119.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Færing med bopæl på Færøerne skal ligeledes opfylde betingelserne i retsplejelovens § 119 for at opnå advokatbeskikkelse.

- g og h) Retsstilling for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark/Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med statsborgerskab.

Et af kriterierne for at opnå advokatbeskikkelse er, at man skal have en dansk juridisk kandidateksamen. Såfremt dette er tilfældet, hvilket det ofte vil være for færingers vedkommende, kan man beskikkes som dansk advokat, forudsat de øvrige betingelser i retsplejelovens § 119 er opfyldt.

Har en færing en juridisk kandidateksamen fra et af de øvrige nordiske lande eller et EØS-land, vil den pågældende skulle gennemføre en prøvetid her i landet.

- i) Sammenfatning.

Statsborgerskab er uden betydning for så vidt angår adgangen til at opnå en dansk advokatbeskikkelse. Færing vil oftest have en dansk juridisk kandidateksamen og vil herved kunne blive beskikket som danske advokater efter reglerne i retsplejelovens § 119.

V. Udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom i Danmark.

- a) Retsområde.

Udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom i Danmark.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Regulering af udlændinges adgang til erhvervelse af fast ejendom er et særanliggende for Færøerne.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lovbekendtgørelse nr. 566 af 28. august 1986 om erhvervelse af fast ejendom som ændret ved lov nr. 1102 af 21. december 1994. (Erhvervelsesloven).

- Bekendtgørelse nr. 764 af 18. september 1995 om erhvervelse af fast ejendom for så vidt angår visse EF-statsborgere og EF-selskaber samt visse personer og selskaber, der har tiltrådt aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. (Erhvervelsesbekendtgørelsen).

- EU-retlig regulering.

Adgangen til at erhverve fast ejendom i Danmark kan følge af de EU-retlige regler om blandt andet fri bevægelighed, etableringsretten og adgangen til fri udveksling af tjenesteydelser.

Der er vedtaget en særlig protokol til Unionstrakten fra 1992 om ejendomserhvervelse i Danmark (protokol nr. 1).

- EØS-retlig regulering.

Jf. ovenfor under ”EU-retlig regulering”.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Adgangen til at erhverve fast ejendom i Danmark er principielt uafhængig af statsborgerskab. Efter erhvervelseslovens § 1, stk. 1, er det afgørende for, om Justitsministeriets tilladelse er nødvendig til køb af fast ejendom, alene, om den pågældende har bopæl i Danmark eller tidligere har haft bopæl her i landet i et tidsrum af i alt 5 år. Er det tilfældet, er Justitsministeriets tilladelse ikke nødvendig.

Det følger endvidere af erhvervelseslovens § 1, stk. 2, at selskaber, foreninger og lign., der ikke har hjemsted i Danmark, kun kan erhverve fast ejendom her i landet med Justitsministeriets tilladelse.

For personer, der er EU-statsborgere eller statsborgere i et land, som har tiltrådt aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, er der dog i erhvervelsesbekendtgørelsen fastsat særlige regler om adgangen til at erhverve fast ejendom i Danmark i tilfælde, hvor den pågældende ikke har bopæl i Danmark eller tidligere har haft bopæl her i landet i et tidsrum af i alt 5 år.

Sådanne statsborgere, der er lønmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende her i landet, kan erhverve adkomst på fast ejendom her i landet uden Justitsministeriets tilladelse, hvis den pågældende erklærer over for tinglysningsdommeren, at ejendommen skal tjene som fornøden helårsbolig for erhververen, eller at erhvervelsen er en forudsætning for at udøve selvstændig virksomhed eller levere tjenesteydelser. Det samme gælder EF-statsborgere, der har opholdsret i Danmark i medfør af EF-direktiverne om opholdsret, om opholdsret for lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende, der er ophørt med erhvervsaktivitet, og om opholdsret for studerende.

Det samme gælder selskaber, der er stiftet i overensstemmelse med lovgivningen i et EU- eller EØS-medlemsland, og som har hovedkontor, hovedvirksomhed eller hjemsted i disse lande, hvis selskabet vil oprette filialer eller agenturer eller vil levere tjenesteydelser her i landet.

Køb af sekundærejendom, f.eks. sommerhus, kræver i alle tilfælde Justitsministeriets tilladelse, hvis den pågældende ikke har – eller ikke tidligere i mindst 5 år har haft – bopæl i Danmark. Ordet bopæl fortolkes restriktivt. Der kræves efter praksis et fast bopælsforhold i den hensigt at bo i Danmark for bestandig.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger, der har bopæl i Danmark, kan erhverve fast ejendom uden Justitsministeriets tilladelse, jf. erhvervslovens § 1, stk. 1.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger, der har bopæl på Færøerne, kan i dag erhverve fast ejendom uden Justitsministeriets tilladelse, jf. erhvervslovens § 1, stk. 1.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger, der har – eller tidligere i mindst 5 år har haft – bopæl i Danmark, kan uanset statsborgerskab erhverve fast ejendom uden Justitsministeriets tilladelse, jf. erhvervslovens § 1, stk. 1. Som anført under pkt. d) fortolkes bopæl restriktivt. Ophold i Danmark f.eks. i uddannelses- eller studieøjemed anses ikke for bopæl i lovens forstand.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger vil blive behandlet som alle andre personer, der ikke har bopæl i Danmark, hvorfor Justitsministeriets tilladelse som udgangspunkt vil være nødvendig, jf. erhvervslovens § 1, stk. 1. Det samme gælder selskaber, der har hjemsted på Færøerne, jf. erhvervslovens § 1, stk. 2. Et særligt spørgsmål vil i den forbindelse være, om færinger vil kunne påberåbe sig deres bopæl på Færøerne før oprettelsen af Færøerne som en suveræn stat til støtte for, at de i erhvervslovens forstand tidligere har haft bopæl ”her i landet” i et tidsrum af i alt 5 år.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Køb af fast ejendom i Danmark vil være reguleret af erhvervsbekendtgørelsen, hvis personen eller selskabet er omfattet af bekendtgørelsens §§ 1 og 2, jf. i det hele ovenfor pkt. d).

- i) Sammenfatning.

Sammenfattende vil det, at Færøerne bliver en suveræn stat, indebære, at bopæl på Færøerne ikke længere vil blive betragtet som bopæl i Danmark, hvorfor Justitsministeriets tilladelse til køb af fast ejendom vil være nødvendig, medmindre den pågældende person har – eller tidligere i et tidsrum af i alt 5 år har haft – bopæl i Danmark, eller det pågældende selskab har hjemsted i Danmark.

VI. Vagtvirksomhed.

- a) Retsområde.

Vagtvirksomhed.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Justitsministeriets lovebekendtgørelse nr. 149 af 16. marts 1999 om vagtvirksomhed.
- Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 963 af 23. december 1986 om vagtvirksomhed som ændret ved bekendtgørelse nr. 611 af 22. juni 2000 om ændring af bekendtgørelse om vagtvirksomhed (ændringsbekendtgørelsen træder først i kraft den 1. oktober 2000).

Vagtvirksomhedsloven gælder ikke for Færøerne, men kan sættes i kraft ved kongelig anordning.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Nej.

- EØS-retlig regulering.

Nej.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Adgangen til at opnå autorisation til at udøve vagtvirksomhed er ikke afhængig af statsborgerskab.

Efter vagtvirksomhedslovens § 3, stk. 1, nr. 1, stilles der krav om bopæl her i landet for at opnå autorisation. Dette bopælskrav bortfalder i det omfang, dette har hjemmel i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af justitsministeren.

For aktieselskaber eller anpartsselskaber kræves, at direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne har bopæl her i landet. Der kan endvidere meddeles autorisation til andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar, foreninger, stiftelser og andre selvejende institutioner.

Filialer af udenlandske selskaber kan meddeles autorisation, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af Justitsministeren.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger, der har bopæl her i landet, kan opnå autorisation til at udøve vagtvirksomhed, såfremt de opfylder de øvrige betingelser i vagtvirksomhedslovens § 3, stk. 1.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger, der har bopæl på Færøerne, kan ikke opnå autorisation.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger med færøsk statsborgerskab vil kunne opnå autorisation, hvis de har bopæl her i landet, og de opfylder de øvrige betingelser.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger, der ikke har bopæl her i landet, kan ikke opnå autorisation.

- Færingerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Principperne om den frie etableringsret og retten til fri udveksling af tjenesteydelser gælder også for vagtvirksomhed, og bopælskravet gælder derfor ikke for personer og selskaber, der er omfattet af disse regler.

- i) Sammenfatning.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab for at opnå autorisation til at udøve vagtvirksomhed. Det vil derfor ikke have betydning, at færinger overgår til færøsk statsborgerskab. Der stilles krav om bopæl i Danmark.

VII. Flag.

- a) Retsområde.

Flag, såvel flagning med det færøske flag i Danmark som flagning med Dannebrog på Færøerne.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende. Dog er der i hjemmestyrelovens § 12 bestemt følgende: ”Der anerkendes et særligt færøsk flag. Rigsmyndighederne anvender paa Færøerne Dannebrog, ogsaa for Skibenes Vedkommende. Der skal være Ret for private – saavel Personer som Selskaber, Foreninger og Institutioner – til paa Land at anvende Rigsflaget. I øvrigt er Bestemmelserne om det færøske Flags Anvendelse paa Færøerne og paa Skibe, der er indregistreret paa Færøerne, et Særanliggende.”

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Bekendtgørelse nr. 373 af 8. september 1948 angaaende Godkendelse af et særligt færøsk Flag som ændret ved bekendtgørelse nr. 198 af 9. juni 1959 om ændring af bekendtgørelse angående godken-

delse af et særligt færøsk flag. Det er i denne bekendtgørelse bestemt, at det færøske flag uden særlig tilladelse i det enkelte tilfælde også må anvendes i den øvrige del af kongeriget.

Bekendtgørelse nr. 262 af 30. oktober 1957 om flagning med de øvrige nordiske landes flag. Det er i denne bekendtgørelse bestemt, at det er tilladt private at flage med finsk, islandsk, norsk og svensk flag, uden at det er nødvendigt at indhente særlig tilladelse hertil.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Nej.

- EØS-retlig regulering.

Nej.

-d og-f) Betydningen af statsborgerskab og ophold/bopæl for færing i Danmark eller på Færøerne efter de gældende regler.

Der må uden særlig tilladelse flages med færøsk flag i hele kongeriget, jf. bekendtgørelse nr. 77 af 27. august 1948. Adgangen hertil er ikke afhængig af hverken statsborgerskab eller ophold/bopæl i Danmark eller på Færøerne.

På Færøerne anvender rigsmyndighederne Dannebrog, også for skibes vedkommende, jf. hjemmestyrelovens § 12. Det fremgår videre af bestemmelsen, at private skal have ret til på land at anvende rigsflaget.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne fremover ikke er en del af kongeriget, kan der ikke i Danmark uden tilpasning af de gældende regler flages med det færøske flag uden særlig tilladelse i det enkelte tilfælde.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det er ved kgl. resolution af 18. oktober 1957, jf. bekendtgørelse nr. 262 af 30. oktober 1957 om flagning med de øvrige nordiske landes flag, bestemt, at det er tilladt private at flage med finsk, islandsk, norsk og svensk flag uden særlig tilladelse hertil.

Det vil være nærliggende, at lade Færøerne være omfattet af disse bestemmelser, men det kræver en ændring af bekendtgørelsen.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Det vil ikke gøre nogen forskel.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Samme som under pkt. g) for så vidt angår flagning med det færøske flag i Danmark.

Det vil være op til Færøerne at bestemme, om der fortsat vil kunne flages med Dannebrog på Færøerne.

- i) Sammenfatning.

Der er godkendt et særligt færøsk flag, som uden særlig godkendelse i de enkelte tilfælde må anvendes i hele kongeriget. Det har ingen betydning i forhold til anvendelsen af det færøske flag, om færinger har dansk eller færøsk statsborgerskab eller, hvor de har ophold/bopæl. Hvis Færøerne bliver en suveræn stat, vil Færøerne som udgangspunkt blive ligestillet med andre fremmede nationer. Dvs. at det færøske flag ikke må anvendes i Danmark uden særlig tilladelse. Det bemærkes dog, at der gælder særlige regler for flagning med de andre nordiske flag.

I. Kirkeministeriet.

I. Den danske folkekirke.

- a) Retsområde.

Den danske folkekirke.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Love m.v., der ikke er sat i kraft på Færøerne.

- Lov nr. 352 af 6. juni 1991 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, som ændret ved lov nr. 941 af 20. december 1999 om ændring af lov om valg til menighedsråd, lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning og lov om folkekirkens økonomi.
- Bekendtgørelse nr. 57 af 24. januar 1992 om stiftelse og ophør af medlemskab af folkekirken.
- Bekendtgørelse nr. 58 af 21. januar 1992 om stiftelse og ophør af sognebåndsløsning samt om sognebåndsløseres valgret til menighedsråd, som ændret ved bekendtgørelse nr. 572 af 21. juni 1996.
- Lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 511 af 16. juni 1994, og lov nr. 729 af 6. november 1990 om oprettelse af Færøernes stift.
- Bekendtgørelse nr. 745 af 16. august 1994 om bispevalg.
- Lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 537 af 24. juni 1997, som ændret ved lov nr. 941 af 20. december 1999 om ændring af lov.
- om valg til menighedsråd, lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning og lov om folkekirkens økonomi.
- Lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 21. juni 1996 om menighedsråd.
- Lov om valg til menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 32 af 19. januar 2000.
- Lov nr. 310 af 16. maj 1990 om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., som ændret ved lov nr. 390 af 22. maj 1996 (Ansættelsesloven).

- Bekendtgørelse nr. 120 af 22. februar 2000 om menighedsråds medvirken ved ansættelse i præstestillinger m.m.
- Lov nr. 346 af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding (Begravelsesloven).
- Bekendtgørelse nr. 593 af 1. december 1975 om begravelse og ligbrænding.
- Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. lovbekendtgørelse nr. 454 af 11. juni 1992, som ændret ved lov nr. 433 af 1. juni 1994 og ved lov nr. 391 af 22. maj 1996.
- Bekendtgørelse nr. 527 af 19. juni 1992 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, som ændret ved bekendtgørelse nr. 123 af 18. marts 1993.
- Lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 217 af 31. marts 1992.
- Bekendtgørelse nr. 420 af 27. juni 1986 om brug af folkekirkens kirker m.m.

Love m.v. gældende for Færøerne.

- Anordning nr. 889 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning.
- Bekendtgørelse nr. 892 af 8. december 1999 for Færøerne om stiftelse og ophør af medlemskab af folkekirken.
- Anordning nr. 232 af 25. maj 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om menighedsråd.
- Anordning nr. 886 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning.
- Bekendtgørelse nr. 895 af 8. december 1999 for Færøerne om bispevalg.
- Anordning nr. 887 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om folkekirkens økonomi (Det på Færøerne gældende regelsæt bygger på det regelsæt, der var gældende i Danmark indtil 1. januar 1998).
- Anordning nr. 232 af 25. maj 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om menighedsråd.
- Anordning nr. 884 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om ansættelse i stilling i folkekirken m.v. (Ansættelsesloven).
- Bekendtgørelse nr. 893 af 8. december 1999 for Færøerne om medvirken ved ansættelse i præstestillinger m.m.
- Anordning nr. 885 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om begravelse og ligbrænding (Begravelsesloven).

- Bekendtgørelse nr. 894 af 8. december 1999 for Færøerne om begravelse og ligbrænding. Anordning nr. 888 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om folkekirkens kirkebygninger.
- Kirkegårde på Færøerne er et kommunalt anliggende, og området er derfor ikke reguleret af regler inden for kirkeministerens ressort.
- Landsstyremanden for Kirkelige Anliggender har kompetencen til at fastsætte administrative forskrifter om folkekirkens kirkebygninger på Færøerne.
- Anordning nr. 883 af 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.
- Bekendtgørelse nr. 891 af 8. december 1999 for Færøerne om brug af folkekirkens kirker m.v.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ikke indgået sådanne aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Kirkeministeriet har med bekendtgørelse nr. 547 af 15 december 1969 om vielse inden for folkekirken og bekendtgørelse nr. 548 af samme dato om kirkelig vielse uden for folkekirken, som ændret ved bekendtgørelse nr. 80 og 81 af 15. februar 1974 fastsat, at prøvelsesattester fra islandske, norske, svenske eller finske myndigheder sidestilles med danske prøvelsesattester, ligesom medlemmer af Finlands evangelisk-lutherske kirke, den islandske folkekirke, den norske statskirke eller den svenske kirke er ligestillet med medlemmer af folkekirken med hensyn til adgangen til kirkelig vielse.

- EU-retlig regulering.

Der er ingen EU-retlig regulering på retsområdet.

- EØS-retlig regulering.

Retsområdet er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab har ingen betydning for medlemskaber af folkekirken. Det er således medlemskabet af folkekirken, der har retsskabende betydning, jf. §1 i lov om medlemskab af folkekirken. Folkekirken er heller ikke territorielt begrænset. Der kræves således hverken bopæl eller ophold i Danmark for, at en person kan være medlem af folkekirken.

Ansættelse af sognepræster sker efter reglerne i tjenestemandsløven og forudsætter derfor statsborgerskab i Danmark. Ansættelse kan i dag også ske på tilsvarende vilkår som tjenestemænd efter de af Finansministeriet fastsatte regler om EU- og EFTA-borgere.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Som nævnt under pkt. d) er det udelukkende medlemskabet af folkekirken, der er retsskabende.

-f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Som nævnt under pkt. d) og e) er det medlemskabet af folkekirken, der er retsskabende.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold eller bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Efter gældende dansk ret bevarer udenlandske – herunder færøske – statsborgere medlemskabet af folkekirken, medmindre de melder sig ud f.eks. ved at tilslutte sig en selvstændig færøsk kirke (trossamfund).

Færøske statsborgere vil efter de gældende regler ikke kunne ansættes som tjenestemænd i folkekirken. Færøernes tilslutning til det nordiske samarbejde eller til EØS-samarbejdet vil - med en ændring af de nugældende finansministerielle regler - have de under pkt. d) nævnte konsekvenser for ansættelse som sognepræst.

Færøernes tilslutning til det nordiske samarbejde vil endvidere gøre det nærliggende at ændre de under pkt. c), Nordiske aftaler m.v., nævnte bekendtgørelser, således at prøvelsesattest fra færøske myndigheder sidestilles med tilsvarende attester fra de andre nordiske lande. Det forekommer endvidere rimeligt at give færingers, der er medlemmer af en selvstændig færøsk evangelisk-luthersk kirke, samme adgang til kirkelige vielse i folkekirken, som tilkommer medlemmer af de øvrige nordiske landes kirker.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning, da området ikke er omfattet af EØS-samarbejdet. Se dog for så vidt angår ansættelse som sognepræst ovenfor under pkt. d).

- h) Retsstillinger for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Efter gældende dansk ret bevares medlemskabet af folkekirken ved ophold i udlandet. Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil derfor forblive medlemmer af den danske folkekirke, medmindre de melder sig ud eller tilslutter sig et andet trossamfund, f.eks. en selvstændig færøsk kirke.

I tilfælde af Færøernes suverænitet må det imidlertid påregnes, at den færøske lovgivningsmagt vil træffe bestemmelse om en færøsk kirkeordning, således at færingers med bopæl/ophold på Færøerne ikke vil være medlemmer af den danske folkekirke.

Færøernes tilslutning til det nordiske samarbejde eller til EØS-samarbejdet vil ikke efter gældende ret have betydning for retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne. Om

eventuelle ændringer i de gældende regler om vielse ved tilslutning til det nordiske samarbejde henvises til pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Efter gældende dansk ret vil eget statsborgerskab for færinger ikke have betydning for medlemskab af folkekirken. Et fremtidigt færøsk statsborgerskab vil dog formentlig medføre lovændringer enten i Danmark eller på Færøerne, således at medlemskab ikke bevares, hvis vedkommende har ophold/bopæl på Færøerne.

Samtidig vil færøsk statsborgerskab betyde, at vedkommende ikke kan ansættes som tjenestemand i folkekirken.

De nævnte retlige forskelle vil ikke få økonomiske konsekvenser for Færøerne.

J. Kulturministeriet.

I. Ophavsret.

- a) Retsområde.

Ophavsret.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Ophavsretten er som udgangspunkt et fællesanliggende, men visse dele af loven berører særanliggender. Det følger af § 93 i ophavsretsloven, at loven ikke gælder for Færøerne, men at den ved kgl. anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998.
- Anordning nr. 964 af 12. december 1995 om anvendelsen af ophavsretsloven i forhold til andre lande m.v. (udlandsanordningen).
- Bekendtgørelse nr. 876 af 28. november 1997 om arkivers, bibliotekers og museers adgang til at fremstille eksemplarer af litterære og kunstneriske værker m.v.
- Bekendtgørelse nr. 616 af 11. juli 1997 om vederlagsordningen for uindspillede bånd m.v. i henhold til ophavsretsloven.
- Bekendtgørelse nr. 274 af 18. april 1996 om beregning af følgeretsvederlag ved erhvervs-mæssigt videresalg af kunstværker.

Loven i dens nuværende udformning samt de anførte administrative forskrifter er ikke trådt i kraft på Færøerne. Det betyder, at det fortsat er lov nr. 158 af 31. maj 1961 om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker med tilhørende administrative forskrifter, der er gældende på Færøerne.

Spørgsmålet om at sætte 1995-loven med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998, i kraft på Færøerne har gennem længere tid været genstand for forhandlinger med hjemmestyremyndighederne, men er endnu ikke afsluttet.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ingen aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Der findes ingen nordiske aftaler.

- EU-retlig regulering.

Ophavsretten er delvis undergivet EU-retlig regulering. Der findes 5 direktiver, som alle er implementeret i den gældende danske ophavsretslov.

- EØS-retlig regulering.

Ophavsretten er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Lovens umiddelbare anvendelsesområde for værker er fastsat i § 85, og for andre rettigheder i § 86.

I § 85 og § 86 er der angivet forskellige tilknytningsmomenter såsom nationalitet, første udgivelse, optagelsessted m.v. De væsentligste tilknytningsmomenter for værker er, at ophavsmanden skal være statsborger eller bosat i Danmark, eller at værket skal være udgivet første gang i Danmark, jf. § 85, stk. 1, nr. 1 og nr. 2.

For rettighederne i lovens kapitel 5 (udøvende kunstnere (§ 65), lyd- og billedproducenter (§§ 66 og 67), radiofonier (§ 69), fotografibeskyttelse (§ 70) og katalogbeskyttelse (§ 71) er det væsentligste tilknytningsmoment, at fremførelsen, optagelsen eller udsendelsen skal have fundet sted i Danmark. For fotografibeskyttelsen i § 70 og katalog/databasebeskyttelsen i § 71 gælder der et krav om statsborgerskab eller bopæl.

Lovens anvendelse i forhold til udlandet er nærmere reguleret i kgl. anordning nr. 964 af 12. december 1995 (udlandsanordningen), som er udstedt med hjemmel i lovens § 88.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Efter de gældende bestemmelser er færinger umiddelbart beskyttet efter den danske ophavsretslov, da de er danske statsborgere. Det er således efter den gældende retsstilling uden betydning, om de har ophold/bopæl i Danmark.

For så vidt angår udøvende kunstnere, lyd- og billedproducenter samt radiofonier er det afgørende, om optagelsen eller udsendelsen har fundet sted i Danmark.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Der henvises til pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det har ingen betydning, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde. Det bemærkes dog, at færøske ophavsmænd – i lighed med statsborgere fra andre lande – også opnår en umiddelbar retsbeskyttelse, hvis de har bopæl i Danmark, jf. § 85, stk. 1, nr. 1.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS, følger det af det almindelig princip, som har fundet udtryk i den såkaldte Phil Collins-dom afsagt af EF-domstolen, at der ikke må foretages diskrimination på grundlag af nationalitet. EØS-borgere skal således sidestilles med danske statsborgere i relation til ophavsretsbeskyttelsen.

For så vidt angår beskyttelsen af udøvende kunstneres præstationer (§ 65) og lydoptagelser (§ 66) gælder det, at optagelserne skal have fundet sted i Danmark, dog således at beskyttelsen mod eftergørelse af lydoptagelsen gælder, uanset hvor i verden optagelsen har fundet sted.

Beskyttelsen af billedoptagelser (§ 67) gælder for optagelser, der har fundet sted i et EØS-land.

Beskyttelsen af fotografier (§ 70) gælder for fotografier, der er fremstillet af personer, der er statsborgere i eller bosat i et EØS-land. Det samme gør sig gældende for beskyttelsen i § 71 af kataloger/databaser m.v.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det er uden betydning, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde. Da de heller ikke i tilfælde af færøsk suverænitet vil være at betragte som bosiddende i Danmark vil deres beskyttelse i Danmark være særdeles begrænset.

Hvis færinger ikke længere skal betragtes som danske statsborgere vil deres retsstilling bero på, om Færøerne selvstændigt tiltræder de internationale konventioner på området. Det vil navnlig sige Bernerkonventionen af 24. juli 1971, Verdenskonventionen om ophavsret af 24. juli 1971 og Romkonventionen af 26. oktober 1961 om beskyttelse af udøvende kunstnere, fonogramproducenter samt radio- og fjernsynsforetagender. Herudover vil det være af væsentlig betydning for retsbeskyttelsen, om Færøerne bliver medlem af EØS og TRIPS-aftalen af 15. april 1994. De nærmere regler er angivet i udlandsanordningen.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS, følger det af det almindelig princip, som har fundet udtryk i den såkaldte Phil Collins-dom afsagt af EF-domstolen, at der ikke må foretages diskrimination på grundlag af nationalitet. EØS-borgere skal således sidestilles med danske statsborgere i relation til ophavsretsbeskyttelsen.

For så vidt angår beskyttelsen af udøvende kunstneres præstationer (§ 65) og lydoptagelser (§ 66) gælder det, at optagelserne skal have fundet sted i Danmark, dog således at beskyttelsen mod eftergørelse af lydoptagelsen gælder, uanset hvor i verden optagelsen har fundet sted.

Beskyttelsen af billedoptagelser (§ 67) gælder for optagelser, der har fundet sted i et EØS-land.

Beskyttelsen af fotografier (§ 70) gælder for fotografier, der er fremstillet af personer, der er statsborgere i eller bosat i et EØS-land. Det samme gør sig gældende for beskyttelsen i § 71 af kataloger/databaser m.v.

- i) Sammenfatning.

Sammenfattende må det konkluderes, at hvis færinger fremover ikke længere er danske statsborgere vil deres ophavsretlige beskyttelse blive indskrænket i meget væsentlig grad, medmindre Færøerne samtidig tilslutter sig de internationale konventioner på området og /eller EØS.

II. De videregående uddannelser.

- a) Retsområde.

De videregående uddannelser.

Optagelsesregler på Kunstakademiets Arkitektskole, Arkitektskolen i Århus, Konservatorskolen samt Danmarks Biblioteksskole.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

Arkitektskolerne.

Lov nr. 289 af 27. april 1994 om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet som ændret ved lov nr. 142 af 17. marts 1999.

Bekendtgørelse nr. 58 af 28. januar 1991 om optagelse på Det Kgl. Danske Kunstakademis Arkitektskole og Arkitektskolen i Aarhus.

Konservatorskolen.

Lov nr. 289 af 27. april 1994 om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet som ændret ved lov nr. 142 af 17. marts 1999.

Bekendtgørelse nr. 608 af 18. august 1998 om uddannelser m.v. på Det Kongelige Danske Kunstakademis Konservatorskole.

Bekendtgørelse nr. 993 af 14. december 1999 om ændring af bekendtgørelse om uddannelser m.v. på Det Kongelige Danske Kunstakademis Konservatorskole (indførelse af bachelor- og kandidat titler for grund- og overbygningsuddannelserne).

Danmarks Biblioteksskole.

Lov nr. 17 af 14. januar 1998 om Danmarks Biblioteksskole.

Bekendtgørelse nr. 335 af 27. maj 1999 om adgang og optagelse m.v. ved Danmarks Biblioteksskoles bachelor- og kandidatuddannelse i biblioteks- og informationsvidenskab.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Som udgangspunkt stilles der krav om dansk statsborgerskab ved optagelse på de nævnte uddannelser.

Ministeriet kan for alle de nævnte skolars vedkommende bestemme, at optagelse af udenlandske statsborgere skal begrænses til en bestemt procentdel. Begrænsningen gælder dog ikke statsborgere fra Den Europæiske Union, ansøgere, som er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændingeloven eller ansøgere fra lande med hvem Danmark har indgået anden aftale. Begrænsningen gælder heller ikke statsborgere fra EFTA-lande, som er omfattet af EØS-aftalens bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

I lovgivningen knyttes der ikke retsvirkninger til det at have ophold/bopæl i Danmark. I lovgivningen bruges alene statsborgerskabskriteriet, jf. d).

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Se under pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Det har ingen betydning, om Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, vil færingers med en adgangsgivende eksamen som ligestilles med en dansk adgangsgivende eksamen kunne blive optaget på lige fod med danske statsborgere.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

I lovgivningen knyttes ikke retsvirkninger til kriteriet ophold/bopæl, men alene til statsborgerskab.

- i) Sammenfatning.

Færingerne mister umiddelbart adgangen til at blive optaget på de nævnte videregående uddannelser, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Det er derfor af afgørende betydning, om Færøerne tilslutter sig EU- eller EØS-samarbejdet. Efter de gældende regler kan der indføres kvoter for statsborgere, som ikke kommer fra EU- eller EØS-lande.

K. Miljø- og Energiministeriet.

Miljø- og Energiministeriet har oplyst, at det ikke efter ministeriets lovgivning vil have betydning, at færinger fremover ikke er danske statsborgere, men skal behandles efter de regler, der gælder for udlændinge, herunder reglerne for andre nordiske statsborgere.

L. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

I. Planteforhold m.v.

-a) Retsområde.

Plantesundhed.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 190 af 9. maj 1984 om planteskadegørere.
- Lov nr. 834 af 18. december 1991 om frø, kartofler og planter som ændret ved lov nr. 1012 af 23. december 1998.

De to love gælder ikke for Færøerne.

- Plantedirektoratets bekendtgørelse nr. 232 af 23. april 1998 om indførsel og udførsel af planter m.m. med senere ændringsbekendtgørelser.
- Plantedirektoratets bekendtgørelse nr. 124 af 1. marts 1999 om kartofler med senere ændringsbekendtgørelser.
- Plantedirektoratets bekendtgørelse nr. 576 af 7. juli 1999 om planter.

Bekendtgørelserne gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

De 5 nordiske lande har alle en plantesundhedslovgivning, der baserer sig på de grundliggende principper i International Plant Protection Convention (IPPC). Herved lettes specielt samhandelen betydeligt.

- EU-retlig regulering.

Plantesundhedsområdet er fuldt EU-harmoniseret ved direktiver.

- EØS-retlig regulering.

Plantesundhedsområdet er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Uanset statsborgerskab vil personer med ophold/bopæl i Danmark skulle efterleve den danske plantesundhedslovgivning.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

som pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Lovene gælder ikke for Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Uanset hvilket samarbejde Færøerne måtte etablere efter en eventuel suverænitet vil færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark skulle opfylde den danske plantesundhedslovgivning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Personer, uanset statsborgerskab, der befinder sig på Færøerne, vil ikke være underkastet dansk plantesundhedslovgivning.

- i) Sammenfatning.

Det vil ikke betyde nogen retlig forskel i forhold til i dag for færinger, hvis de fremover ikke længere er danske, men færøske statsborgere.

II. Husdyrhold og levnedsmidler.

- a) Retsområde.

Husdyrhold og levnedsmidler.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven). Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov nr. 351 af 2. juli 1999 om sygdomme og infektioner hos dyr. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 721 af 25. juli 2000 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer, § 33. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Det er aftalt, at pakker à 5 eller 1 kg animalske fødevarer fra Færøerne (og Grønland) kan samsendes til Danmark til flere personer til én adresse, hvis forsendelsen ledsages af en erklæring, hvoraf navn og adresse på samtlige modtagere af forsendelsens fødevarer tydeligt fremgår, hvis der ikke foretages ompakning eller lignende på modtageadressen, hvis den enkelte modtager individuelt afregner sin forsendelse med afsender og hvis den maksimale mængde pr. person ikke overskrides. Denne aftale er kommet i stand for at spare forsendelsesomkostninger.

- Nordiske aftaler m.v.

Der eksisterer ingen nordiske aftaler på dette område.

- EU-retlig regulering.

Rådets direktiv 97/78/EF af 18. december 1997 om fastsættelse af principperne for tilrettelæggelse af veterinærkontrollen med tredjeland produkter, der føres ind i Fællesskabet.

Kommissionens beslutning 93/13/EØF af 22. december 1992 om procedurerne for EF-grænsekontrolstedernes veterinærkontrol af tredjeland produkter, artikel 5, som ændret ved beslutning 94/43/EF.

- EØS-retlig regulering.

Området er delvist EØS-retligt reguleret.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Private personer har ret til indførsel fra Færøerne til Danmark af op til 5 kg fødevarer af animalsk oprindelse pr. person, bortset fra kød og kødvarer af kvæg, svin, får, geder og hovdyr holdt som husdyr, hvor grænsen er 1 kg. Dette er 4 kg mere end private må indføre fra alle andre tredjelande, bortset fra Grønland, hvor samme regel gælder.

Denne regel er forhandlet på plads netop på grund af Rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland, jf. artikel 5, stk. 3, i beslutning 93/13/EØF. Det kan ikke udelukkes, at særreglen for Færøernes vedkommende vil ophøre, hvis Rigsfællesskabet mellem Danmark og Færøerne ophører.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Særreglen i artikel 5, stk. 3, i beslutning 93/13/EØF gælder såvel herboende færinger og grøn-lændere som danske statsborgere. Særreglen afhænger således ikke af statsborgerskab eller bo-pæl.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Særanliggende.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se besvarelsen af pkt. d) og e).

Tilslutning til det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet har således ikke betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se besvarelsen af pkt. d) og e).

Tilslutning til det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet har således ikke betydning.

- i) Sammenfatning.

Særreglen om privat indførsel af op til 5 kg fødevarer af animalsk oprindelse bortfalder formentlig, såfremt Rigsfællesskabet mellem Danmark og Færøerne ophæves, og færingerne dermed overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab.

III. Dyrlægeloven.

- a) Retsområde.

Ret til at udøve dyrlægegerning.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Gældende retsgrundlag.

Lov om dyrlægegerning m.v. (Lovbekendtgørelse nr. 492 af 28. juni 1990 som senest ændret ved lov nr. 936 af 20. december 1999).

Loven gælder ikke for Færøerne.

Retten til at udøve dyrlægegerning i Danmark knytter sig ikke til statsborgerskab, men hvor dyrlægeeksamen er bestået.

Hovedreglen er, at den skal være bestået fra Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole eller en tilsvarende institution i et andet nordisk land eller et EU-land.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der foreligger ikke særlige aftaler med Færøerne.

Der erindres her om, at der ikke på Færøerne findes en institution svarende til Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

Færinger, der ønsker at bestå dyrlægeeksamen, må derfor studere uden for øerne.

- Nordiske aftaler m.v.

Der foreligger en overenskomst om et fælles nordisk arbejdsmarked for dyrlæger, jf. dyrlægelovens § 5, stk. 4.

- EU-retlig regulering.

Der foreligger følgende EU-retlige regulering: Rådets direktiv af 18. december 1978 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for dyrlæger, som skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser (78/1026/EØF) samt Rådets direktiv af 18. december 1978 om samordning af de administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som dyrlæge (78/1027/EØF).

- EØS-retlig regulering.

I direktiverne er ikke anført uddannelsesinstitutioner i EØS-lande.

- d) Betydningen af statsborgerskab efter de gældende regler.

Statsborgerskab eller bopæl har ikke betydning.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Muligheden for at opnå autorisation og ret til at udøve dyrlægegerning afhænger ikke af statsborgerskab eller bopæl.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Dyrlægeloven gælder ikke på Færøerne.

-g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab medfører dette ingen ændringer for færinger i Danmark, da muligheden for at opnå autorisation og ret til at udøve dyrlægegering ikke afhænger af statsborgerskab eller bopæl.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Dyrlægeloven gælder ikke i dag for Færøerne, jf. pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Retten til at opnå autorisation som dyrlæge og udøve erhverv som dyrlæge i Danmark ændres ikke i tilfælde af, at Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

En overgang til færøsk statsborgerskab har derfor ikke økonomiske konsekvenser for Færøerne.

IV. Landbrugsloven.

- a) Retsområde.

Landbrugsloven - erhvervelse og drift af landbrugsejendomme m.v.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Landbrugsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 598 af 15. juli 1999.

Landbrugsloven, jf. § 3, - med dertil hørende bekendtgørelser m.v., - er ikke gældende for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Sådanne findes ikke for retsområdet.

- Nordiske aftaler m.v.

Sådanne findes ikke for retsområdet. Islændinge og nordmænd er dog ved EØS-aftalen tillagt rettigheder.

- EU-retlig regulering.

Landbrugslovens retsområde er ikke direkte EU-retligt reguleret. Den fri etableringsret i EU har dog haft betydning for affattelsen af landbrugslovens erhvervsregler.

- EØS-retlig regulering.

Landbrugslovens retsområde er ikke direkte EØS-retligt reguleret. Den fri etableringsret i henhold til EØS-aftalen har dog haft betydning for affattelsen af landbrugslovens erhvervsregler.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Personlig erhvervelse af en landbrugsejendom.

Landbrugslovens erhvervsregler stiller som udgangspunkt krav om dansk statsborgerskab. Loven giver dog mulighed for, at udenlandske statsborgere, der er borgere i et EU-land kan erhverve landbrugsejendomme i Danmark, hvis EU-reglerne vedrørende statsborgerskab m.v. hjemler adgang hertil. Det samme gælder udenlandske statsborgere som er statsborgere i et land, hvor borgerne ifølge traktat har ret til at erhverve landbrugsejendomme i Danmark, jf. landbrugslovens § 16, stk. 1, nr. 2.

På nuværende tidspunkt er det kun den indgåede EØS-aftale, som er omfattet af bestemmelsen.

Ved deling af fællesbo, ved hensiddende i uskiftet bo, eller ved arv efter ægtefælle kan ejendomsretten gå over uden hensyntagen til statsborgerskab under forudsætning af, at den tidligere ægtefælle eller arvelader har haft lovlig adgang til ejendommen, jf. § 17, stk. 1.

Ved arv efter andre end ægtefælle eller erhvervelse ved familiehandel stilles der krav om statsborgerskab, jf. landbrugslovens § 17, stk. 2, og § 17 a, jf. landbrugslovens § 16.

I henhold til § 61, jf. § 65, stk. 3, i cirkulære nr. 26 af 22. februar 2000 om lov om landbrugsejendomme kan der kun gives dispensation fra kravet om statsborgerskab, EU-borgerskab eller EØS-medlemskab efter landbrugslovens § 18 ved erhvervelse, jf. landbrugslovens § 16, stk. 1, nr. 2, hvis erhververen har en særlig tilknytning til Danmark gennem ægteskab eller ved længere tids lovligt ophold her i landet eller lignende og hvis personen, dennes ægtefælle eller børn under 18 år ikke i forvejen ejer en landbrugsejendom, jf. desuden reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 764 af 18. september 1995 om erhvervelse af fast ejendom m.v.

Personlig erhvervelse af andel af en landbrugsejendom.

Ved deling af fællesbo, ved hensiddende i uskiftet bo, eller ved arv efter ægtefælle kan ejendomsretten gå over uden hensyntagen til statsborgerskab, under forudsætning af, at den tidligere ægtefælle eller arvelader har haft lovlig adgang til ejendommen, jf. landbrugslovens § 18a, stk. 1, 1. punktum.

Ved erhvervelse af en andel af en landbrugsejendom ved arv eller ved familiehandel eller sammen med nær familie er det blandt andet et krav, at mindst en af andelshaverne - en ankermand - der ejer en andel på 1/5 eller derover af ejendommen opfylder kravene til statsborgerskab, jf. landbrugslovens § 18 a, stk. 1, 2. punktum. Der ville i sådanne tilfælde ikke være mulighed for,

at en person med et færøsk statsborgerskab (uden tilladelse) kunne være ankermand i fællesskabet.

Ved andre anpartsselskaber skal samtlige anpartshavere opfylde betingelsen om statsborgerskab.

Der er adgang til at ansøge om tilladelse til erhvervelse af anpart, jf. landbrugslovens § 18 a, stk. 6.

Selskabserhvervelse.

Reglerne findes i landbrugslovens § 20 og er forskellige for landmanden i selskabet og øvrige investorer.

Landmanden i selskabet er omfattet af reglerne om personlig erhvervelse, hvoraf som hovedregel følger et krav om statsborgerskab, EU-borgerskab eller medlemskab af EØS, jf. pkt. a).

Investor i et selskab er ikke begrænset af kravet om statsborgerskab m.v., men som hovedregel af slægtskab med landmanden.

Det fremgår af landbrugslovens § 21, at bortset fra aktie- og anpartsselskaber, der opfylder betingelserne i landbrugslovens § 20, kan selskaber kun erhverve landbrugsejendomme efter godkendelse.

Dertil kommer, at i visse situationer kræves det, at investorer opfylder kravet om statsborgerskab.

Forpagtning af landbrugsjord.

Ved forpagtning af en hel landbrugsejendom, skal forpagteren opfylde samme krav om statsborgerskab som ved personlig erhvervelse af en landbrugsejendom, jf. landbrugslovens § 11, stk. 1.

Der stilles ligeledes krav om statsborgerskab ved forpagtning af en del af en landbrugsejendom, jf. landbrugslovens § 12.

Det følger af § 39 i cirkulære nr. 26 af 22. februar 2000 om lov om landbrugsejendomme, jf. landbrugslovens § 11, stk. 5, at dispensation i princippet skal ske efter sammen retningslinjer som ved erhvervelse af landbrugsejendomme i fri handel. Se ovenfor.

- e) Gældende retsstilling for færing med bopæl/ophold i Danmark.

Da færing for nuværende opfylder betingelserne om statsborgerskab, vil de være at ligestille med danskere.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Da en af de materielle betingelser for erhvervelse af landbrugsejendomme, forpagtning, leje, for ankermanden i selskaber og delvist ligeledes ved køb af anparter er, at der inden for en frist fast-

sat i loven skal tages bopæl på ejendommen, vil færing med bopæl på Færøerne ikke kunne opfylde landbrugslovens materielle regler.

Dispensationsmulighederne for bopælspligten skal administreres restriktivt, jf. § 62 i cirkulære nr. 26 af 22. februar 2000 om lov om landbrugsejendomme.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ikke noget nordisk samarbejde inden for landbrugslovens område.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Retsstilling som danske statsborgere.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ikke noget nordisk samarbejde inden for landbrugslovens område.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Retsstilling som danske statsborgere, herunder krav om bopælspligt.

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab vil mulighederne for erhvervelse, forpagtning, leje m.v. efter landbrugslovens regler næsten forsvinde, idet landbrugslovens materielle regler om bopæl og selvstændig drift m.v. ikke kan iagttages. Ansøgning om dispensation vil i alt væsentlig udstrækning ikke kunne imødekommes, idet betingelserne herfor ikke vil kunne opfyldes. Ved en eventuel tilslutning til EØS-samarbejdet vil færøske statsborgere dog lige-stilles med danske statsborgere.

Det vil fortsat være mulighed for erhvervelse ved dispensation ved bopæl i Danmark.

Der vil ikke være økonomiske konsekvenser for færingerne.

V. Landbrug – Støtteordninger.

- a) Retsområde.

EU's markedsordninger for landbrugsvarer.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Følgende love og bekendtgørelser er de væsentligste inden for retsområdet. Hverken loven eller bekendtgørelser gælder for Færøerne.

- Lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 818 af 3. november 1999.
- Bekendtgørelse om administration af og kontrol med Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v., jf. bekendtgørelse nr. 507 af 23. juni 1999.
- Bekendtgørelse nr. 296 af 2. maj 2000 om tillægsafgift for mælk og mejeriprodukter, ”mælkekvotebekendtgørelsen”
- Bekendtgørelse nr. 1140 af 20. december 1999 om ydelse af præmier til husdyr ”dyrepræmiebekendtgørelsen”
- Bekendtgørelse om ydelse af støtte til producenter af visse markafgrøder, jf. bekendtgørelse nr. 975 af 10. december 1999.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Retsområdet er grundlæggende helt EU-retligt reguleret ved forordninger.

- EØS-retlig regulering.

Nej.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

De ovenfor nævnte EU-regler anvender ikke kriteriet statsborgerskab. Reglerne anvender i stedet kriterier som ”fysisk eller juridisk person (etableret) på Fællesskabets toldområde,” ”Fællesskabets planteproducenter” og ”producent: fysisk eller juridisk person, hvis bedrift ligger på Fællesskabets område.”

Den fysiske persons statsborgerskab er derfor ikke afgørende for anvendelse af landbrugsordningernes regler.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark har samme retsstilling som danskere.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Forordningerne gælder ikke for Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se besvarelsen under pkt. e).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se besvarelsen under pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Sammenfattende er det vurderingen, at det i forbindelse med EU's landbrugsordninger ikke vil gøre nogen retlig forskel, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab. Det gælder såvel færingers med ophold/bopæl i Danmark som færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

VI. Landbrug –nationale samt EU-medfinansierede støtteordninger.

- a) Retsområde.

Jordbrugets støtteordninger.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Blandt andet Lov nr. 338 af 17. maj 2000 om støtte til udvikling af landdistrikterne (landdistriktsstøtteleven).

Der er ingen støtteordninger, der gælder for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ikke indgået aftaler herom.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ikke indgået aftaler herom.

- EU-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Det pågældende retsområde er ikke omfattet af EØS- samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab har ikke betydning for, om man kan blive omfattet af støtteordningerne. Kriteriet for om man er omfattet af støtteordningerne for jordbruget er, at man er ejer/forpagter af en jordbrugsbedrift beliggende i Danmark.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Se under pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Se under pkt. d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se under pkt. d).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se under pkt. d).

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab vil det ikke medføre nogen forskel i forhold til gældende retstilstand.

VII. Fiskerilovgivning.

- a) Retsområde.

Retten til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark.

I det følgende beskrives alene personers ret til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark, men problemstillingen er den samme ved selskabers ret hertil, idet der i fiskerilovens § 16 er krav om, at 2/3 af selskabet skal være ejet af registrerede erhvervsfiskere.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- § 11, stk. 1, i fiskeriloven, jf. lov nr. 281 af 12. maj 1999 - fiskeriloven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 266 af 10. april 1996 om etableringsret og arbejdskraftens frie bevægelighed ved udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri - bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

Retten til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark, er ikke forbeholdt danske statsborgere. EU-borgere og EØS-borgere kan også opnå ret til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark, jf. bekendtgørelse nr. 266 af 10. april 1996.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Området er delvist EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Området er delvist EØS-retligt reguleret.

- d) Betydningen af statsborgerskab m. v. efter de gældende regler.

Kun den, der er registreret som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri/bierhvervsfiskeri i Danmark, kan eje et fiskerifartøj, der er optaget i den danske flåde, jf. fiskerilovens § 39.

For at kunne blive registreret som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri eller bierhvervsfiskeri i Danmark er det bl.a. en betingelse, at ansøgeren har dansk statsborgerskab eller har haft

bopæl i Danmark i en uafbrudt periode på mindst 2 år umiddelbart forud for registreringen, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, og § 17, stk. 1.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

En færinger, der har bopæl i Danmark, skal ikke opfylde kravet om ”dansk statsborgerskab” eller ”bopæl i Danmark i en uafbrudt periode på mindst 2 år”, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, og § 17, stk. 1. Færinger opfylder ”bopælskravet” fra den første dag, de er tilmeldt Folkeregistret.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger, der har bopæl på Færøerne, kan ikke registreres som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark.

Færinger er ganske vist ”danske statsborgere”, men har dog i visse situationer ikke status som ”danske statsborgere”. Dette skyldes, at Færøerne ikke ønskede at tiltræde EF sammen med Danmark i 1972, og der blev derfor indsat følgende bestemmelse i protokol nr. 2 til den danske tiltrædelsesakt:

”Akt. 4. Danske statsborgere, der er bosiddende på Færøerne, vil først blive betragtet som statsborgere i en medlemsstat efter definitionen i de oprindelige traktater fra den dato, på hvilken disse traktater anvendes for øerne”.

Det bevirker, at færinger, der bor på Færøerne, ikke i relation til fiskerilovens bestemmelser om erhvervsmæssigt fiskeri har ”dansk statsborgerskab” eller ”bopæl her i landet”, så længe de bor på Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis færinger får eget statsborgerskab, sidestilles færingerne med borgere uden for EØS-samarbejdet i relation til fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, og den tilsvarende passus i § 17, stk. 1, hvilket betyder, at færinger skal bo mindst 2 år i Danmark for at kunne registreres som erhvervs- eller bierhvervsfiskere.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der findes ikke sådanne konventioner.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, stilles der ikke krav om hverken dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, og § 17, stk. 1, for at blive registreret som erhvervs- eller bierhvervsfisker. Men der stilles krav om, at fiskeriaktiviteten udøves i tilknytning til aktiviteter i det danske fiskerierhverv, jf. fiskerilovens § 14, stk. 4, og § 17, stk. 3, og bekendtgørelse nr. 266 af 10. april 1996 om etableringsret og arbejdskraftens frie bevægelighed ved udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri.

Det er således én af forudsætningerne for at kunne blive registreret som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark, at EØS-borgeren kan dokumentere en tilknytning til dansk fiskerierhverv, f.eks. ved at pågældende har fast forretningssted i Danmark, hvorfra driften af fiskeriet tilrettelægges og styres, eller at mindst 50 % af landingsværdien af pågældendes samlede landinger inden for et kalenderår er foregået i dansk havn, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3, som vedrører erhvervsfiskeri. Efter bekendtgørelsens § 2 skal den pågældende kunne dokumentere at have tilknytning til dansk fiskerierhverv for at blive registreret som bierhvervsfisker.

-h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færing, der bor på Færøerne, vil ikke kunne registreres som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri/bierhvervsfiskeri i Danmark.

Tilslutter Færøerne sig EØS-samarbejdet, gælder det under pkt. g) omtalte, uanset om færing har bopæl i Danmark i mindre end 2 år, eller om færing har bopæl på Færøerne.

Som omtalt under pkt. g), kan Fødevareministeriet ikke udtale sig om, hvilken betydning det vil have, hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- i) Sammenfatning.

Færing har i dag lettere ved at blive registreret som berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark end andre borgere fra tredjelande i relation til "bopælskravet", idet færing i dag opfylder "bopælskravet" fra den første dag, de er tilmeldt Folkeregistret, hvorimod andre borgere skal bo i Danmark i mindst 2 år.

Hvis færing overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab bortfalder denne særstilling, idet færing bl.a. vil skulle have bopæl i Danmark i mindst 2 år for at blive berettiget til at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Danmark. Såfremt Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, gælder det under pkt. g) anførte, uanset om færing har bopæl i Danmark i mindre end 2 år, eller om færing har bopæl på Færøerne.

Der findes ikke opgørelser over, hvor mange færing, der i dag er registreret som erhvervs/bierhvervsfiskere i Danmark i kraft af de for færing favorable regler for registrering. Der findes således ikke et grundlag for at vurdere de økonomiske konsekvenser for Færøerne ved færingernes overgang til eget statsborgerskab.

VIII. Retten til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed med førstegangsomsætning af fisk, og til at drive offentlig fiskeauktion.

- a) Retsområde.

Retten til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed med førstegangsomsætning af fisk, og til at drive offentlig fiskeauktion.

For at kunne drive offentlig fiskeauktion, modtage eller købe fisk uden om offentlig fiskeauktion, modtage fisk i kommission som agent eller lignende, drive en samlecentral eller fiskesorte-

ring, importere fisk, modtage eller opbevare fisk, skal man have en bevilling, jf. fiskerilovens § 86, stk. 1.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Kapitel 16 i fiskeriloven, jf. lov nr. 281 af 12. maj 1999 - fiskeriloven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 1062 af 17. december 1999 om førstegangsomsætning af fisk.
- Bekendtgørelse nr. 1061 af 17. december 1999 om offentlig fiskeauktion.

Bekendtgørelserne gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler mellem Danmark og Færøerne.

Færøerne og Danmark har indgået en aftale om myndighedssamarbejde.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Ingen, men kommissionen har uformelt opfordret medlemslandene til at indgå aftaler om fiskeri-kontrol, således har senest Norge og Skotland indgået aftale.

- EØS-retlig regulering.

Ingen.

- d) Betydningen af dansk statsborgerskab efter de gældende regler.

For at kunne få bevilling til førstegangsomsætning af fisk eller afholdelse af offentlig fiskeauktion skal ansøgeren have dansk indfødsret, være statsborger i et af de øvrige EU- eller EØS-medlemslande, eller have opholds- og arbejdstilladelse her i landet. Endvidere skal ansøgeren have bopæl her i landet eller i et af de øvrige EU- eller EØS-medlemslande.

For selskaber med begrænset ansvar gælder i øvrigt, at de skal være registreret eller anmeldt som værende under registrering i henhold til den danske selskabslovgivning.

Reglerne findes i fiskerilovens § 88 og § 89.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Da færinger har dansk indfødsret, vil færinger med bopæl i Danmark kunne opnå bevilling til førstegangsomsætning af fisk og til afholdelse af offentlig fiskeauktion.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Kravet om bopæl her i landet betyder, at færinger med bopæl på Færøerne ikke er omfattet.

- g) Retstilling for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der findes ikke et sådant samarbejde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

I så fald kan færøske statsborgere opnå bevilling, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

- h) Retstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Som pkt. g).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis den pågældende har bopæl på Færøerne eller i et af de andre EU- eller EØS-lande, vil bopælskravet være opfyldt, og der kan opnås bevilling, hvis de øvrige betingelser er opfyldt.

- i) Sammenfatning.

Som nævnt har færinger, der har bopæl her i landet i dag lettere ved at få bevilling til førstegangsomsætning af fisk og til at drive offentlig fiskeauktion end borgere fra tredjelande, idet de har dansk indfødsret.

Hvis færinger overgår fra dansk til færøsk statsborgerskab, bortfalder denne særstilling, idet færinger i så fald bl.a. skal have opholds- og arbejdstilladelse her i landet for at opnå bevilling.

Da der ikke er kendskab til, i hvilket omfang færinger har opnået bevilling til førstegangsomsætning af fisk eller til drift af offentlige fiskeauktioner i Danmark, er der ikke grundlag for at vurdere de økonomiske konsekvenser for Færøerne ved færingers overgang til eget statsborgerskab.

IX. Fiskeri – støtteordninger.

- a) Retsområde.

Strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren.

- b) Særanliggender eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 483 af 12. juni 1996 om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren, som ændret ved lov nr. 420 af 31. maj 2000.
- Fiskeriloven, lov nr. 281 af 12. maj 1999.

Lovene gælder ikke for Færøerne.

Med hjemmel i ovennævnte lov forventes udstedt følgende bekendtgørelse om tilskud til:

- bygning af fiskerfartøjer
- modernisering og forbedring af fiskerfartøjer
- investeringer vedrørende forarbejdning, opbevaring og afsætning af fisk og fiskerivarer
- etablering og modernisering af akvakulturanlæg
- investeringer i fiskerihavnes faciliteter
- afsætningsfremme, kollektive foranstaltninger og pilotprojekter m.v. inden for fiskerisektoren.

Bekendtgørelserne vil heller ikke gælde for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen særaftaler på strukturfondsområdet vedrørende fiskeri.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen særaftaler.

- EU-retlig regulering.

Strukturstøtteordningerne på fiskeriområdet er EU-retlig reguleret.

- Rådets forordning nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet.
- Rådets forordning nr. 1263/1999 af 21. juni 1999 om Det Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet.

- Rådets forordning nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelsen af generelle bestemmelser for strukturfondene.

- EØS-retlig regulering.

Området er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Det er i almindelighed ikke en betingelse, at man har dansk statsborgerskab for at opnå tilsagn om strukturstøtte, men man skal derimod opfylde andre betingelser.

Specifikt for ordningerne om tilskud til nybygning eller modernisering af fiskerfartøj stilles der krav om, at ansøger er registreret som erhvervsfisker efter reglerne i fiskerilovens §§ 14-16. En af betingelserne for at blive registreret som erhvervsfisker, er at ansøgeren har dansk indfødsret eller har haft bopæl her i landet i en uafbrudt periode på mindst to år umiddelbart forud for registreringen.

Alene personers ret til strukturstøtte vil blive beskrevet i det følgende, da det for (erhvervsfisker) selskaber gælder, at mindst 2/3 af aktie- eller anpartskapitalen ejes af personer, der er registreret som erhvervsfolkere, jf. fiskerilovens § 16.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Vil en færing registreres som erhvervsfisker, kan dette ske når vedkommende har bopæl i Danmark og er tilmeldt Folkeregisteret i Danmark. En færing skal ikke have haft bopæl i Danmark i mindst to år forud for registreringen, men kan registreres straks som erhvervsfisker, hvis de øvrige betingelser i fiskeriloven er opfyldt.

Færing med bopæl i Danmark kan søge om strukturstøtte, hvis ansøger i øvrigt opfylder betingelserne for at opnå tilsagn om tilskud.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Der vil ikke kunne ydes tilskud til nybygning eller modernisering af fiskerfartøjer, idet strukturloven ikke er gældende for Færøerne og fiskerilovens bopælskrav ej heller kan opfyldes.

For de øvrige ordninger er udgangspunktet ligeledes at der ikke kan ydes støtte efter strukturloven. Undtaget herfra er investeringer der foretages i Danmark f.eks. kan der ydes tilskud til en forarbejdningsvirksomhed eller et akvakulturbrug, der er beliggende i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis kravet i fiskeriloven om registrering som dansk erhvervsfisker er opfyldt (ordningerne vedrørende nybygning og modernisering) og øvrige betingelser for at opnå tilsagn om tilskud opfyldes, kan der ydes strukturstøtte.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ingen særlige regler for nordiske statsborgere.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, stilles der hverken krav om dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, for at blive registreret som erhvervsfisker. Men der stilles krav om, at fiskeriaktiviteten udøves i tilknytning til aktiviteter i det danske fiskerierhverv, jf. fiskerilovens § 14, stk. 4, og bekendtgørelse nr. 266 af 10. april om etableringsret og arbejdskraftens fri bevægelighed ved udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

I dette tilfælde vil det ikke være muligt at opnå strukturstøtte, idet strukturloven ikke er gældende for Færøerne og bopælskravet i fiskeriloven ej heller kan opfyldes.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. ovenfor under pkt. g).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Jf. ovenfor under pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Med hensyn til strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren skønnes retsstillingen ikke at ændre sig væsentlig for færinger, der fremover ikke er danske.

Det vurderes, at de økonomiske konsekvenser vil være ubetydelige.

X. Førstegangsetablering som fisker.

- a) Retsområde.

Støtte til yngre fiskeres førstegangsetablering.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 483 af 12. juni 1996 om strukturforanstaltninger inden for fiskerisektoren, som ændret ved lov nr. 420 af 31. maj 2000, gælder ikke for Færøerne.
- Fiskeriloven, lov nr. 281 af 12. maj 1999, gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 121 af 5. februar 1997 om støtte til yngre fiskeres førstegangsetablering, fastsat i medfør af lov nr. 483 af 12. juni 1996 om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren, gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen særftaler vedrørende ordningen for yngre fiskere.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen særftaler.

- EU-retlig regulering.

Ordnningen er national.

Imidlertid har ordningen forbindelse med strukturordningerne og er dermed tilknyttet EU-retlig regulering.

- EØS-retlig regulering.

Området er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab, men derimod bl.a. krav om, at ansøger skal være registreret som erhvervsfisker. Reglerne herfor findes i Fiskerilovens §§ 14-16. En af betingelserne for at blive registreret som erhvervsfisker, er at ansøger har dansk indfødsret eller bopæl her i landet i mindst 2 år umiddelbart forud for registreringen.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Fiskerilovens bopælskrav gælder ikke færing. En færing kan, under forudsætning af at Fiskerilovens øvrige krav til registrering er opfyldt, registreres som erhvervsfisker, når vedkommende flytter til Danmark og er tilmeldt Folkeregistret her.

Herboende færing vil også kunne søge om lån i henhold til ordningen om yngre fiskeres førstegangsetablering.

-f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Der ydes ikke støtte til yngre fiskeres førstegangsetablering for færing, bosiddende på Færøerne, idet lov om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren ikke gælder for Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger vil herefter skulle opfylde Fiskerilovens bopælskrav for at kunne registreres som erhvervsfiskere i Danmark og dermed have adgang til fiskeribanklån.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ingen særlige regler for nordiske statsborgere.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, stilles der hverken krav om dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, for at blive registreret som erhvervsfisker. Men der stilles krav om, at fiskeriaktiviteten udøves i tilknytning til aktiviteter i det danske fiskerierhverv, jf. fiskerilovens § 14, stk. 4, og bekendtgørelse nr. 266 af 10. april om etableringsret og arbejdskraftens fri bevægelighed ved udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

I dette tilfælde vil det ikke være muligt at opnå strukturstøtte, idet strukturloven ikke er gældende for Færøerne og bopælskravet i fiskeriloven ej heller kan opfyldes.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. ovenfor under pkt. g).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Jf. ovenfor under pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Med hensyn til strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren skønnes retsstillingen ikke at ændre sig væsentlig for færinger, såfremt de fremover ikke længere er danske statsborgere.

Det vurderes, at de økonomiske konsekvenser vil være ubetydelige.

XI. Fiskeribanken.

- a) Retsområde.

Fiskeribanklån.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lovbekendtgørelse nr. 889 af 22. november 1995 om Kongeriget Danmarks Fiskeribank, gælder for Færøerne. Lov nr. 54 af 17. februar 1978 om Kongeriget Danmarks Fiskeribank er senest ændret ved lov nr. 422. af 31. maj 2000.
- Fiskeriloven, lov nr. 281 af 12. maj 1999, gælder ikke for Færøerne
- Vedtægt for Kongeriget Danmarks Fiskeribank, fastsat i medfør af § 6, stk. 3, i lov nr. 54 af 17. februar 1978 om Kongeriget Danmarks Fiskeribank, med senere ændringer – sidst ændret ved lov nr. 422. af 31. maj 2000.

- Aftaler mellem Danmark og Færøerne.

Ingen særftaler på fiskeribankområdet.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen særftaler.

- EU-retlig regulering.

Ingen EU-retlig regulering.

- EØS-retligt grundlag.

Området er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Hovedformålet med lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank (fiskeribankloven) er at støtte dansk fiskeri. Betingelserne for at opnå lån i Kongeriget Danmarks Fiskeribank (Fiskeribanken) er fastsat i Fiskeribankens vedtægt. Denne indeholder ikke krav om dansk statsborgerskab, men derimod bl.a. krav om, at ansøger skal være registreret erhvervsfisker. Reglerne herfor findes i Fiskerilovens §§ 14-16. En af betingelserne for at blive registreret som erhvervsfisker, er at ansøger har dansk indfødsret eller bopæl her i landet umiddelbart forud for registreringen.

For selskaber gælder, at aktie/anpartskapitalen for 2/3 vedkommende skal være ejet af personer, der er registrerede erhvervsfolkere. Betydningen af statsborgerskab vil ikke blive særskilt omtalt for selskaber i det følgende, idet reglerne herfor følger ejerne af selskabet.

- e) Gældende retsstilling for færingar med ophold/bopæl i Danmark.

Fiskerilovens bopælskrav gælder ikke færinger. En færinger kan under forudsætning af, at Fiskerilovens øvrige krav til registrering er opfyldt, registreres som erhvervsfisker, når vedkommende flytter til Danmark og er tilmeldt Folkeregistret her.

Herboende færinger vil også kunne søge om lån i henhold til fiskeribankloven.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Udgangspunktet er, at alle færinger har adgang til at drive fiskeri. På Færøerne har enhver derfor kunnet nedsætte sig som erhvervsfisker uden krav om særskilt registrering. Fiskeribanklovens formål er som nævnt at støtte dansk fiskeri, og færøsk fiskeri betragtes som en del heraf. Dette har betydet en positiv særbehandling af færinger, bosiddende på Færøerne, idet der i sagens natur ikke har været stillet krav om dokumentation for registrering som erhvervsfisker.

- g) Retstilstanden for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger vil herefter skulle opfylde Fiskerilovens bopælskrav for at kunne registreres som erhvervsfiskere i Danmark og dermed have adgang til fiskeribanklån.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der er ingen særlige regler for nordiske statsborgere.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, stilles der hverken krav om dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 1, for at blive registreret som erhvervsfisker. Men der stilles krav om, at fiskeriaktiviteten udøves i tilknytning til aktiviteter i det danske fiskerierhverv, jf. fiskerilovens § 14, stk. 4, og bekendtgørelse nr. 266 af 10. april om etableringsret og arbejdskraftens fri bevægelighed ved udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri.

- g) Retstilstanden for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Disse personer vil være afskåret fra lån i Fiskeribanken, idet de ikke vil kunne registreres som erhvervsfiskere i Danmark.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Jf. ovenfor under g).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Jf. ovenfor under pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver suveræn stat med eget statsborgerskab vil det efter fiskeribankloven være en betingelse, at færinger, der ikke er danske statsborgere, er registrerede erhvervsfiskere efter Fiskerilovens regler, idet færøsk fiskeri ikke længere vil være en del af dansk fiskeri.

Igennem de seneste år har der stort set ikke været interesse for fiskeribanklån på Færøerne. De økonomiske konsekvenser af færøsk statsborgerskab vil derfor være ubetydelige.

M. Skatteministeriet.

I. Skatter og afgifter.

- a) Retsområde.

Skatter og afgifter.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

På skatte- og afgiftsområdet findes mange love og bekendtgørelser. Her opregnes kun en fåtal af dem.

- Statsskatteloven
- Kildeskatteloven
- Personskatteloven
- Ligningsloven
- Momsloven
- Toldloven

Hovedreglen er, at ingen af lovene gælder for Færøerne.

Inden for Skatteministeriets område findes der dog to love om Tipstjenestens virksomhed, som gælder på Færøerne:

- Lov om visse spil, lotterier og væddemål (tipsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 22. februar 1999
- Lov om væddemål i forbindelse med heste- og hundevæddeløb, jf. lov nr. 454 af 31. maj 2000

Det følger af tipsloven, at af det overskud i Dansk Tipstjeneste på indtil 1.250 mio. kr., der fremkommer efter udredelsen af statsafgiften, gevinsterne og udgifterne til administration, afskrivning, henlæggelser m.v. samt dividende, fordeles 0,5 pct. til Færøerne. Bestemmelsen har sin begrundelse i, at Tipstjenesten udbyder spil på Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Færøerne er - som selvstændig part - med i de nordiske aftaler på skatteområdet (se nedenfor).

- Nordiske aftaler m.v.

Færøerne er selvstændige part i følgende aftaler (der er ingen refusionsordninger):
Overenskomst af 23. september 1996 mellem de nordiske lande til undgåelse af dobbeltbeskatning for så vidt angår indkomst- og formueskatter.

Overenskomst af 7. december 1989 mellem de nordiske lande om bistand i skattesager.

(Det bemærkes, at disse aftaler sprogligt vil skulle tilpasses, hvis Færøerne opnår suverænitet.)

Herudover findes der: Den Nordiske Provianteringsaftale.

- EU-retlig regulering.

Skatteområdet er kun i meget begrænset omfang EU-retligt reguleret.

Told- og momsområdet er derimod i vidt omfang EU-retligt reguleret. Færøerne har sin "egen" frihandelsaftale med EU og er herudover ikke omfattet af EU's samarbejde på toldområdet.

- EØS-retlig regulering.

Som under EU-retlig regulering.

- d) Betydningen af statsborgerskab efter de gældende regler.

Skat.

I overensstemmelse med almindelig international praksis anvendes statsborgerskab ikke som skattepligtiskriterium. I stedet anvendes et bopælskriterium, således at det er den pågældendes geografiske opholdssted, der er afgørende.

Kun i meget sjældne tilfælde kan statsborgerkriteriet blive afgørende for, om der foreligger skattepligt til Danmark eller ej. Det kan således i visse situationer blive tilfældet, hvis en person har fast bolig til rådighed i to stater, og det efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst skal afgøres, hvor den pågældende i skattemæssig henseende er hjemmehørende. Statsborgerkriteriet kan også være relevant ved beskatningen af ambassadepersonel o.l.

Moms og afgifter.

Statsborgerkriteriet er som hovedregel irrelevant. I registreringsafgiftslovens § 3 findes dog en undtagelse, idet de statslige told- og skattemyndigheder kan indrømme fritagelse for afgiften af motorkøretøjer, der af danske statsborgere medbringes ved tilflytning fra Færøerne eller Grønland, og som disse skal benytte her i landet under et ophold på indtil 3 år. Der skal være betalt afgift af køretøjerne, og køretøjerne skal være benyttet af tilflytteren på Færøerne eller i Grønland i mindst et år umiddelbart forud for registreringspligtens indtræden, og tilflytteren skal inden for de sidste 12 år have opholdt sig i mindst 5 år på Færøerne eller i Grønland.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Personen er fuldt skattepligtig til Danmark. Personen kan være begrænset skattepligtig til Færøerne af indkomst fra Færøerne.

Den person, der erhverver en vare eller en tjenesteydelse i Danmark må normalt svare de afgifter, der hviler på den pågældende vare eller tjenesteydelse i Danmark. Der findes dog ovennævnte undtagelse i registreringsafgiftsloven.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Personen er skattepligtig på Færøerne - ikke til Danmark. Personen kan dog være begrænset skattepligtig til Danmark af indkomster fra Danmark.

- g) Retsstillingen for færinger med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ingen ændring - med undtagelse af bestemmelsen i registreringsafgiftslovens § 3.

- h) Retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ingen ændring.

- i) Sammenfatning.

Det vil være uden praktisk betydning, hvis færinger bliver færøske statsborgere i stedet for danske.

N. Socialministeriet.

I. Lov om Social Service.

- a) Retsområde.

Lov om Social Service (Lovens formål er at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte og at tilgode disse behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer).

Lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m.v. (udlægningsloven).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse af 17. januar 2000, som ændret ved lov nr. 466 af 31. maj 2000.
- Lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m.v. (udlægningsloven).

Der er udstedt en række bekendtgørelser med hjemmel i lov om social service. Lovene og bekendtgørelserne gælder ikke på Færøerne.

Lov om social service indeholder regler, der tager sigte på børn og unges forhold, herunder dagtilbud, klubtilbud, økonomiske tilskud m.v. til forældre, særlig støtte til børn og unge, herunder forebyggende foranstaltninger og anbringelse udenfor hjemmet med og uden samtykke i døgninstitutioner, familiepleje og opholdssteder, magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Loven indeholder endvidere regler, der vedrører voksne og ældres forhold, herunder personlig og praktisk hjælp. m.v., kontant tilskud m.v., ledsagelse og kontaktperson, dækning af nødvendige merudgifter, behandling m.v., beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, botilbud, hjælpemidler, pasning af døende, boligindretning og befordring, magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

- Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale ydelser på Færøerne.

Ved rammeloven om sociale ydelser på Færøerne fik det færøske hjemmestyre pålæg om og bemyndigelse til at fastsætte regler for opgaver, ydelser og administration af socialvæsenet inden for bl.a. pension. Alle love, der er omtalt i rammeloven er fællesanliggende og bliver først særanliggende, når hjemmestyret overtager det økonomiske ansvar på området, eller vil overtage området som et særanliggende.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der findes ingen aftaler mellem Danmark og Færøerne om lov om social service. I medfør af udlægningsloven fra 1978 § 5, stk. 2, er der udstedt en bekendtgørelse om modtagepligt i Storstrøms Amt til udviklingshæmmede færinger på døgninstitutioner efter § 92 i serviceloven.

- Nordiske aftaler m.v.

Ydelser efter lov om social service er omfattet af nordisk konvention om social bistand og sociale tjenester, jf. konventionens artikel 2, stk. 1.

- EU/EØS-retlig regulering.

Personer, som udøver retten til fri bevægelighed efter bestemmelserne i forordning nr. 1612/68, har ret til samme sociale og skattemæssige fordele som landets egne statsborgere. De sociale fordele er bl.a. ydelser efter lov om social service. Forordning nr. 1612/68 er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Det følger af servicelovens § 2, at alene personer med lovligt ophold i Danmark (og med adresse i en opholdskommune) har ret til at få hjælp efter serviceloven. Statsborgerskab er således uden betydning.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Som beskrevet under pkt. d) skal en person have lovligt ophold i Danmark, før vedkommende er berettiget til de sociale ydelser som tilbydes efter lov om social service. Det vil sige, at en færing med lovligt ophold i Danmark har fuld adgang til ydelserne efter lov om social service.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Hvis en færing har ophold på Færøerne gælder de færøske regler - ikke de danske. I medfør af rammeloven, jf. ovenfor pkt. c), gælder følgende:

- Lovbekendtgørelse nr. 100 af 2. marts 1988 af lov om offentlig forsorg, senest ændret ved lagtingslov nr. 78 af 17. maj 2000.
- Lovbekendtgørelse nr. 104 af 2. marts 1988 af lov for Færøerne om børneforsorg, senest ændret ved lagtingslov nr. 77 af 17. maj 2000.
- Lagtingslov nr. 67 af 10. maj 2000 (om dagtilbud) (trådte i kraft 1. juli 2000).
- Lagtingslov nr. 76 af 23. maj 1997 (om hjemmehjælp).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Efter nordisk bistandskonvention, artikel 4, har færøske statsborgere, der bor i Danmark, ret til ydelser efter loven på de vilkår, der gælder for danske statsborgere. Efter konventionens artikel 9 får færøske statsborgere, der bor i Danmark og har behov for behandling eller pleje af længere varighed (f.eks. plejehjemsbeboere) mulighed for – men ikke krav på – at myndighederne i Færøerne og Danmark samarbejder om flytning af pågældende fra Danmark til Færøerne, hvis det antages at kunne forbedre den pågældendes livssituation.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Se ovennævnte under pkt. c).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Rammeloven forudsættes ophævet i tilfælde af færøsk suverænitet.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Nordisk bistandskonvention giver ikke ret til danske ydelser for personer, der bor i Færøerne. Efter nordisk bistandskonvention artikel 6 får færøske statsborgere, der bor på Færøerne, imidlertid ret til social bistand og sociale tjenester under lovligt midlertidigt ophold i Danmark, når der umiddelbart opstår behov herfor.

Efter konventionens artikel 9 får færøske statsborgere, der bor på Færøerne og har behov for behandling eller pleje af længere varighed (f.eks., plejehjemsbeboere) mulighed for – men ikke krav på – at myndighederne i Færøerne og Danmark samarbejder om flytning af pågældende fra Færøerne til Danmark, hvis det antages at kunne forbedre den pågældendes livssituation.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Se ovennævnte under pkt. c).

- i) Sammenfatning.

Serviceovens regler gælder for personer, der har ophold her i landet, hvorfor der ikke retligt vil være nogen forskel for færingere, såfremt de ikke længere er danske statsborgere, men færøske statsborgere.

II. Arbejdsskade.

- a) Retsområde.

Arbejdsskade.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade – gælder ikke for Færøerne.

Bekendtgørelse om fortegnelse over erhvervssygdomme - gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Nordisk konvention om social sikring, som er tiltrådt af Færøerne og Grønland.

Ingen refusion.

- EU-retlig regulering.

Arbejdsskade er EU-retligt reguleret ved forordning nr. 1408/71. Efter forordningen kan der ske en sammenlægning af forsikringsperioder for erhvervssygdomme hos arbejdstagere.

- EØS-retlig regulering.

Arbejdsskade er omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab er ikke afgørende, men derimod hvor arbejdet finder sted.

-e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Retsstilling som danske arbejdstagere.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Hvis færingers med ophold/bopæl på Færøerne ikke arbejder i Danmark, er de ikke omfattet af de danske regler.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Færøerne er tilsluttet den nordiske konvention om social sikring og opnår dermed samme retsstilling som danske borgere.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet, betyder det en forbedret retsstilling for færøske arbejdstagere i forhold til den gældende retsstilling, da erhvervssygdomsperioder dermed kan sammenlægges.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis færinger med ophold/bopæl på Færøerne ikke arbejder i Danmark, er de ikke omfattet af de danske regler.

- i) Sammenfatning.

Eventuel færøsk suverænitet med eget statsborgerskab vil ikke medføre retlig forskel på dette område, men derimod i et vist omfang en forbedret retsstilling i tilfælde af tilslutning til EØS-samarbejdet.

III. Børnetilskud og børnebidrag.

- a) Retsområde.

Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, kan der udbetales følgende ydelser:

- ordinært børnetilskud (enlige forsørgere og pensionister)
- ekstra børnetilskud (enlige forsørgere og pensionister)
- særligt børnetilskud (forældrelose børn)
- flerbørnstilskud
- adoptionstilskud (engangsbeløb)
- forskudsvis udbetaling af børnebidrag

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 25. august 1995, som senest ændret ved lov nr. 966 af 20. december 1999. Loven gælder ikke for Færøerne.

- Bekendtgørelse nr. 153 af 26. februar 1998 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, som ændret ved bekendtgørelse nr. 205 af 24. marts 2000. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.
- Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale ydelser på Færøerne (rammeloven).

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen aftaler.

- Nordiske aftaler m.v.

Børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag er omfattet af den nordiske konvention om social sikring af 15. juni 1992, der for Færøernes vedkommende trådte i kraft den 8. juli 1994.

Den nordiske konvention indeholder ikke særlige bestemmelser om kontantydelse til børn, hvorfor alene konventionens almindelige bestemmelser regulerer dette område.

Efter konventionens artikel 4 er en statsborger i et nordisk land ligestillet med et nordisk lands egne statsborgere. Der kan ikke for en nordisk statsborger på grund af ligebehandlingsbestemmelsen i den nordiske konvention stilles krav om en vis bopælstid i Danmark som betingelse for retten til ydelser, således som børnetilskudsloven kræver det for andre end danske statsborgere.

Lovens krav om indfødsret, bopæl i Danmark og hjemsted for barnet i Danmark som betingelse for retten til at modtage børnetilskud, jf. nedenfor under pkt. c), er ophævet for personer, der efter overenskomster med andre stater er omfattet af dansk lovgivning om social sikring under ophold/bopæl i en anden stat.

Efter den nordiske konventions lovvalgsregler skal en nordisk statsborger være omfattet af dansk lovgivning om social sikring, selv om han ikke bor i Danmark, når den pågældende er beskæftiget i Danmark, men bor i et andet nordisk land.

Desuden efter samme regler som i afsnit II i EF-forordning nr. 1408/71:

- Når den pågældende er udstationeret fra Danmark for midlertidigt at arbejde i et andet nordisk land;
- når den pågældende hører til det rejsende personale ved en dansk transportvirksomhed;
- når den pågældende samtidig er beskæftiget i to eller flere nordiske lande, og Danmark er det kompetente land.

- EU- og EØS-retlig regulering.

Koordinering af området børnetilskud og familieydelse er reguleret ved EF-forordning nr. 1408/71.

I den nordiske konvention om social sikring er der ikke henvist til forordningens koordineringsregler på dette område.

Selv om en person derfor efter den nordiske konvention skal være omfattet af dansk lovgivning om social sikring og har ret til danske ydelser til sine børn, der bor i et andet nordisk land, kan der i børnenes bopælsland samtidig efter dette lands lovgivning være ret til børnetilskud og/eller familieydelse.

Konventionen giver ingen regler til undgåelse af dobbeltydelser i sådanne tilfælde. - Denne ulempe opstår særligt i forholdet til færøske statsborgere, da andre nordiske medlemslande tillige er omfattet af EF-forordningen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Retten til børnetilskud er i loven bl.a. betinget af dansk indfødsret, barnets hjemsted i Danmark og bopæl her i landet for den af forældrene, der skal have børnetilskuddet udbetalt.

Bopæl og hjemsted "her i landet" omfatter ikke Færøerne og Grønland

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Efter de gældende regler har færing, der bor i Danmark, som danske statsborgere ret til børnetilskud og børnefamilieydelse på samme vilkår som andre danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Færing med bopæl på Færøerne har ikke efter de gældende regler ret til danske ydelser. Et færøsk barn kan (ligesom andre danske børn) opholde sig en tid på Færøerne og stadig anses for at have hjemsted i Danmark, hvor forældrene bor. Det er en betingelse, at forældrene dækker udgifterne ved barnets ophold på Færøerne, og at barnet bevarer sin tilknytning til forældrene.

I medfør af rammeloven, jf. ovenfor pkt. c), har Færøernes hjemmestyre fastsat nærmere regler i lagtingslov nr. 71 af 20. maj 1996 om underhold til enlige forsøgere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der henvises til det under pkt. c) anførte om tilstanden, hvis Færøerne som suveræn stat oprettholder deres medlemskab af den nordiske konvention om social sikring, men ikke tiltræder EU.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Færøske statsborgere vil som omfattet af den nordiske konvention få mulighed for på samme vilkår som danske statsborgere at få udbetalt børnetilskud til deres børn.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

På børnetilskuds-familieydelsesområdet vil en færøsk tilslutning til EØS-samarbejdet navnlig betyde, at koordineringsreglerne i henhold til EF-forordning nr. 1408/1 finder anvendelse for færøske statsborgere.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Rammeloven forudsættes ophævet i tilfælde af færøsk suverænitet.

Som efter gældende ret vil færøske statsborgere med bopæl på Færøerne som hovedregel ikke have ret til danske ydelser. Som anført under pkt. c) kan den nordiske konventions lovvalgsregler, der i tilfælde af Færøernes suverænitet vil kunne anvendes i forholdet mellem Danmark og Færøerne, give færøske statsborgere mulighed for at arbejde i Danmark eller arbejde for en arbejdsgiver med hjemsted i Danmark og dermed være omfattet af dansk lovgivning om social sikring, herunder have ret til danske børnetilskud/familieydelser, selv om de ikke bor i Danmark, men på Færøerne eller i et andet nordisk land.

Da ydelser til børn hører til de bopælsrelaterede ydelser, får en færing, der arbejder i Danmark uden at have bopæl her, ikke i dag disse ydelser fra Danmark.

Tilsvarende regler, dog med bedre koordinering, vil gælde, hvis Færøerne tilslutter sig EU/EØS.

- i) Sammenfatning.

I forhold til gældende ret får færing med ophold/bopæl i Danmark som følge af kravet om dansk statsborgerskab umiddelbart en dårligere retsstilling i tilfælde af, at Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab. Tilslutter Færøerne sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet, vil færing blive ligestillet med danske statsborgere i det omfang dette følger af disse samarbejder.

IV. Delpension.

- a) Retsområde.

Retsområdet er delpension.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Bekendtgørelse af lov om delpension nr. 443 af 10. juni 1999, loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse om delpension nr. 471 af 16. juni 1999.

- Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale ydelser på Færøerne (rammeloven).

Ved rammeloven om sociale ydelser på Færøerne fik det færøske hjemmestyre pålæg om og be- myndigelse til at fastsætte regler for opgaver, ydelser og administration af socialvæsenet inden for bl.a. pension. Alle love, der er omtalt i rammeloven, er fællesanliggende og bliver først sær- anliggende, når hjemmestyret overtager det økonomiske ansvar på området, eller vil overtage området som særanliggende.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Delpension er ikke med i lovfortegnelsen efter konventionens artikel 2. Dette har ingen praktisk betydning, da der allerede efter lovgivningen, jf. d) nedenfor, ikke kræves dansk statsborgerskab som betingelse for tildeling af ydelsen.

- EU-retlig regulering.

Delpension må antages at være omfattet af forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevæ- gelighed inden for Fællesskabet. Dette kunne få betydning, såfremt Færøerne tilslutter sig EU eller EØS- aftalen, idet en grænsearbejder med færøsk statsborgerskab formentlig da ville være berettiget til delpension, uanset den manglende bopæl i Danmark.

- EØS-retlig regulering.

Forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed gælder også for EØS-staterne.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Delpension er ikke betinget af dansk statsborgerskab. Udenlandske statsborgere, der har fast bo- pæl og arbejde i Danmark, har principielt ret til delpension. Retten kan dog være begrænset af lovens krav om forudgående og aktuel arbejdsmæssig tilknytning til Danmark. Det er en betin- gelse, at ansøgeren har en forudgående stabil tilknytning til arbejdsmarkedet af nyere dato, og at pågældende nedsætter sin arbejdstid. Som dokumentation for lønmodtageres stabile tilknytning til arbejdsmarkedet kræves der, at der inden for de seneste 20 år før overgangen til delpension er indbetalt bidrag til ATP som beskæftiget, der svarer til mindst 10 års fuldt bidrag for en fuldtids- beskæftiget. Den aktuelle tilknytning til arbejdsmarkedet består af, at modtageren af delpension inden for de sidste 12 måneder før overgangen til delpension har arbejdet i mindst 9 måneder her i landet eller på dansk skib.

-e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Delpensionsloven gælder ikke for Færøerne. Delpension kan således ikke udbetales på Færøerne. Ved tilflytning til Danmark fra Færøerne kan delpension tidligst udbetales efter 9 måneders be- skæftigelse her i landet eller på dansk skib. Med virkning fra 1. januar 2003 kan delpension tid-

ligst udbetales efter beskæftigelse her i landet eller på dansk skib af et omfang på mindst 30 timer om ugen i 18 måneder.

Modtageren skal derudover opfylde betingelsen om 10 års fuldt bidrag til ATP inden for de sidste 20 år.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

I medfør af rammeloven, jf. ovenfor pkt. c), har Færøernes hjemmestyre fastsat nærmere regler i lagtingslov nr. 48 af 10. maj 1999 om sociale pensioner m.v. (trådte i kraft 1.1. 2000).

-g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ingen betydning for retsstilstanden, jf. ovenfor under pkt. d).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Kan få teoretisk betydning for færøske grænsearbejdere

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Rammeloven forudsættes ophævet i tilfælde af færøsk suverænitet.

- i) Sammenfatning.

Delpension er ikke betinget af dansk statsborgerskab. Da udenlandske statsborgere, der har fast bopæl og arbejde i Danmark, har ret til delpension, får færinger med bopæl i Danmark samme retsstilling som i dag.

V. Førtds- og Folkepension.

- a) Retsområde.

Retsområdet er førtds- og folkepension.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 385 af 26. maj 2000.

- Bekendtgørelse om social pension nr. 1046 af 17. december 1997.

Loven og bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

- Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale ydelser på Færøerne (rammeloven).

Ved rammeloven om sociale ydelser på Færøerne fik det færøske hjemmestyre pålæg om og bemyndigelse til at fastsætte regler for opgaver, ydelser og administration af socialvæsenet inden for bl.a. pension. Alle love, der er omtalt i rammeloven, er fællesanliggende og bliver først særanliggende, når hjemmestyret overtager det økonomiske ansvar på området, eller vil overtage området som særanliggende.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Socialministeren kan efter aftale med Færøernes landsstyre fastsætte regler om afholdelse af udgifter til pension efter pensionsloven til personer, der på foranledning af færøske sociale myndigheder får ophold i Danmark, og regler om afholdelse af udgifter til pension til personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne formidlet af danske sociale myndigheder, jf. § 54 i lov om social lov.

Det nærmere indhold af aftalen mellem Færøerne og Danmark fremgår af kapitel 12 (overgang fra færøsk pension til dansk pension) i bekendtgørelse om social pension nr. 1046 af 17. december 1997, kapitel 12. Her fremgår det, at ved flytning fra Færøerne til Danmark kan der normalt udbetales dansk pension af den nye bopælskommune uden fornyet ansøgning.

Overgang til dansk pension efter reglerne i bekendtgørelsen er betinget af, at pågældende ved flytningen opfylder de almindelige betingelser for pension i pensionslovens kap. 1.

Er pågældende tilkendt en færøsk pension, der ikke er omfattet af reglerne i bekendtgørelsen, skal kommunen træffe afgørelse om, hvorvidt pågældende opfylder lovens betingelser for pension.

Tilskud efter pensionsloven bliver givet dels som bloktilskud, dels som refusioner.

- Nordiske aftaler m.v.

Den nordiske konvention om social sikring af 15. juli 1992 trådte for Færøernes vedkommende i kraft den 8. juli 1994. Konventionen gælder i forholdet mellem Færøerne og de andre nordiske lande, men ikke, så længe Færøerne er en del af riget, i forholdet mellem Færøerne og Danmark.

Den nordiske konvention omfatter på det materielle område al lovgivning i de nordiske lande inden for følgende grene af den sociale sikring:

- ydelser ved sygdom, fødsel og adoption;
- ydelser ved invaliditet, alderdom eller dødsfald;
- ydelser ved arbejdsskade;
- ydelser ved arbejdsløshed;

- offentlige kontantydelse til børn.

På det personelle område omfatter konventionen:

- nordiske statsborgere;
- flygtninge;
- statsløse;
- andre personer, som er eller har været omfattet af lovgivningen (om social sikring) i et nordisk land (disse personer er dog ikke omfattet af konventionens bestemmelser om pension);
- personer, hvis ret hidrører fra en person, der er nævnt under 1) til 4).

Den nordiske konvention indeholder en almindelig ligebehandlingsgrundsætning, der dog er modificeret i konventionens bestemmelser om pension.

Da Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om samordning af medlemsstaternes sociale sikringsordninger gælder for alle de nordiske lande (men ikke for de to medlemmer af den nordiske konvention, Færøerne og Grønland), består konventionens bestemmelser i et vist omfang af henvisninger til forordningens regler. Forordningen gælder direkte for alle erhvervsaktive statsborgere i de nordiske lande (men ikke på Færøerne og i Grønland) og for deres familiemedlemmer, og man har derfor indrettet den nordiske konvention således, at den i videst muligt omfang sikrer ensartede regler for samordning af social sikring for alle med bopæl i et nordisk land.

Med hensyn til pension gælder, at en nordisk statsborger har erhvervet ret til grundpension i et andet nordisk land, når han har optjent ret til pension i dette land på grundlag af mindst 3 års bopæl i landet.

Denne bopælsbetingelse kan ikke opfyldes ved sammenlægning med optjeningsperioder i andre lande.

Perioder, i hvilke den pågældende har modtaget pension fra et andet EØS-land medregnes ikke i 3-års reglen.

En nordisk statsborger kan få udbetalt grundpension, som han har optjent ret til i et nordisk land, overalt inden for EØS-området.

3 års-reglen for ret til nordisk pension gælder for nordiske statsborgere, der ikke er omfattet af EF-forordning nr. 1408/71. For personer, der som erhvervsaktive er omfattet af forordningen, gælder forordningens regler om sammenlægning af optjeningsperioder således, at alle perioder på mindst 1 år tilbagelagt i en medlemsstat giver ret til pension fra denne stat.

- EU- og EØS-retlig regulering.

Der er ikke på den sociale sikrings område forskel på den EU-retlige og den EØS-retlige regulering.

Da Færøerne ikke er medlem af Den Europæiske Union, får reglerne i EF-forordning nr. 1408/71 om samordning af de sociale sikringsordninger kun indirekte virkning for færøske statsborgere gennem den nordiske konventions henvisninger til disse regler.

Med hensyn til reglerne om pension henvises til det ovenfor under “Nordiske aftaler” anførte.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Retten til pension er som udgangspunkt betinget af, at modtageren har dansk indfødsret.

Dette gælder dog ikke:

- Personer, der har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Indgives ansøgningen efter det fyldte 65. år, skal bopælskravene være opfyldt ved det fyldte 65. år.
- Udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven.

Retten til pension er endvidere betinget af, at modtageren har fast bopæl her i riget eller hyre på dansk skib.

Dette gælder dog ikke personer med dansk indfødsret, som er fyldt 65 år, og som har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

Retten til pension er betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

Ret til fuld folkepension for personer over 65 år er betinget af mindst 40 års fast bopæl her i riget.

Er betingelsen for fuld folkepension ikke opfyldt, fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 40 år.

Ret til fuld førtidspension for personer under 65 år er betinget af, at bopælstiden udgør mindst 4/5 af årene fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Er betingelsen for fuld førtidspension ikke opfyldt, fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 4/5 af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Den beregnede del af fuld pension nedsættes til nærmeste antal fyrretyvendedele af fuld pension.

Når en førtidspensionist overgår til folkepension, udbetales pensionen med det samme antal fyrretyvendedele som det, hvormed pensionen hidtil har været udbetalt.

Efter den nordiske konvention om social sikring er hovedreglen, at en person er omfattet af lovgivningen om social sikring i det land, hvor denne person har bopæl. Dette modificeres dog straks ved, at for personer, der har beskæftigelse i et andet nordisk land end det, hvori de har bopæl, anvendes bestemmelserne i forordning nr. 1408/71, hvilket betyder, at det er beskæftigelseslandets lovgivning om social sikring, der finder anvendelse.

Også forordningens særregler om personer, der samtidig er beskæftiget i flere stater, og om personer, der hører til det rejsende personale i transportvirksomheder, eller som udsendes til en anden medlemsstat, finder tilsvarende anvendelse mellem de nordiske lande.

I modsætning til personkredsen i konventionens lovvalgsregler omfatter bestemmelserne om pension i den nordiske konvention kun nordiske statsborgere.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Når en person flytter fra Færøerne til Danmark, gælder der forskellige regler på pensionsområdet afhængig af, om personen flytter selv, eller om den pågældendes flytning eller midlertidige ophold er formidlet af de færøske myndigheder.

De gældende regler med hensyn til social pension er, at færinger, der bor i Danmark, optjener ret til dansk pension på lige fod med danske statsborgere. Ved pensionsalderens indtræden sammenlægges bopælstider tilbagelagt i Danmark og bopælstider tilbagelagt på Færøerne, og den samlede pension udbetales af Danmark.

Hvis en dansker eller færing derimod ved pensionsalderens indtræden har bopæl på Færøerne, sammenlægger den færøske myndighed de danske og færøske bopælsperioder og udbetaler den samlede pension.

Såfremt behandlingsmulighederne på Færøerne er udtømte, har de færøske sociale myndigheder mulighed for at visitere personer med vidtgående handicap til behandlingsophold i Danmark. Personer, som fraflytter Færøerne for at flytte ind i botilbud i Danmark, vil ikke være berettiget til færøsk førtidspension efter flytningen, hvorfor de skal søge om pension efter dansk lovgivning. I denne situation afholder Almannastovan udgiften til en tilkendt dansk pension.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Hvis en færing har ophold på Færøerne gælder de færøske regler - ikke de danske. I medfør af rammeloven, jf. ovenfor pkt. c), har Færøernes hjemmestyre fastsat nærmere regler i lagtingslov om sociale pensioner m.v. nr. 48 af 10. maj 1999.

Den gældende retstilstand gælder både for færinger og danskere med ophold/bopæl på Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat, vil færøske statsborgere optjene ret til dansk social pension under bopæl i Danmark efter bestemmelserne herom i den nordiske konvention om social sikring.

Dersom Færøerne tilslutter sig EU/EØS, vil EF-forordning nr. 1408/71 gælde umiddelbart for erhvervsaktive i forholdet mellem Danmark og Færøerne på området for social sikring. For personer, der ikke er omfattet af forordning nr. 1408/71, gælder i så fald fortsat den nordiske konvention.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retsstillingen med hensyn til retten til social pension vil fremgå af de foregående punkter.

- i) Sammenfatning.

Retten til pension er som udgangspunkt betinget af, at modtageren har dansk indfødsret. Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab vil færøske statsborgere ikke opfylde denne betingelse.

Såfremt Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde, vil færøske statsborgere optjene ret til dansk social pension ved bopæl i Danmark efter bestemmelserne herom i den nordiske konvention om social sikring og omvendt, danskere optjene ret til færøsk pension ved ophold på Færøerne.

Dersom Færøerne tilslutter sig EU/EØS, vil EF-forordning nr. 1408/71 gælde umiddelbart for erhvervsaktive i forholdet mellem Danmark og Færøerne på området for social sikring. For personer, der ikke er omfattet af forordning nr. 1408/71, gælder i så fald fortsat den nordiske konvention.

VI. Hjælp efter lov om aktiv socialpolitik og dagpenge ved sygdom, fødsel og adoption.

- a) Retsområde.

Hjælp efter lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), herunder kontanthjælp, revalidering, fleksjob, skånejob m.v.

Dagpenge ved sygdom, fødsel og adoption

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Den sociale lovgivning er et fællesanliggende. Forvaltningen er imidlertid ved en overenskomst mellem Statsministeriet og Færøernes Landsstyre med hjemmel i § 9 i lov om Færøernes hjemmestyre overført til Færøernes Landsstyre med virkning fra 1. april 1975.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 266 af 12. april 2000
- Lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 147 af 2. marts 2000.

Ingen af de to love gælder for Færøerne.

- Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale pensioner på Færøerne (rammeloven).

Den sociale lovgivning på Færøerne har siden overførslen til hjemmestyrets administration været reguleret ved rigslove. Efter vedtagelsen af rammeloven "Lov om sociale ydelser på Færøerne" i 1995 er disse rigslove dog ved at blive erstattet af lagtingslove på de forskellige lovområder.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Den nordiske konvention om social bistand og tjenesteydelser indeholder regler for hjemsendelse af statsborgere fra kontrahentstaterne.

Adgangen til dagpenge er nærmere reguleret af Den nordiske Konvention om Social Sikring.

- EU-retlig regulering.

Ydelserne efter aktivloven er omfattet af forordning nr. 1612/68 og vil derfor kunne berøre grænsearbejdere fra Færøerne i det omfang den nye stat opnår medlemskab af EU eller EØS-aftalen.

Dagpenge ved sygdom eller fødsel er omfattet af forordning nr. 1408/71 og vil derfor kunne få betydning for adgangen til eksport, hvis Færøerne opnår medlemsskab af EU eller EØS-aftalen

- EØS-retlig regulering.

Se ovenfor.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter lov om aktiv socialpolitik.

Efter lov om aktiv socialpolitik har enhver, der opholder sig lovligt her i landet ret til hjælp efter loven. Dog er vedvarende hjælp efter loven betinget af, at modtageren

- er dansk statsborger,
- er statsborger i en EU/EØS-medlemsstat eller familiemedlem til en sådan og berettiget til ophold efter fællesskabsretlige regler, eller
- er omfattet af en aftale med andre stater eller internationale organisationer.

Hvis en udlænding, der hverken er statsborger i en EU/EØS-medlemsstat eller familiemedlem til en sådan og berettiget til ophold efter fællesskabsretlige regler, eller er omfattet af en aftale med andre stater eller internationale organisationer, får behov for vedvarende hjælp (hjælp der er ydet eller som må påregnes at ville vare mere end 1 år) vil den pågældende kunne hjemsendes. Dog kan der ikke ske hjemsendelse, hvis udlændingen med henblik på varigt ophold lovligt har boet her i landet i mere end de sidste 3 år.

Ved afgørelse om hjemsendelse lægges der bl.a. vægt på:

- Om udlændingen er gift og samlever med en dansk statsborger, en flygtning eller en udlænding, der lovligt har boet her i landet i mere end 3 år,
- varigheden af opholdet her i landet,
- helbredsmæssige forhold,
- den familiemæssige og øvrige tilknytning til landet i forhold til hjemlandet, og
- om en person, der har påtaget sig at forsørge udlændingen, overholder eller burde overholde denne pligt.

Endvidere er der i lov om aktiv socialpolitik en bestemmelse om, at en dansk statsborger, der har opholdt sig mange år i udlandet, kan få hjælp til forsørgelse, når hjemrejse derved kan undgås og andre forhold taler herfor. Det er en betingelse, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, der kan dække det nødvendige behov.

Hjælpen fastsættes på grundlag af en indstilling fra udenrigstjenesten og kan ikke overstige et månedligt beløb, der svarer til folkepensionens grundbeløb.

Efter dagpengeloven.

Personer med indtægter der ikke er skattepligtige her i landet kan opnå dagpenge på grundlag af lønindtægt eller selvstændig erhvervsvirksomhed, såfremt

- indtægten er skattepligtig i et andet land, på Færøerne eller Grønland,
- ikke har eller ikke længere har ret til dagpenge eller anden erstatning for tab af indtægt efter et andet lands lovgivning eller efter lovgivningen for Færøerne og Grønland, og
- enten har ophold her i landet, eller ophold på Grønland eller Færøerne, og indtægten er erhvervet ved beskæftigelse her i landet eller på dansk skib.

Syge- og barseldagpenge ydes til lønmodtagere og selvstændige med en nærmere beskrevet erhvervstilknytning og med indtægter der er skattepligtige her i landet.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Efter lov om aktiv socialpolitik.

Færinger, der opholder sig i Danmark, har ret til ydelser efter aktivloven og kan ikke hjemsendes.

Efter dagpengeloven.

Færinger, der opholder sig her i landet og har en skattepligtig indtægt her i landet, har ret til sygedagpenge, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne for at få sygedagpenge. (Dog kan de ikke opnå dagpenge, så længe de har ret til dagpenge eller anden erstatning for tab af indtægt, bl.a. efter lovgivningen for Færøerne).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Efter lov for Færøerne om offentlig forsorg (lovbekendtgørelse nr. 100 af 2. marts 1988 af lov om offentlig forsorg, senest ændret ved lagtingslov nr. 78 af 17. maj 2000).

Forsorgsloven svarer til en forenklet udgave af den danske bistandslov, som afløstes af lov om aktiv socialpolitik, lov om social service og lov om retssikkerhed og administration.

Efter lov for Færøerne om dagpenge ved sygdom eller fødsel (lovbekendtgørelse nr. 102 af 2. marts 1988 for Færøerne om dagpenge ved sygdom eller fødsel, senest ændret ved lagtingslov nr. 94 af 13. juni 1995).

Færinger med lønindtægt eller anden erhvervsindtægt med en nærmere bestemt erhvervstilknytning, har ved sygdom eller fødsel ret til en dagpengeydelse.

Retten til dagpenge er betinget af, at den berettigede opholder sig på Færøerne og ved uarbejdsdygtighedens indtræden har opholdt sig i mindst 6 uger på Færøerne. Forhyring med færøsk skib sidestilles med ophold på Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Efter lov om aktiv socialpolitik.

Ophævelse af dansk statsborgerskab vil kunne betyde, at færinger kan hjemsendes på lige fod med andre udlændinge.

Mulighederne for hjemsendelse gælder udenlandske statsborgere i bred forstand. Dog er der visse begrænsninger for så vidt angår EU/EØS-statsborgere, såkaldte vandrende arbejdstagere.

Efter dagpengeloven.

Et selvstændigt færøsk statsborgerskab vil være uden betydning for udbetalingen af ydelser efter dagpengeloven.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Som tidligere nævnt gælder hverken lov om aktiv socialpolitik eller dagpengelovens for Færøerne. Retsstillingen på disse lovområder for personer på Færøerne bliver således ikke anderledes af at Færøerne bliver en suveræn stat. De under pkt. f) nævnte love forudsættes ophævet i tilfælde af færøsk suverænit.

- i) Sammenfatning.

At færinger ikke længere er danske, men færøske statsborgere, vil umiddelbart betyde, at den grundlæggende betingelse for at modtage vedvarende hjælp efter lov om social hjælp ikke er opfyldt. Dette forhold vil – modsat i dag – indebære mulighed for hjemsendelse til Færøerne efter lovens nærmere regler.

O. Sundhedsministeriet.

I. Sygehjælpsydelser.

- a) Retsområde.

Sygehjælpsydelser, dvs. hospitalsbehandling, ydelser ved graviditet og fødsel, læge/tandlægehjælp, medicintilskud m.m.

-b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lovbekendtgørelse nr. 687 af 16. august 1995 med senere ændringer, om sygehusvæsenet.
- Lovbekendtgørelse nr. 622 af 19. juli 1995 med senere ændringer, om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.
- Lovbekendtgørelse nr. 1132 af 16. december 1999 om ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v.
- Lovbekendtgørelse nr. 509 af 1. juli 1998 med senere ændringer, om offentlig sygesikring.
- Bekendtgørelse nr. 25 af 21. januar 1993 om sygesikringslovens ydelser til personer med bopæl på Færøerne eller i Grønland under midlertidigt ophold her i landet.

Ingen af disse love/bekendtgørelser gælder for Færøerne.

Lovgivning for Færøerne:

- Lov nr. 316 af 17 maj 1995 om sundhedsvæsenet på Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der eksisterer flere formelle og uformelle samarbejdsaftaler mellem institutioner hørende under det færøske sygehusvæsen og Rigshospitalet og andre sygehuse i Danmark. Aftalerne, der er indgået direkte mellem parterne, omfatter samarbejde på områder, hvor der ikke findes behandling, eller tilstrækkelig behandling, på Færøerne.

Det færøske sygehusvæsen bærer alle udgifter ved dette samarbejde. Udgifterne afregnes direkte mellem parterne.

- Nordiske aftaler m.v.

I Nordisk Konvention om Social Sikring er fastlagt, at koordinering af sociale sikringsydelser, herunder også sygehjælpsydelser i vidt omfang foretages efter reglerne i Rådets Forordning (EØF) nr. 1408/71 om social sikring af vandrede arbejdstagere m.fl.

EF-forordningen regulerer rettigheder for EU- og EØS-statsborgere. Den nordiske konvention gælder for andre borgere med bopæl i et nordisk land. For alle personer, som er bosat i et nordisk land, gælder dog en særlig regel i den nordiske konvention om, at opholdslandet under visse betingelser skal dække merudgifter ved en lægeordineret hjemtransport af personer, som bliver syge under midlertidig ophold i et nordisk land.

Helt forenklet skitseret indebærer sygehjælpsreglerne i EF-forordningen følgende:

En person er omfattet af den sociale sikringslovgivning i én stat, nemlig den stat hvor den pågældende arbejder (og typisk bor). Den pågældende er derfor berettiget til sygehjælpsydelser i denne stat, og sygesikringen i denne stat skal afholde udgifter til sygebehandling af den pågældende samt medforsikrede familiemedlemmer såvel i bopælsstaten, som i en stat hvor den pågældende midlertidigt opholder sig.

Under ophold i en anden medlemsstat er den pågældende berettiget til akut sygehjælp i opholdslandet. Ved ophold i forbindelse med erhvervsudøvelse eller studier m.v., er den sikrede berettiget til udvidet sygehjælp.

I den nordiske konvention er fastsat, at de nordiske lande generelt ikke foretager mellemstatslig refusion af sygehjælpsudgifter, dog undtaget udgifter til sygebehandling af henviste patienter (kautionsbehandling).

- EU-retlig regulering.

Koordinering af sygehjælpsrettigheder er EU-retligt reguleret som ovenfor anført (undtaget hjemtransportdækning).

- EØS-retlig regulering.

Koordinering af sygehjælpsrettigheder er omfattet af EØS-samarbejdet (omfatter ikke hjemtransportdækning).

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Dansk/færøsk statsborgerskab er uden betydning for ret til sygehjælpsydelser. Ret til sygehjælpsydelser efter ovennævnte sundhedslovgivning er alene betinget af bopæl i Danmark/Færøerne.

- e) Gældende retsstilling for færinger med bopæl/ophold i Danmark.

Personer, som flytter fra Færøerne til Danmark, optages i den danske sygesikring og har ret til sygehjælpsydelser straks efter flytningen til Danmark.

Personer, som er bosat og sygesikret på Færøerne, har under midlertidigt ophold i Danmark ret til sygehjælpsydelser ved pludselig opstået eller forværret sygdom eller ulykkestilfælde m.v.

Sygehusbehandling ydes endvidere, når det efter de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise patienten til hjemlandet, herunder Færøerne, eller patienten ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i hjemlandet. Behandlingen kan ydes vederlagsfrit, når det under de foreliggende omstændigheder skønnes rimeligt. Amtet kan f.eks. lade økonomiske overvejelser indgå i dette skøn.

Hvis en færinger opholder sig i Danmark på skoleophold eller i uddannelsesøjemed, har den pågældende ret til alle sygehjælpsydelse på lige fod med danske sikrede.

- f) Gældende retsstilling for færinger med bopæl/ophold på Færøerne.

Ifølge den for Færøerne gældende lovgivning, har personer, som flytter fra Danmark til Færøerne, ret til sygehjælpsydelse fra det færøske sundhedsvæsen straks efter flytningen til Færøerne.

Personer, der er bosat og sygesikret i Danmark, har under midlertidigt ophold på Færøerne ret til sygehjælpsydelse, såfremt hensigten med opholdet ikke har været at modtage sygehusbehandling, patienten ikke tåler at blive flyttet til bopælsamtet eller i øvrigt trænger til øjeblikkelig hjælp.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Statsborgerskab er uden betydning for ret til sygehjælpsydelse efter ovennævnte danske sundhedslovgivning. Retsstillingen vil være som anført under pkt. c).

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Statsborgerskab er uden betydning for ret til sygehjælpsydelse efter ovennævnte danske sundhedslovgivning. Retsstillingen vil være som anført under pkt. c), dog vil der ikke være hjemtransportdækning. Dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport følger alene af den nordiske konvention.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Statsborgerskab er uden betydning for ret til sygehjælpsydelse efter ovennævnte danske sundhedslovgivning. Retsstillingen vil være som ovenfor under pkt. c) anført.

Med hensyn til de under pkt. c) nævnte formelle og uformelle samarbejdsaftaler mellem det færøske og danske sygehusvæsen bemærkes dog, at på områder, hvor der på danske sygehuse er kapacitetsmangel, er det ikke muligt at tage imod patienter fra udlandet, jf. behandlingsgarantien for livstruende sygdomme. Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil borgere fra Færøerne høre til gruppen af udenlandske patienter.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Statsborgerskab er uden betydning for ret til sygehjælpsydelser efter ovennævnte danske sundhedslovgivning. Retsstillingen vil være som anført ovenfor under pkt. c), dog vil der ikke være hjemtransportdækning. Dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport følger alene af den nordiske konvention.

For så vidt angår de under pkt. c) nævnte formelle og uformelle aftaler mellem det færøske og danske sygehusvæsen kan der henvises til det ovenfor anført om retsstillingen, hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

- i) Sammenfatning.

Færinger vil fortsat have ret til sundhedsydelser under ophold i eller ved flytning til Danmark efter ovennævnte sundhedslovgivning. Med hensyn til de eksisterende formelle og uformelle samarbejdsaftaler mellem det færøske og danske sygehusvæsen bemærkes dog, at på områder, hvor der på danske sygehuse er kapacitetsmangel, er det ikke muligt at tage imod patienter fra udlandet, jf. behandlingsgarantien for livstruende sygdomme. Såfremt Færøerne bliver en suveræn stat vil borgere fra Færøerne høre til gruppen af udenlandske patienter.

Såfremt koordinering af sygehjælpsrettigheder fremover skal foretages efter den nordiske konvention, vil dette i øvrigt generelt set betyde en udvidelse af borgernes sygehjælpsrettigheder, f.eks. ved ophold i landene i forbindelse med erhvervsudøvelse eller studier. Færinger på skoleophold i Danmark vil dog få begrænset deres rettigheder til akut sygehjælp, hvor de efter de gældende regler er ligestillet med danske sygesikrede. Borgene vil under visse betingelser blive berettiget til dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport mellem Danmark og Færøerne. Hjemtransportdækning gælder i dag alene for danske sygesikrede, der bliver akut syge under den første måneds ferie på Færøerne (dækning via den offentlige rejsesygesikring).

Det forudsættes, at der mellem Færøerne og Danmark gives afkald på mellemstatslig refusion af sygehjælpsudgifter, dog undtaget for henviste patienter, jf. aftalen mellem de nordiske lande. De økonomiske konsekvenser for Færøerne skønnes derfor at være af begrænset karakter og primært relateret til de begrænsede udvidede behandlingsrettigheder for borgerne, samt til udgifter til lægeordineret hjemtransport af danskere, der bliver syge under ophold i Færøerne. Rejsesygesikringen dækker ikke udgifter, som er dækket af den nordiske konvention.

Sluttelig skal tilføjes, at indførelse af færøsk statsborgerskab generelt vil få betydning for de færinger, som er bosat i Danmark, og deres rettigheder ifølge de bilaterale aftaler om social sikring, der er indgået mellem Danmark og andre lande. Det skyldes, at disse aftaler normalt kun omfatter danske statsborgere.

II. Autorisation af sundhedspersonale.

- a) Retsområde.

Autorisation af sundhedspersonalet, dvs. autorisation af læger, tandlæger, sygeplejersker, kliniske diætister, jordemødre, fysioterapeuter, ergoterapeuter, tandplejere, kliniske tandteknikere samt fodterapeuter.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om udøvelse af lægegerning, jf. lovbekendtgørelse nr. 632 af 20. juli 1995.
- Lov nr. 276 af 26. maj 1976 om tandlæger.
- Lov om sygeplejersker, jf. lovbekendtgørelse nr. 759 af 14. november 1990.
- Lov nr. 671 af 13. december 1978 om jordemødre.
- Lov nr. 100 af 14. marts 1979 om kliniske tandteknikere.
- Lov om terapiassistenter, jf. lovbekendtgørelse nr. 631 af 30. august 1991.
- Lov nr. 142 af 26. april 1972 om fodterapeuter.
- Lov nr. 498 af 12. juni 1996 om tandplejere.
- Lov nr. 307 af 24. april 1996 om kliniske diætister.

- Lovgivning for Færøerne.

Autorisationslovene er fællesanliggender og sættes derfor i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Autorisationslovene bygger alle på internationale krav til sundhedsuddannelser, og kravene til sundhedsuddannelser er de samme i alle EU- og EØS-lande.

- Anordning nr. 35 af 26. februar 1935, (Lægeloven)
- Anordning nr. 218 af 6. april 1988, (Tandlægeloven)
- Anordning nr. 353 af 21. december 1959, (Sygeplejerskeloven)
- Anordning nr. 10 af 7. januar 1983, (Lov om Jordemødre)
- Anordning nr. 215 af 6. april 1988, (Lov om kliniske tandteknikere)
- Anordning nr. 216 af 6. april 1988, (Terapiassistenloven)
- Anordning nr. 100 af 20. februar 1987, (Fodterapeutloven)
- Anordning nr. 603 af 7. juli 1999, (Tandplejerloven)
- Anordning nr. 602 af 7. juli 1999, (Lov om kliniske terapister)

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Overenskomst af 14. juni 1993 med Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

- EU- og EØS-retlig regulering.

Sektordirektiver:

- Lægedirektivet.

Rådets direktiv 93/16/EØF af 5. april 1993 om fremme af den frie bevægelighed for læger og gensidig anerkendelse af deres eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser som senest ændret ved Kommissionens direktiv 1999/46/EF af 21. maj 1999.

Implementeret ved Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 402 af 8. juni 1989 – som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 480 af 17. juni 1999.

- Tandlægedirektiverne.

Rådets direktiv 78/686/EØF af 25. juli 1978 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for tandlæger og om foranstaltninger, der skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser - er ændret ved 81/1057, 89/595 og 90/658.

Rådets direktiv 78/687/EØF af 25. juli 1978 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som tandlæge.

Implementeret ved Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 33 af 25. januar 1980 som ændret ved bekendtgørelse 335 af 21. juni 1982.

- Sygeplejerskedirektiverne.

Rådets direktiv 77/452/EØF af 27. juni 1977 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje samt om foranstaltninger, der skal lette den faktiske udøvelse af etableringsretten og den fri udveksling af tjenesteydelser (ændret ved 81/1057, 89/594, 89/595 og 90/658).

Rådets direktiv 77/453/EØF af 27. juni 1977 om samordning af de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser om virksomhed som sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje (ændret ved 89/595).

Implementeret ved Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 195 af 10. maj 1979 (ændret ved bekendtgørelse 140/93 og bekendtgørelse 748/94).

- Jordemoderdirektiverne.

Rådets direktiv 80/154/EØF af 21. januar 1980 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for jordemødre og om foranstaltninger, der skal lette den faktiske udøvelse af etableringsretten og den fri udveksling af tjenesteydelser (ændret ved 80/1273, 89/594 og 90/658)

Rådets direktiv 80/155/EØF af 21. januar 1980 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af virksomhed som jordemoder (ændret ved 89/594).

- Generelle direktiver.

Rådets direktiv 89/48/EØF af 21. december 1988 om indførelse af en generel ordning for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for erhvervskompetencegivende videregående uddannelser af mindste tre års varighed (implementeret ved Erhvervs- og Selskabsstyrelsens bekendtgørelse nr. 292 af 8. maj 1991).

Rådets direktiv 92/51/EØF af 18. juni 1992 om anden generelle ordning for anerkendelse af erhvervsuddannelser til supplering af direktiv 89/48/EØF med senere ændringer og berigtigelser (implementeret ved Erhvervs- og Selskabsstyrelsens bekendtgørelse af 19. januar 1995 om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser. Dette er ændret flere gange (94/38,95/43, 97/42 (beslutning) samt 97/38).

Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 748 af 16. august 1994 om ændring af forskellige love og bekendtgørelser om EU-statsborgeres adgang til udøvelse af virksomhed som læge, tandlæge, sygeplejerske og jordemoder samt farmaceut i Danmark som følge af Danmarks tiltrædelse af aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen).

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskabet er efter de gældende regler afgørende for, efter hvilke regler ansøgninger om autorisation behandles.

Ansøgninger om autorisation fra statsborgere fra nordiske lande (Finland, Island, Norge og Sverige) behandles i henhold til overenskomst af 14. juni 1993 med Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

Ansøgninger om autorisation fra statsborgere fra EU-medlemslande behandles i henhold til den EU-retlige regulering herom.

Ansøgninger om autorisation fra statsborgere fra EØS-lande behandles i henhold til de vilkår, der er fastsat i EØS-aftalen.

- e) Gældende retsstilling for færing med bopæl/ophold i Danmark.

Færing med bopæl/ophold i Danmark er efter gældende ret sidestillet med danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færing med bopæl/ophold på Færøerne.

Færing med bopæl/ophold på Færøerne er efter den gældende retsstilling sidestillet med danske statsborgere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ansøgninger om autorisation fra færøske statsborgere vil, hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde behandles i henhold til overenskomst af 14. juni 1993 med Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ansøgninger om autorisation fra færøske statsborgere vil, hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet behandles i henhold til de vilkår, der er fastsat i EØS-aftalen (jf. pkt. 6).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ansøgninger om autorisation fra færøske statsborgere vil, hvis Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde behandles i henhold til overenskomst af 14. juni 1993 med Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ansøgninger om autorisation fra færøske statsborgere vil, hvis Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet behandles i henhold til de vilkår, der er fastsat i EØS-aftalen (jf. pkt. 6).

- i) Sammenfatning.

Indførelse af færøsk statsborgerskab for færinger vil have betydning i forbindelse med færingers ansøgning om autorisation som sundhedspersonale, dvs. autorisation som læger, tandlæger, sygeplejersker, kliniske diætister, jordemødre, fysioterapeuter, ergoterapeuter, tandplejere, kliniske tandteknikere samt fodterapeuter.

Konsekvensernes omfang vil afhænge af om Færøerne efterfølgende tilslutter sig det nordiske samarbejde mellem Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island og/eller EØS-samarbejdet.

P. Trafikministeriet.

I. Adgang til at udføre erhvervsmæssig personbefordring.

- a) Retsområde.

Adgang til at udføre erhvervsmæssig personbefordring (buskørsel) (vognmandsvirksomhed).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om buskørsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 65 af 25. januar 2000.
- Bekendtgørelse nr. 187 af 20. marts 2000 om buskørsel.

Hverken loven eller bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er indgået en række bilaterale aftaler, der omfatter hele det danske rige, herunder Færøerne. Færøerne - som suveræn stat - vil naturligvis ikke være omfattet af disse aftaler.

- EU-retlig regulering.

Området er omfattet af EF-traktatens regler om etableringsretten og adgangen til fri udveksling af tjenesteydelser. Der er udstedt retsakter om markedsadgang m.v.

- EØS-retlig regulering.

Området er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Den grundlæggende betingelse for opnåelse af vognmandstilladelse er bopæl her i landet, jf. lovens § 12, stk. 1, nr. 1. For personer omfattet af EU/EØS-regler fraviges dette krav, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 5.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med bopæl i Danmark har adgang til på linie med andre herboende at opnå dansk vognmandstilladelse.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med bopæl på Færøerne må også anses som havende bopæl ”her i landet” og har som sådan adgang til, på linie med andre herboende, at opnå dansk vognmandstilladelse.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde, EØS-samarbejdet.

Da den grundlæggende betingelse netop er bopæl her i landet, vil tilslutning til de nævnte samarbejder her være uden betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Bopæl i et nordisk land tillægges ikke selvstændig betydning. Vognmandstilladelse her i landet vil ikke kunne opnås efter de nugældende regler.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For personer omfattet af EØS-reglerne gælder ikke noget bopælskrav, jf. ovenfor, og en færing bosiddende på Færøerne vil derfor kunne opnå vognmandstilladelse her i landet.

- i) Sammenfatning.

Overgang til færøsk statsborgerskab vil ikke have betydning for færinger bosat i Danmark.

For færinger bosat på Færøerne vil retsstillingen blive svarende til retsstillingen for statsborgere i ethvert 3. land, medmindre Færøerne tilslutter sig EU/EØS-samarbejdet.

II. Adgang til at udføre godskørsel for fremmed regning.

- a) Retsområde.

Adgang til at udføre godskørsel for fremmed regning (vognmandsvirksomhed)

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om godskørsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 64 af 25. januar 2000.
- Bekendtgørelse nr. 188 af 20. marts 2000 om godskørsel.

Hverken loven eller bekendtgørelsen gælder for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er indgået en række bilaterale aftaler, der omfatter hele det danske rige, herunder Færøerne. Færøerne vil - som suveræn stat - naturligvis ikke være omfattet af disse aftaler.

- EU-retlig regulering.

Området er omfattet af EF-traktatens regler om etableringsretten og adgangen til fri udveksling af tjenesteydelser. Der er udstedt retsakter om markedsadgang m.v.

- EØS-retlig regulering.

Området er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Den grundlæggende betingelse for opnåelse af vognmandstilladelse er bopæl her i landet, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1. For personer omfattet af EU/EØS-regler fraviges dette krav, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 5.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med bopæl i Danmark har adgang til på linie med andre herboende at opnå dansk vognmandstilladelse.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med bopæl på Færøerne må også anses som havende bopæl "her i landet" og har som sådan adgang til, på linie med andre herboende, at opnå dansk vognmandstilladelse.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde, EØS-samarbejdet.

Da den grundlæggende betingelse netop er bopæl her i landet, vil tilslutning til de nævnte samarbejder her være uden betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Bopæl i et nordisk land tillægges ikke selvstændig betydning. Vognmandstilladelse her i landet vil ikke kunne opnås efter de nugældende regler.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For personer omfattet af EØS-reglerne gælder ikke noget bopælskrav, jf. ovenfor, og en færinger bosiddende på Færøerne vil derfor kunne opnå vognmandstilladelse her i landet.

- i) Sammenfatning.

Overgang til færøsk statsborgerskab vil ikke have betydning for færing bosat i Danmark.

For færing bosat på Færøerne vil retsstillingen blive svarende til retsstillingen for statsborgere i ethvert 3. land, medmindre Færøerne tilslutter sig EU/EØS-samarbejdet.

III. Adgang til at udføre taxikørsel.

- a) Retsområde.

Adgang til at udføre taxikørsel (vognmandsvirksomhed).

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende, jf. liste A, nr. 12.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om taxikørsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 517 af 24. juni 1999.
- Bekendtgørelse nr. 220 af 31. marts 2000 om taxikørsel.

Hverken loven eller bekendtgørelsen gælder for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er indgået en række bilaterale aftaler, der omfatter hele det danske rige, herunder Færøerne. Færøerne - som suveræn stat - vil naturligvis ikke være omfattet af disse aftaler.

- EU-retlig regulering.

Området er omfattet af EF-traktatens regler om etableringsretten og adgangen til fri udveksling af tjenesteydelser. Der er ikke fastsat fællesskabsforskrifter.

- EØS-retlig regulering.

Området er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Den grundlæggende betingelse for opnåelse af vognmandstilladelse er bopæl her i landet, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1. For personer omfattet af EU/EØS-regler fraviges dette krav, jf. bekendtgørelsens § 10.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med bopæl i Danmark har adgang til på linie med andre herboende at opnå dansk vognmandstilladelse.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med bopæl på Færøerne må også anses som havende bopæl "her i landet" og har som sådanne adgang til på linie med andre herboende at opnå dansk vognmandstilladelse.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde eller EØS-samarbejdet.

Da den grundlæggende betingelse netop er bopæl her i landet, vil tilslutning til de nævnte samarbejder her være uden betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Bopæl i et nordisk land tillægges ikke selvstændig betydning. Vognmandstilladelse her i landet vil ikke kunne opnås efter de nugældende regler.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

For personer omfattet af EØS-reglerne gælder ikke noget bopælskrav, jf. ovenfor, og en færing bosiddende på Færøerne vil derfor kunne opnå vognmandstilladelse her i landet.

- i) Sammenfatning.

Overgang til færøsk statsborgerskab vil ikke have betydning for færing bosat i Danmark.

For færing bosat på Færøerne vil retsstillingen blive svarende til retsstillingen for statsborgere i ethvert 3. land, medmindre Færøerne tilslutter sig EU/EØS-samarbejdet.

IV. Luftfart.

- a) Retsområde.

Luftfart.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 373 af 4. juni 1997 som ændret senest ved lov nr. 346 af 17. maj 2000.
- Luftfartsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 408 af 11. september 1985 som ændret ved lov nr. 117 af 11. marts 1987, er med visse ændringer sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning henholdsvis nr. 130 af 3. marts 1989 og nr. 573 af 9. august 1990.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Bilaterale luftfartsaftaler.

Flyvning mellem Danmark og et andet land (uden for EU- og EØS-området) foregår i henhold til bilaterale aftaler, der indgås af Danmark. Aftalerne omfatter hele det danske rige, herunder Færøerne.

- EU-retlig regulering.

Erhvervsmæssig luftfart er omfattet af EF-traktatens regler om arbejdskraftens frie bevægelighed, etableringsretten og retten til fri udveksling af tjenesteydelser.

Færøske luftfartsselskaber er ikke omfattet af den EU-retlige regulering, idet Færøerne ikke er med i EU.

Privatflyvning er ikke omfattet af EU-regler.

- EØS-retlig regulering.

Den erhvervsmæssige luftfart er omfattet af EØS-aftalen.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Erhvervsmæssig luftfart.

Flyvning i henhold til de af Danmark indgåede bilaterale luftfartsaftaler kan alene foretages af luftfartsforetagender, der er danske. D. v. s. at færøske luftfartsselskaber, f.eks. Atlantic Airways, ikke vil kunne flyve i henhold til de danske luftfartsaftaler. Det vil være nødvendigt, at Færøerne selvstændigt indgår sådanne aftaler med andre lande.

Det vil ikke medføre nogen forskel i forhold til flyvning inden for EU, at Færøerne bliver en suveræn stat, da Færøerne ikke er med i EU. Det skal dog bemærkes, at færøske luftfartsselskaber i dag kan flyve i henhold til de luftfartsaftaler, som Danmark har indgået med øvrige EU-lande, før vedtagelsen af de fælles regler for erhvervsmæssig flyvning inden for EU.

Privatflyvning.

Reglerne for privatflyvning afhænger af nationaliteten af det fly, der flyves med. Det afgørende er derfor, hvorledes reglerne er for registreringen af fly.

Registrering af fly.

Reglerne for registrering af fly, jf. luftfartslovens § 7, er i nogen udstrækning afhængig af statsborgerskab. Der er dog også mulighed for registrering af fly, såfremt flyet er ejet af en person, der har fast bopæl i Danmark, og flyet benyttes med udgangssted i Danmark.

Luftfartslovens § 7 er sålydende:

”§ 7. Et luftfartøj kan kun registreres i Danmark,

- 1) når det har dansk ejer, og ejeren er bosat eller hjemmehørende i Danmark eller i en stat, hvor den pågældende på grund af sin nationalitet ikke kan være registreret ejer af et luftfartøj,
- 2) når luftfartøjet er ejet af EU- eller EØS-statsborgere eller EU- eller EØS-selskaber m.v. (juridiske personer), i det omfang disse er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs regler, eller
- 3) når luftfartøjet er ejet af en person, der har fast bopæl i Danmark, og luftfartøjet benyttes med udgangssted i Danmark.

Stk. 2. Som dansk ejer anses

- 1) ...
- 2) ...
- 3) danske statsborgere,

...”.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Som danske statsborgere kan færinger bosat i Danmark opnå registrering af fly efter luftfartslovens § 7, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, nr. 3.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Som pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Færinger vil kunne opnå registrering af fly her i landet på linie med andre herboende 3. landes statsborgere, jf. luftfartslovens § 7, stk. 1, nr. 3. Dette vil forudsætte, at luftfartøjet ønskes benyttet med udgangssted her i landet.

For så vidt angår erhvervsmæssig luftfart vil et luftfartsforetagende ejet af færøske statsborgere ikke kunne flyve i henhold til danske luftfartsaftaler.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færingerne vil på linie med andre EØS-lande kunne foretage erhvervsmæssig flyvning i henhold til EU's regler om erhvervsmæssig luftfart. Færingerne vil kunne opnå registrering her i landet efter lovens § 7, stk. 1, nr. 2.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Færinger vil i så fald ikke have nogen tilknytning til Danmark og vil ikke kunne opnå registrering af luftfartøj her i landet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Færinger vil kunne opnå registrering af luftfartøj her i landet efter lovens § 7, stk. 1, nr. 2, forudsat de pågældende har tilknytning til Danmark i kraft af EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed, etableringsretten eller retten til fri udveksling af tjenesteydelser.

- i) Sammenfatning.

For færinger med bopæl på Færøerne vil overgang til færøsk statsborgerskab betyde, at der ikke vil kunne foretages erhvervsmæssig flyvning i henhold til de af Danmark indgåede bilaterale luftfartsaftaler. Ligesom der heller ikke vil kunne opnås registrering af fly her i landet.

Flyvning mellem Færøerne som selvstændig stat og et andet land, herunder Danmark, vil skulle foregå i henhold til bilaterale luftfartsaftaler. Eksempelvis vil den flyvning, der foregår mellem Færøerne og UK, ikke kunne fortsætte i henhold til de gældende luftfartsaftaler.

Q. Udenrigsministeriet.

I. Bistand til danske i udlandet.

- a) Retsområde.

Bistand til danske i udlandet.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om udenrigstjenesten (lov nr. 150 af 13. april 1983 som ændret ved lov nr. 331 af 14. maj 1997), § 1, stk. 3 : Udenrigstjenesten yder bistand til danske statsborgere samt bistand til danske virksomheder i deres erhvervsmæssige forbindelser med udlandet.
- Gebyrbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 537 af 15. juni 2000 om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten).
- Instruks for Udenrigstjenesten.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er mellem de nordiske lande indgået en nordisk samarbejdsoverenskomst af 23. marts 1962, som senest ændret ved overenskomst af 29. september 1995. Overenskomsten omfatter bl.a. samarbejde på det konsulære område, hvorefter nordiske statsborgere med behov for bistand i udlandet vil kunne rette henvendelse til en af de stedlige nordiske repræsentationer, såfremt det pågældende nordiske land ikke har nogen repræsentation i det pågældende land.

- EU-retlig regulering.

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, 2. del : Unionsborgerskabet, art. 20 om ”Diplomatisk beskyttelse i tredjeland”, hvorefter EU-statsborgere nyder beskyttelse i tredjelande, hvor hjemlandet ikke er repræsenteret.

- EØS-retlig regulering.

Der er ingen EØS-overenskomst på området.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Som udgangspunkt er dansk statsborgerskab den afgørende betingelse for adgang til konsulær bistand, herunder konsulær beskyttelse i forhold til opholdslandet, jf. § 1, stk. 3, i lov om uden-

rigstjenesten. Adgangen til bistand udvides i kraft af den nordiske samarbejdsoverenskomst som omtalt ovenfor under pkt. c), ligesom der ydes bistand til EU-statsborgere, hvis hjemlande ikke er repræsenteret det pågældende sted jf. ovenfor under pkt. c). Andre udlændinge med fast bopæl i Danmark og disses familiemedlemmer (ægtefælle og fælles børn) vil efter omstændighederne kunne modtage bistand efter samme retningslinier som gælder for bistand til danske statsborgere.

Danmark har ikke noget folkeretligt krav på at yde konsulær beskyttelse til personer uden dansk statsborgerskab. Opholdsstaten kan således afvise Danmarks adgang til at udøve konsulær beskyttelse af ikke-danske statsborgere.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger behandles som andre danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Som under pkt. e).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se pkt. d), hvoraf det fremgår, at udlændinge med fast bopæl i Danmark og disses familiemedlemmer (ægtefælle og fælles børn) efter omstændighederne vil kunne modtage bistand efter samme retningslinier som gælder for bistand til danske statsborgere.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Se pkt. c) ovenfor med omtale af den nordiske samarbejdsoverenskomst.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der er ingen EØS-overenskomst på området.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Som udgangspunkt vil færinger ikke kunne få konsulær bistand.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Se pkt. c) ovenfor med omtale af den nordiske samarbejdsoverenskomst.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der er ingen EØS-overenskomst på området.

- i) Sammenfatning.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, vil udgangspunktet være, at færinger ikke vil have adgang til at gøre brug af Udenrigsministeriets konsulære bistand.

Dog vil færinger med fast ophold/bopæl i Danmark efter omstændighederne kunne modtage bistand efter samme retningslinier som gælder for bistand til andre fremmede statsborgere med fast bopæl i Danmark.

Indgår Færøerne i den nordiske samarbejdsoverenskomst, vil færøske statsborgere med behov for bistand i udlandet kunne rette henvendelse til en af de stedlige nordiske repræsentationer, såfremt Færøerne ikke har nogen repræsentation det pågældende sted.

II. Internationalt udviklingssamarbejde.

- a) Retsområde.

Internationalt udviklingssamarbejde

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om internationalt udviklingssamarbejde af 10. juli 1998.
- Lov om støtte til danske investeringer i Østlandene af 19. december 1989.
- Lov om fond til investeringer i vækstmarkeder m.v. af 15. oktober 1997.
- Finansudvalgets Akt 320 21/6-95, vedr. program til udvikling af små og mellemstore sortejede virksomheder og fremme af beskæftigelsen i Sydafrika (V-t-V-programmet).
- Finansudvalgets Akt 227 10/4-96 vedr. fortsættelse og udvidelse af Privat Sektor Programmet i en 5-årig periode.
- Finansudvalgets Akt 141 4/2-98 vedr. ændring i dispositionsgrundlaget for de blandede kreditter.
- Finansudvalget Akt 31 30/10-96 vedr. Udenrigsministeriets retningslinier for private danske organisationer om støtte til udviklingsprojekter.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU/EØS-retlig regulering.

Europakommissionen har efter anmodning fra 40 europæiske NGO'er iværksat en undersøgelse af, hvorvidt det forhold, at medlemsstaterne gør ydelse af bistand til tredjelande betinget af anskaffelse af varer, bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der stammer fra donorlandet, er i overensstemmelse med fællesskabsretten (traktatens artikler 12, 28, 43 og 49), herunder særligt reglerne om offentlige aftaler (jf. direktiv 92/50/EØF, 93/36/EØF og 93/37/EØF). Der er endnu ikke afgivet svar fra medlemslandene på kommissionens henvendelse.

- d) Betydning af statsborgerskab m.v. efter gældende regler.

En del af den danske udviklingsbistand er bundet til indkøb af danske varer og tjenesteydelser. Bliver Færøerne en suveræn stat vil deres borgere, virksomheder og NGO'er ikke længere kunne opnå leverancer finansieret af den bundne danske udviklingsbistand. Af særlig relevans skønnes at være mulighederne for at modtage støtte under de danske erhvervsinstrumenter samt under NGO-bevillingen.

Følgende erhvervsinstrumenter kan alene anvendes af danske virksomheder: Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU), Investeringsfonden for Østlandene (IØ), Investeringsfonden for Vækstmarkederne (IFV), Blandede kreditter, PS-programmet og Virksomhed-til-Virksomhedsprogrammet. For de danske konsulenttrustfonde under de internationale udviklingsbanker gælder hovedsagelig, at 75 procent af den finansielle støtte er bundet til danske rådgiver-virksomheder.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at støtte til aktiviteter under bevillingsrammen for "bistand gennem private organisationer (NGO'er)" retter sig mod danske organisationer.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger og færøske virksomheder og NGO'er er ligestillet med danske.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger og færøske virksomheder og NGO'er er ligestillet med danske.

- g) Retsstilling for færøske statsborgere med ophold i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger og færøske virksomheder og NGO'ers muligheder vil være begrænsede jf. ovenfor under pkt. d).

- h) Retsstilling for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Færinger og færøske virksomheder og NGO'ers muligheder vil være begrænsede jf. ovenfor under d).

- i) Sammenfatning.

En del af den danske udviklingsbistand er bundet til indkøb af danske varer og tjenesteydelser. Bliver Færøerne en suveræn stat, vil deres borgere, virksomheder og NGO'er ikke længere kunne opnå leverancer finansieret af den bundne del af dansk udviklingsbistand. Af særlig relevans skønnes at være mulighederne for at modtage støtte under de danske erhvervsinstrumenter samt under NGO-bevillingen, som mistes i tilfælde af at Færøerne bliver en suveræn stat.

III. Eksport og investeringsfremme.

- a) Retsområde.

Eksport- og investeringsfremme. Tilskud til eksportfremmende foranstaltninger, Danmarks Eksportråd.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om udenrigstjenesten, § 1. Denne lov gælder også for Færøerne. Instruks om udenrigstjenesten, fastsat med hjemmel i § 15 i Lov om udenrigstjenesten.
- Derudover findes der to aktstykker til lov om tillægsbevilling for 2000; Akt 121 af 12. januar 2000 vedrørende etablering af Danmarks Eksportråd, samt akt 139 af 23. februar 2000 vedrørende nedsættelsen af et eksportfremmebevillingsudvalg.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der eksisterer ikke særskilte aftaler mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for færinger på dette retsområde.

- Nordiske aftaler m.v.

Der eksisterer ikke nordiske aftaler på dette område.

- EU-retlig regulering.

Området er ikke EU-retligt reguleret.

- EØS-retlig regulering.

Området er ikke omfattet af EØS-samarbejdet.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter Lov om udenrigstjenesten § 1, stk. 3, yder udenrigstjenesten bistand til danske statsborgere samt bistand til danske virksomheder i deres erhvervsmæssige forbindelser med udlandet. Ifølge Instruks om udenrigstjenesten fastsat med hjemmel i § 15 i Lov om udenrigstjenesten kan udenrigstjenesten endvidere yde støtte til personer i udlandet, der ønsker at importere varer fra Danmark.

Under de samme forudsætninger kan Danmarks Eksportråd yde tilskud til eksportfremmende foranstaltninger.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med ophold/bopæl i Danmark har samme retsstilling som øvrige danske statsborgere.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger med ophold/bopæl på Færøerne har samme retsstilling som øvrige danske statsborgere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Erhvervsvirksomheder i Danmark vil kunne påregne bistand/støtte uanset ejerforholdene.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der eksisterer ikke et nordisk samarbejde på dette retsområde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der eksisterer ikke et EØS-samarbejde på dette retsområde.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en stat med eget statsborgerskab.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil ikke kunne påregne tilskud til eksportfremmende foranstaltninger. Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne kan heller ikke påregne bistand fra udenrigstjenesten til eksport- og investeringsfremme.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Der eksisterer ikke et nordisk samarbejde på dette retsområde.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Der eksisterer ikke et EØS-samarbejde på dette retsområde.

- i) Sammenfatning.

Erhvervsvirksomheder i Danmark vil kunne påregne bistand/støtte uanset ejerforholdene.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne vil ikke kunne påregne tilskud til eksportfremmende foranstaltninger. Færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne kan heller ikke påregne bistand fra udenrigstjenesten til eksport- og investeringsfremme.

R. Undervisningsministeriet.

I. Folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

- a) Retsområde.

Folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende. Folkeskolen, de tekniske skoler og Færøernes Handelsskole er fællesanliggender, men er overtaget af hjemmestyret i henhold til § 9 i hjemmestyreloven.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Folkeskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 714 af 6. september 1999. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 122 af 5. februar 1997 med senere ændringer. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om erhvervsgrunduddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 532 af 25. juni 1999. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov nr. 371 af 6. juni 1991 om landbrugsuddannelser. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 759 af 21. oktober 1998. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om de erhvervsgymnasiale uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen, jf. lovbekendtgørelse nr. 819 af 4. november 1999. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 820 af 4. november 1999. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.
- Lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 821 af 4. november 1999. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.
- Bekendtgørelse nr. 539 af 19. juni 1996 om merit for visse fag i ungdomsuddannelserne m.v.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen aftaler mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for færinger.

- Nordiske aftaler m.v.

Danmark har indgået overenskomst af 4. marts 1992 om uddannelsesfællesskab på gymnasialt niveau med Finland, Island, Norge og Sverige, jf. bekendtgørelse nr. 31 af 15. april 1993. Fra den 1. december 1993 finder overenskomsten også anvendelse på Færøerne, jf. bekendtgørelse nr. 16 af 10. februar 1994 om udvidelse til Færøerne af nordisk overenskomst om uddannelsesfællesskab på gymnasialt niveau af 4. marts 1992.

Overenskomsten giver uddannelsessøgende med fast bopæl i et andet nordisk land adgang til ungdomsuddannelse på samme vilkår som landets egne borgere. Dette gælder altså også ikke-nordiske statsborgere, blot de har fast bopæl i et nordisk land. Ungdomsuddannelse er i overenskomsten defineret som uddannelser, der bygger på den 9-årige grundskole, og som er tilrettelagt for 16-19-årige.

Ifølge overenskomsten afstår de nordiske lande fra at kræve betaling hos hinanden for den undervisning, som modtages af uddannelsessøgende fra andre nordiske lande. Det er herved forudsat, at det drejer sig om undervisning i overensstemmelse med det lands regler, hvor undervisningen finder sted. Der er endvidere en vis ret til meritoverførsel - medregning af fremmede forløb til afløsning af dele af uddannelsen - af uddannelse i et andet nordisk land.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at EU-traktatens art. 149 ikke berører vilkårene for optagelse på uddannelser.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Spørgsmålet om statsborgerskab har ingen betydning i forhold til disse uddannelser. For så vidt angår folkeskolen er det et bopælskriterium, der er afgørende. Folkeskolelovens § 32 lyder således: "Ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder."

Med hensyn til ungdomsuddannelserne er der i lovgivningen hverken krav om dansk statsborgerskab eller krav om bopæl i Danmark som betingelse for optagelse. Udlændinge er derfor ligestillede med danske statsborgere i relation til optagelse.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Der skelnes i lovgivningen ikke mellem danskere og udlændinge, jf. ovenfor.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

For så vidt angår folkeskolen gælder bopælskriteriet, jf. pkt. d).

Med hensyn til ungdomsuddannelserne er der ikke i lovgivningen fastsat bopælskriterier. Færinger med bopæl/ophold på Færøerne skal derfor optages på lige fod med øvrige ansøgere. Det er en forudsætning, at de opfylder de almindelige optagelsesbetingelser og i praksis er i stand til at følge undervisningen, hvor der er mødepligt - hvilket eventuelt kan medføre bopælsskifte. Det er endvidere en betingelse for gennemførelsen af en erhvervsuddannelse, at eleven senest efter afslutningen af 2. skoleperiode indgår uddannelsesaftale med en virksomhed i Danmark, jf. erhvervsuddannelseslovens § 48, stk. 1. Dog kan elever, der er optaget til skolepraktik eller opfylder betingelserne for merit for praktikdelen af uddannelsen på baggrund af lønnet beskæftigelse i udlandet, gennemføre 3. og følgende skoleperioder i en erhvervsuddannelse uden uddannelsesaftale, jf. erhvervsuddannelseslovens § 48, stk. 1, jf. lovens § 5, stk. 5, og § 66 e.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Statsborgerskab har hverken betydning i relation til undervisning i folkeskolen eller til optagelse i en ungdomsuddannelse.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Retsstillingen vil fortsat være som anført ovenfor under pkt. f).

- i) Sammenfatning.

Statsborgerskab har hverken betydning i relation til undervisning i folkeskolen eller til optagelse i en ungdomsuddannelse. I folkeskolen er der i modsætning til ungdomsuddannelserne et krav om, at eleven bor eller opholder sig her i landet.

II. Frie skoler for børn og unge.

- a) Retsområde.

Friskoler og private grundskoler.

Folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Gældende retsgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om friskoler og private grundskoler m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 657 af 3. juli 2000. Loven gælder ikke for Færøerne.

- Bekendtgørelse nr. 1019 af 25. november 1996 om tilskud m.v. til friskoler og private grundskoler med senere ændringer.
- Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lov nr. 479 af 31. maj 2000. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. bekendtgørelse nr. 923 af 13. december 1999.
- Bekendtgørelse om statslig og kommunal elevstøtte til elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. bekendtgørelse nr. 598 af 9. juli 1997.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at EU-traktatens art. 149 ikke berører vilkårene for optagelse på uddannelser.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Friskoler og private grundskoler.

Nogle af friskolelovens og tilskudsbekendtgørelsens regler om statens tilskud til friskoler og private grundskoler lægger vægt på, om der er tale om elever med dansk eller udenlandsk statsborgerskab, eller om eleven eller elevens forældre har bopæl i Danmark, jf. friskolelovens § 10 smh. med tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 3, nr. 5, samt tilskudsbekendtgørelsens § 12.

Folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (højskoleloven), i bekendtgørelse om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) (tilskudsbekendtgørelsen) og i bekendtgørelsen om statslig og kommunal elevstøtte til elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (elevstøttebekendtgørelsen) er der regler, i hvilke der skelnes mellem elever med og elever uden dansk statsborgerskab. I elevstøttebekendtgørelsen er der tillige opholds/bopælskriterier. Jf. højskolelo-

vens § 16, stk. 3, smh. med tilskudsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, og elevstøttebekendtgørelsens § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færingers med ophold/bopæl i Danmark har samme rettigheder som andre danske statsborgere, der opholder sig/bor i Danmark, når det drejer sig om adgang til undervisning, på friskoler og private grundskoler, folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler samt ret til befodringsgodtgørelse, fripladstilskud, opholdsstøttetilskud og individuel/statslig/kommunal elevstøtte.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Færingers, der bor på Færøerne, har samme ret som andre danske statsborgere til at blive optaget i en friskole, privat grundskole, højskole, efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole, beliggende i Danmark.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Friskoler.

Samme retsstilling som danske statsborgere med den undtagelse, at elever uden CPR-nr. i medfør af de kriterier, fordelingsudvalget har fastsat, ikke kan få befodringsgodtgørelse, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 12.

Folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Der skelnes ikke mellem danske statsborgere og udenlandske statsborgere med hensyn til optagelse på skolerne.

Det er en tilskudsbetingelse, at kurserne på disse skoler gennemføres med et flertal af elever, der er danske statsborgere. Med danske statsborgere sidestilles her blandt andet personer, der har tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, samt nordiske statsborgere.

En elev skal gå på et støtteberettiget kursus og som udgangspunkt have dansk statsborgerskab for at kunne få elevstøtte.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ingen betydning.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Statsborgerskab har ikke betydning i relation til optagelse i friskoler, private grundskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Børn af færøske statsborgere vil kun kunne medregnes i det statstilskudsudløsende antal årselever på en dansk friskole, hvis forældremyndighedens indehavere eller en af forældremyndighedens indehavere bor i Danmark eller har haft opholdstilladelse i Danmark i mere end 5 år, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 3, nr. 5.

Den enkelte skole fordeler fripladstilskud og kan godt tildele dette til elever, der ikke indgår i årselevtallet.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning.

- i) Sammenfatning.

Færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark vil, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, for så vidt angår friskoler få samme retsstilling som danske statsborgere med den undtagelse, at elever uden CPR-nr. i medfør af de kriterier, fordelingsudvalget har fastsat, ikke kan få befordringsgodtgørelse.

Hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab, og såfremt Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde, vil børn af færøske statsborgere med ophold eller bopæl på Færøerne kun kunne medregnes i det statstilskudsudløsende antal årselever på en dansk friskole, hvis forældremyndighedens indehavere eller en af forældremyndighedens indehavere bor i Danmark eller har haft opholdstilladelse i Danmark i mere end 5 år. Færøske statsborgere vil være at regne som udenlandske statsborgere i relation til reglen om, at kurserne ved efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal gennemføres med et flertal af danske elever.

Der skelnes ikke mellem danske statsborgere og udenlandske statsborgere med hensyn til optagelse på skolerne, når det drejer sig om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Det er en tilskudsbetingelse, at kurserne på disse skoler gennemføres med et antal elever, der er danske statsborgere. Med danske statsborgere sidestilles her blandt andet personer, der har tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark, samt personer der efter EU-retten skal sidestilles med danske statsborgere. En elev skal som udgangspunkt have dansk statsborgerskab for at kunne få elevstøtte.

III. Daghøjskoler og produktionsskoler.

- a) Retsområde.

- Daghøjskoler.
- Produktionsskoler.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om daghøjskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2000 med senere ændringer. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 427 af 7. juni 1999 om indhold og tilrettelæggelse af daghøjskoletilbud, skolemiljø og statstilskud m.v. til daghøjskoler.
- Lov nr. 1124 af 29. december 1999 om produktionsskoler med senere ændringer. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 179 af 16. marts 2000 om statstilskud, skoleydelse m.v. ved produktionskoler og refusion af tilskud for aktiverede deltagere
- Bekendtgørelse nr. 3 af 4. januar 2000 om befordringsgodtgørelse til deltagere på produktionskoler.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at EU-traktatens art. 149 ikke berører vilkårene for optagelse på uddannelser.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Daghøjskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, indgår deltagere i års-elevberegningen hvis de er danske statsborgere eller er udlændinge bosat og tilmeldt folkeregisteret i en dansk kommune eller er udgået fra en dansk skole i Sydslesvig.

Produktionsskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, indgår deltagere i årselevberegning, hvis de er danske statsborgere, statsborgere i de øvrige nordiske lande, udlændinge bosat i Danmark med opholdstilladelse og tilmeldt folkeregisteret samt personer der tilhører det danske mindretal i Sydslesvig. Udbetaling af skoleydelse og befordringsgodtgørelse er ikke betinget af statsborgerskab, men af om deltageren udløser statstilskud og ikke modtager tilsvarende ydelser efter andre regler, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 13 og befordringsgodtgørelsesbekendtgørelsen § 1.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Færinger med ophold/bopæl i Danmark har samme rettigheder som andre danske statsborgere, der opholder sig/bor i Danmark, når det drejer sig om adgang til daghøjskoletilbud eller produktionsskoletilbud. Tilsvarende gælder med hensyn til skoleydelse og befordringsgodtgørelse på produktionsskoler.

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Færinger, der bor på Færøerne, har samme rettigheder som andre danske statsborgere med hensyn til adgang til daghøjskoletilbud og produktionsskoletilbud på henholdsvis daghøjskoler og produktionsskoler, beliggende i Danmark. Dog vil færinger med ophold/bopæl på Færøerne ikke modtage befordringsgodtgørelse i forbindelse med produktionsskoleophold. Den ydes af den amtskommune, vedkommendes folkeregisterkommune er beliggende i, jf. befordringsgodtgørelsesbekendtgørelsens § 4.

Ifølge § 15, stk. 1, nr. 2) i bekendtgørelse nr. 427 af 7.juni 1999 om indhold m.m. for daghøjskoler indgår deltagerne i årselevberegningen, hvis de er danske statsborgere eller er udlændinge bosat i og tilmeldt folkeregisteret i en dansk kommune eller udgået fra en dansk skole i Sydslesvig.

Det betyder, at færøske statsborgere ikke vil kunne indgå i årselevberegningen for daghøjskoler, hvis de har bopæl på Færøerne. Man kan sige, at det kun har indirekte betydning for den færøske statsborger, men i praksis vil skolerne ikke optage elever, medmindre de får betaling for det.

Ifølge § 6, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 179 af 16. marts 2000 om statstilskud m.v. ved produktionsskoler medtages elever i årselevopgørelsen danske statsborgere, statsborgere i de øvrige nordiske lande samt udlændinge bosat i Danmark med opholdstilladelse og tilmeldt folkeregisteret plus sydslesvigere.

Betingelserne om opholdstilladelse og folkeregistertilmelding går på udlændinge bosat i Danmark. Derved vil statsborgere i de øvrige nordiske lande i princippet kunne medregnes, uanset om de er tilmeldt folkeregisteret eller ej. Men deltagelse i et produktionsskoleforløb forudsætter daglig fysisk tilstedeværelse.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Daghøjskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, indgår udlændinge bosat i og tilmeldt folkeregisteret i en dansk kommune i årselevberegningen.

Produktionsskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, indgår statsborgere i de øvrige nordiske lande og udlændinge bosat i Danmark med opholdstilladelse og tilmeldt folkeregisteret i årselevberegningen. Da de således kan udløse statstilskud, kan de modtage skoleydelse og befordringsgodtgørelse.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ingen betydning.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Daghøjskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, indgår udlændinge bosat i og tilmeldt folkeregisteret i en dansk kommune i årselevberegningen. Færinger med ophold/bopæl på Færøerne vil således ikke indgå i årselevberegningen og således ikke udløse statstilskud.

Produktionsskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, indgår statsborgere i de øvrige nordiske lande i årselevberegningen (det forudsættes, at en suveræn færøsk stat betragtes som et nordisk land). Færinger med ophold/bopæl på Færøerne vil således indgå i årselevberegningen og således udløse statstilskud, samt være berettiget til skoleydelse. Befordringsgodtgørelse ydes af den amtskommune hvor folkeregisterkommunen er beliggende. Færinger med ophold/bopæl på Færøerne vil således ikke modtage befordringsgodtgørelse.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ingen betydning.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning.

- i) Sammenfatning.

Daghøjskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, indgår udlændinge bosat i og tilmeldt folkeregisteret i en dansk kommune i årselevberegningen. Færinge med ophold/bopæl på Færøerne vil for så vidt angår daghøjskoler ikke indgå i årselevberegningen og udløser således ikke statstilskud.

Produktionsskoler.

Efter tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, indgår statsborgere i de øvrige nordiske lande i årselevberegningen (det forudsættes, at en suveræn færøsk stat betragtes som et nordisk land). Færinger med ophold/bopæl på Færøerne vil for så vidt angår produktionsskoler indgå i årselevberegningen og udløse statstilskud samt være berettiget til skoleydelse. Befordringsgodtgørelse ydes af den amtskommune hvor folkeregisterkommunen er beliggende. Færinger med ophold/bopæl på Færøerne vil således ikke modtage befordringsgodtgørelse.

IV. Videregående uddannelser.

- a) Retsområde.

Adgang til videregående uddannelser.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende. Færøernes Seminarium og maskinmesterskolen er fællesanliggender, men er overtaget af hjemmestyret i henhold til § 9 i hjemmestyreloven.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 319 af 16. maj 1990 om adgangsregulering ved videregående uddannelser. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Bekendtgørelse nr. 154 af 6. maj 2000 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved videregående uddannelser som ændret ved bekendtgørelse nr. 591 af 23/6 2000.

(Ifølge § 53 i adgangsbekendtgørelsen skal der ved hver optagelse på Danmarks Journalisthøjskole blandt andet reserveres plads til 2 ansøgere fra Færøerne, der har bestået optagelsesprøven.)

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Bekendtgørelse af overenskomst af 3. september 1996 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om adgang til videregående uddannelse. Overenskomsten inkluderer også Færøerne, Grønland og Åland. Overenskomsten er forlænget til og med år 2001.

Efter overenskomsten skal det enkelte land give andre nordiske statsborgere og personer med fast bopæl i et andet nordisk land ret til at søge optagelse på landets offentlige videregående uddannelser på samme vilkår – herunder vedrørende betaling – som landets egne statsborgere.

Der er mellem landene aftalt en nærmere kompensationsordning. Ordningen indebærer at de deltagende lande – undtagen Island – betaler 22.000 kr. pr. studerende om året for 75 % af de studerende fra deres land, der studerer i et af de andre lande, men stadig får uddannelsesstøtte hjemmefra.

Overenskomsten indeholder ikke begrænsninger for antallet af studerende, men der er efterfølgende i forhold til Norge aftalt en særlig ordning for så vidt angår læge-, tandlæge- og dyrlægeuddannelsen. Der gælder ikke sådanne særlige ordninger i forhold til de andre lande, herunder Island.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at videregående uddannelser er omfattet af EU-traktatens art. 150. Under forudsætning af, at Domstolens praksis vedrørende art. 7, jf. 128 i traktaten om det Europæiske Økonomiske Fællesskab er relevant for fortolkningen af EU-traktatens art. 12, jf. art. 150, må der ved optagelse på videregående uddannelser ikke diskrimineres mellem borgere fra EUs medlemslande.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Statsborgerskab har som udgangspunkt ingen betydning. Undervisningsministeriet kan dog i forbindelse med den årlige optagelse meddele, om antallet af udenlandske statsborgere skal begrænses til en bestemt procentdel af den samlede optagelseskapacitet jf. bekendtgørelse nr.154 af 6. marts 2000 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved videregående uddannelser § 46. Undtaget herfra er ifølge § 46, 2. pkt, statsborgere fra Den Europæiske Union, eller ansøgere, som er omfattet af Udlændingelovens §§ 7 og 8, eller ansøgere fra lande, med hvem Danmark har indgået anden aftale. Videre fremgår det af § 46, stk. 2, at begrænsningen heller ikke gælder for statsborgere fra EFTA-lande, som er omfattet af EØS-aftalens bestemmelser om arbejdskraftens frie bevægelighed.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Færøske eksaminer (student, HF, HTX og HH) er ligestillede med danske eksaminer, jf. adgangsbekendtgørelsens § 3, stk.1, nr. 1-4. Det er således adgangsgrundlaget, der er afgørende i forhold til optagelsen (se endvidere pkt. d))

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Adgangsgrundlaget er her ligeledes afgørende, såfremt færinger vil til Danmark og videreuddanne sig.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

I henhold til adgangsbekendtgørelsens § 3, stk.1, nr. 6, 1. led, kan bl.a. en udenlandsk eksamen m.v., som Danmark har anerkendt som ligestillet med en dansk adgangsgivende eksamen, give adgang til uddannelse i Danmark. Idet danske og færøske eksaminer er meget lig hinanden i dag, vil der sandsynligvis ikke komme større ændringer. Den færøske adgangsgivende eksamen vil derfor formentlig kunne omregnes til et dansk karaktergennemsnit og således både anvendes til kvote 1 og kvote 2. Det må formodes, at Færøerne vil blive en del af den europæiske konvention om ligestilling af eksaminer, der giver adgang til universiteterne, jf. bekendtgørelse nr. 51 af 18. november 1954.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Såfremt Færøerne tilslutter sig den nordiske overenskomst som suveræn stat, vil færøske statsborgere være ligestillede med andre nordiske landes ansøgere. Opmærksomheden henledes på, at islandske studerende er undtaget fra overenskomstens betalingsordning. Ansøgere fra Færøerne vil (fortsat) ikke skulle igennem en danskprøve 2, jf. Den nordiske sprogkonvention, som Færøerne formentlig vil tilslutte sig.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Ingen betydning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Da ophold/bopæl er uden betydning ved optagelse på videregående uddannelse, henvises til pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Statsborgerskab har som udgangspunkt ingen betydning. Undervisningsministeriet kan dog i forbindelse med den årlige optagelse meddele, om antallet af udenlandske statsborgere skal begrænses til en bestemt procentdel af den samlede optagelseskapacitet.

I henhold til adgangsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 6, 1.led, kan bl.a. en udenlandsk eksamen m.v., som Danmark har anerkendt som ligestillet med en dansk adgangsgivende eksamen, give adgang til uddannelse i Danmark. Idet danske og færøske eksaminer er meget lig hinanden nu,

vil der sandsynligvis ikke komme større ændringer. Den færøske adgangsgivende eksamen vil derfor formentlig kunne omregnes til et dansk karaktergennemsnit og således både anvendes til kvote 1 og kvote 2. Det må formodes, at Færøerne vil tilslutte sig den europæiske konvention om ligestilling af eksaminer, der giver adgang til universiteterne, jf. bekendtgørelse nr. 51 af 18. november 1954.

Såfremt Færøerne tilslutter sig den nordiske overenskomst som suveræn stat, vil færøske statsborgere være ligestillede med andre nordiske landes ansøgere. Det bemærkes – som nævnt ovenfor under pkt. c) - at der gælder en refusionsordning mellem de enkelte lande (med undtagelse af Island).

V. Folkeoplysning og undervisning af voksne.

- a) Retsområde.

- Folkeoplysning
- almen voksenuddannelse
- undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl.
- forberedende voksenundervisning
- erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne
- specialundervisning for voksne.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov nr. 480 af 31. maj 2000 om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven). Loven træder i kraft den 1. august 2000 og har virkning for ansøgninger fra tilskudsåret 2001. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 7. juli 2000. Loven gælder ikke for Færøerne. Ved kongelig anordning kan loven bringes til anvendelse for Færøerne med de ændringer, der følger af de særlige færøske forhold.
- Lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl. og sprogcentre, jf. lovbekendtgørelse nr. 108 af 11. februar 2000. Loven gælder ikke for Færøerne.
- Lov nr. 487 af 31. maj 2000 om forberedende voksenundervisning (FVU-loven). Loven gælder ikke for Færøerne. Loven træder i kraft den 1. januar 2001.

- Lov nr. 488 af 31. maj 2000 om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne. Loven gælder ikke for Færøerne. Loven træder i kraft den 1. januar 2001.
- Lov om specialundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 658 af 3. juli 2000. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, der følger af de særlige færøske forhold. Loven omfatter indtil den 31. december 2000 tillige læsekurser for voksne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen aftaler mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for færinger.

- Nordiske aftaler m.v.

Der er ingen nordiske aftaler om adgang eller mellemstatslig afregning.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at EU-traktatens art. 149 ikke berører vilkårene for optagelse på uddannelser.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Folkeoplysningsloven.

Der er ikke krav om statsborgerskab for at deltage i folkeoplysende aktiviteter efter folkeoplysningsloven. Hvis kursisten melder sig til aftenskolekurser m.v. uden for bopælskommunen, skal udbyderen oplyse personnummeret på den pågældende deltager til brug for refusion mellem kommunerne, jf. § 43, stk. 5, i lov nr. 480 af 31. maj 2000 om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (Folkeoplysningsloven). Den enkelte kommune kan beslutte, at personer, der ikke har et dansk personnummer, kan indgå i tilskudsberegningen alligevel. (§ 43, stk. 6, i den nævnte lov).

Lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre.

Spørgsmålet om statsborgerskab har ingen betydning for så vidt angår almen voksenuddannelse. I henhold til lovens § 2, stk. 1, skal amtsrådene sikre, at alle der er fyldt 18 år, kan modtage almen voksenuddannelse. Pligten til at tilvejebringe undervisningstilbudet inden for almen voksenuddannelse påhviler som udgangspunkt amtsrådet i den amtskommune, hvor den pågældende er hjemmehørende, og den refusionsordning, der er en forudsætning for, at uddannelsessøgende fra andre amter kan modtage undervisningen, forudsætter, at den pågældende har bopæl i Danmark, jf. lovens § 8, stk. 1.

Lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og sprogcentre.

I henhold til § 2 i loven om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl. og sprogcentre gælder loven kun for udlændinge, som har opholdstilladelse i Danmark, eller som efter den gældende lovgivning har ret til at opholde sig i Danmark i ubegrænset tid og er tilmeldt folkeregistret i bopælskommunen. Danske statsborgere kan sidestilles med udlændinge, når de af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund. I § 1 i bekendtgørelse af 12. juli 2000 om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl. er målgruppen for undervisning i dansk som andetsprog på sprogcentre udvidet til at omfatte visse danske statsborgere, bl. a. herboende færingere over 18 år, som af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund.

Lov om forberedende voksenundervisning.

I henhold til lovens § 2 har alle, der er fyldt 18 år, og som har forudsætninger for at følge undervisning med udbytte, adgang til forberedende voksenundervisning. Der gælder således ikke krav om dansk statsborgerskab eller bopæl i amtskommunen. I henhold til lovens § 5, stk. 1, sikrer amtsrådet, at alle, der er fyldt 18 år, kan modtage undervisning. I henhold til lovens § 17 skal amtsrådet modtage deltagere og selvstuderende med hjemsted uden for amtskommunen på samme vilkår som personer, der hører hjemme i amtskommunen, og kan i henhold til § 17, stk. 2-4, kræve betaling fra amtsrådet i den (danske) amtskommune, hvor den pågældende hører hjemme. For personer, der ikke har hjemsted i en anden amtskommune, gælder amtsrådets pligt således uden mulighed for at opkræve betaling.

Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse for voksne.

I henhold til lovens § 7 er adgang til grunduddannelse for voksne betinget af, at ansøgeren 1) er 25 år, 2) har mindst 2 års relevant erhvervserfaring og 3) har forudsætninger svarende til grundskolens afgangsniveau i fag, der er relevante for uddannelsen. I henhold til lovens § 15 er adgang til videregående uddannelse for voksne betinget af, at ansøgeren har gennemført en relevant adgangsgivende uddannelse på et for hvert videregående uddannelsesniveau nærmere angivet niveau. Der gælder således ikke betingelser om statsborgerskab eller bopæl.

Lov om specialundervisning for voksne.

I henhold til lovens § 1, stk. 1, skal amtsrådet sørge for, at personer med fysiske eller psykiske handicap, der er tilmeldt et folkeregister inden for amtskommunen, eller som længerevarende opholder sig i amtskommunen, efter undervisningspligtens ophør kan få undervisning og specialpædagogisk bistand, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kompenserende specialundervisning). Der gælder således ikke krav om dansk statsborgerskab, men folkeregisteradresse eller længerevarende ophold i amtskommunen. I henhold til lovens § 4, stk. 5, kan amtsrådet kræve betaling fra et andet amtsråd for personer, der ved beregning af kommunal udligning m.v. indgår i folketallet i den anden amtskommune.

- e) Gældende retsstilling for færingere med ophold/bopæl i Danmark.

Der skelnes ikke i lovgivningen mellem danskere og udlændinge, bortset fra loven om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl., jf ovenfor under d).

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

For så vidt angår almen voksenuddannelse, undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge samt specialundervisning for voksne gælder bopælskriteriet, mens dette ikke er krav for så vidt angår forberedende voksenundervisning, jf. ovenfor under d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Statsborgerskabet har ikke betydning i relation til undervisningen, bortset fra lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl. og sprogcentre. Bekendtgørelsen om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m. fl. og sprogcentre vil i givet fald skulle ændres, men det vil ikke få praktisk betydning for færing, der bor her i landet.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Se ovenfor.

- i) Sammenfatning.

Bortset fra lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og sprogcentre har statsborgerskabet ikke betydning i relation til at modtage undervisning. Bekendtgørelsen om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og sprogcentre vil i givet fald skulle ændres, men det vil ikke få praktisk betydning for færing, der bor her i landet.

VI. Uddannelsesstøtte og lignende.

- a) Retsområde.

Statens Uddannelsesstøtte (SU), støtte til voksenuddannelse (VUS), befodringsrabat til studerende ved videregående uddannelser.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

- Lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 558 af 31. juli 1998 (SU-loven).
- Bekendtgørelse nr. 715 af 6. september 1999 om statens uddannelsesstøtte (SU-bekendtgørelsen).

- Som opfølgning på regeringens handlingsplan “Bedre integration - en samlet handlingsplan” bliver SU-bekendtgørelsen i øvrigt ændret med virkning fra den 1. august 2000, så udenlandske statsborgere, der er omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark, sidestilles i støttedmæssige henseende med danske statsborgere.
- Lov om støtte til voksenuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 20. december 1995, som ændret ved lov nr. 1123 af 29. december 1999.
- Bekendtgørelse nr. 1170 af 29. december 1999 om støtte til voksenuddannelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 251 af 7. april 2000.
- Ovennævnte lov om støtte til voksenuddannelse ophæves den 1. januar 2001. Lov nr. 490 af 31. maj 2000 om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) træder i kraft s.d.
- Lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 541 af 16. juni 2000.
- Bekendtgørelse nr. 540 af 16. juni 2000 om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser.

De nævnte love og bekendtgørelser gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Ingen.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Efter Undervisningsministeriets opfattelse indebærer EU-traktatens art. 12, jf. art 149 og 150 ikke et generelt forbud mod at diskriminere mellem egne statsborgere og statsborgere fra andre EU-lande m.h.t. uddannelsesstøtte.

- EØS-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at uddannelsesstøtte ligesom uddannelse falder uden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

Efter § 2, stk. 2, nr. 1, i SU-loven, er det som udgangspunkt en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende er dansk statsborger.

Færing og grønlandere er berettiget til SU på samme vilkår som andre danske statsborgere. Det gælder såvel til uddannelse i Danmark som i udlandet.

Der gives på samme betingelser som til danske statsborgere SU og VUS til uddannelsessøgende, der ikke er danske statsborgere, efter de forpligtelser, der følger af EU-retten og EØS-aftalen.

Studerende på videregående uddannelser har ret til befodringsrabat i det omfang, de opfylder betingelserne for at få SU til uddannelsen, herunder at de er danske statsborgere eller i SU-mæssig henseende ligestillet med danske statsborgere.

- e) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl i Danmark.

Som danske statsborgere har færing ret til SU og VUS, når de almindelige støttebetingelser er opfyldt.

- f) Gældende retsstilling for færing med ophold/bopæl på Færøerne.

Denne persongruppe kan på lige fod med andre danskere få dansk uddannelsesstøtte til uddannelse i Danmark og i udlandet, men ikke til uddannelse på Færøerne.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

- Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde.

Ingen betydning.

- Færøerne tilslutter sig EØS-samarbejdet.

Statsborgere fra de øvrige EU-lande og fra EØS-landene kan også få støtte efter samme regler som danske statsborgere, i det omfang det følger af EU-retten. Det betyder, at børn af statsborgere fra disse lande kan få SU, hvis deres forældre enten er eller har været beskæftiget som lønmodtagere i Danmark eller udøver eller har udøvet virksomhed her i landet i henhold til fællesskabernes regler om etableringsret og udveksling af tjenesteydelser. Det er dog en betingelse, at børnene er kommet til Danmark i forbindelse med forældrenes virksomhed her i landet og fortsat bor her, samt at forældrene sørger for barnets underhold, indtil de søger SU.

Der kan under visse betingelser gives støtte til statsborgere fra EU- og EØS-lande, der begynder på en erhvervskvalificerende uddannelse i forlængelse af beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed i Danmark.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der henvises til fremstillingen ovenfor under pkt. g), hvoraf det fremgår, at støtte forudsætter bopæl (som udgangspunkt i en vis periode) i Danmark. Ved færøsk suverænitet må det dog formodes, at de nuværende regler om støtte til studier i udlandet bliver udvidet til også at omfatte studier på Færøerne. Færøske statsborgere vil kunne få sådan støtte, for så vidt Færøerne er med-

lem af EØS-samarbejdet, og den færøske statsborger eller hans forældre har udøvet erhverv her i landet, jf. nærmere ovenfor under pkt. g).

- i) Sammenfatning.

Færingers vil i vidt omfang umiddelbart miste retten til befodringsrabat og til uddannelsesstøtte.

De vil skulle opfylde de i SU-bekendtgørelsens fastsatte betingelser for at få SU på lige fod med danske statsborgere. Det drejer sig i hovedtræk om ophold og erhvervsarbejde i Danmark af en vis varighed, forinden der kan opnås SU.

Der blev i 1998 tildelt 42,2 mio. kr. i SU-støtte til 1.159 færingers.

VII. Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

- a) Retsområde.

Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Særanliggende.

- c) Det gældende regelgrundlag.

- Dansk lovgivning m.v.

Lov nr. 484 af 31. maj 2000 om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser. Loven træder i kraft den 1. august 2000 og har virkning for ydelse af støtte fra den 1. januar 2001. Loven gælder ikke for Færøerne.

- Aftaler m.v. mellem Danmark og Færøerne.

Der er ingen aftaler mellem Danmark og Færøerne om retsstillingen i Danmark for færingers.

- Nordiske aftaler m.v.

Ingen.

- EU-retlig regulering.

Undervisningsministeriet har lagt til grund, at EU-traktatens art. 12, jf. art. 150, ikke indebærer et forbud mod at diskriminere mellem egne statsborgere og statsborgere fra andre EU-lande m.h.t. en ydelse som specialpædagogisk støtte.

- EØS-retlig regulering.

Uddannelse, herunder handicapkompenserende støtte, falder formentlig ikke inden for EØS-aftalens anvendelsesområde.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. efter de gældende regler.

I henhold til lovens § 2, stk. 1, nr. 3, er det en støttebetingelse, at den studerende har dansk statsborgerskab, at den studerende efter international overenskomst har ret til støtte på lige fod med danske statsborgere eller i støttemæssig henseende ved uddannelser i Danmark ligestilles med danske statsborgere efter undervisningsministerens bestemmelse.

Reglerne om ligestilling med danske statsborgere i relation til specialpædagogisk støtte er endnu ikke fastsat, men det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (Lovforslag nr. 249 folketingsåret 1999-2000), at der vil blive taget udgangspunkt i SU-betingelserne, dog således at der vil blive taget højde for, at handicappede udlændinge kan have vanskeligt ved at opfylde betingelser om arbejde her i landet.

- e) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl i Danmark.

Der henvises til pkt. d).

- f) Gældende retsstilling for færinger med ophold/bopæl på Færøerne.

Der henvises til pkt. d).

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der henvises til pkt. d).

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold/bopæl på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der henvises til pkt. d).

- i) Sammenfatning.

Reglerne om ligestilling med danske statsborgere i relation til specialpædagogisk støtte er endnu ikke fastsat, men der vil blive taget udgangspunkt i SU-betingelserne, dog således at der vil blive taget højde for, at handicappede udlændinge kan have vanskeligt ved at opfylde betingelser om arbejde her i landet.

S. Økonomiministeriet.

I. Indskyder- og Investorgarantiordningen.

- a) Retsområde.

Indskyder- og investorgarantiordningen.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

Dansk lovgivning m.v.

Lov om Indskyder- og investorgarantifonden.

- EU-retlig regulering.

Direktiverne 1994/19 om indskudsgarantiordninger og 1997/9 om investorgarantiordninger

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. for de gældende regler.

Ordningen gælder for indskud m.v. op til en vis grænse i danske og færøske institutter, herunder filialer fra institutter i tredjelande, samt filialer af institutter fra lande inden for EU og EØS, som har tilsluttet sig den danske ordning som supplement til hjemlandets ordning. Der er ikke krav til indskydernes nationalitet.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Samme status som danskere.

- f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Samme status som danskere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ved suverænitet vil indskud m.v. i færøske institutter ikke være dækket af ordningen. Indskud i danske bankers filialer på Færøerne vil være dækket, medmindre de er omfattet af en eventuel færøsk garantiordning.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Ved suverænitet vil indskud m.v. i færøske institutter ikke være dækket af ordningen. Indskud i danske bankers filialer på Færøerne vil være dækket, medmindre de er omfattet af en eventuel færøsk garantiordning.

- i) Sammenfatning.

Indskud m.v. i færøske institutter vil ved suverænitet ikke være dækket af indskyder- og investor-garantiordningen.

II. Besættelse af ledende stillinger i den finansielle sektor.

- a) Retsområde.

Besættelse af ledende stillinger i den finansielle sektor.

- b) Særanliggende eller fællesanliggende?

Fællesanliggende.

- c) Det gældende retsgrundlag.

Bl.a. lov om banker og sparekasser m.v.

- d) Betydningen af statsborgerskab m.v. for de gældende regler.

Ved besættelse af stillinger som direktør eller bestyrelsesmedlemmer for banker og sparekasser m.v. er der krav om bopæl i Danmark.

- e) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl i Danmark.

Samme status som danskere.

-f) Gældende retsstilling for færingers med ophold/bopæl på Færøerne.

Samme status som danskere.

- g) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold i Danmark, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Samme status som danskere.

- h) Retsstillingen for færøske statsborgere med ophold på Færøerne, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Der kræves i givet fald en undtagelse fra økonomiministeren om bopælskravet.

- i) Sammenfatning.

Suverænitet vil betyde, at en færing med bopæl på Færøerne kun kan indgå i direktion eller bestyrelse for en dansk bank m.v. efter dispensation fra økonomiministeren.

T. Sammenfatning.

- På en række retsområder stiller dansk lovgivning krav om dansk statsborgerskab som betingelse for opnåelse af rettigheder eller retspositioner m.v.

Lidt forenklet kan disse retsområder opdeles i to:

I visse tilfælde gælder kravet om dansk statsborgerskab ubetinget. Det indebærer, at den pågældende retsposition under ingen omstændigheder kan opnås af andre end danske statsborgere.

Som eksempler herpå kan nævnes reglerne om valgret/valgbarhed til Folketinget (pkt. G.III) og reglerne om absolut forbud mod udlevering af danske statsborgere til andre end de nordiske lande (pkt. H.II).

I andre tilfælde gælder kravet om dansk statsborgerskab som et udgangspunkt. Heri ligger, at også personer, der ikke har dansk statsborgerskab, kan opnå de pågældende rettigheder m.v., men kun under visse nærmere angivne omstændigheder. Der kan f.eks. være tale om, at ophold eller bopæl her i landet (eventuelt i en vis periode) kan ”erstatte” dansk statsborgerskab, eller at der i konkrete tilfælde kan meddeles dispensation fra kravet om statsborgerskab

Som eksempler på sådanne ”modificerede” krav om dansk statsborgerskab kan nævnes reglerne om erhvervelse af landbrugsejendomme (pkt. K.IV), ydelser efter lov om social pension (pkt. N.V), vedvarende hjælp efter lov om aktiv socialpolitik (pkt. N.VI), Statens Uddannelsesstøtte (pkt. R.VI), Ph.D-stipendier (pkt. E.II), skibsregistrering (pkt. C.III), autorisation som revisor, ejendomsmægler, dispachør og tolk (pkt. C.VI) og brug af Udenrigsministeriets konsulære bistand i udlandet (pkt. Q.I). Endvidere kræver f.eks. optagelse på Kunstakademiets Arkitektskole, Arkitektskolen i Århus, Konservatorskolen og Danmarks Biblioteksskole som udgangspunkt dansk statsborgerskab (pkt. J.II).

- Danmarks forpligtelser efter EF- og EØS-retten indebærer, at lovgivningen på en række områder sidestiller personer med statsborgerskab (eller bopæl) i andre EU-lande med danske statsborgere.
- Danmarks deltagelse i det nordiske samarbejde indebærer, at personer med statsborgerskab (eller bopæl) i andre nordiske lande i en række tilfælde har en særligt gunstig retsstilling i Danmark i forhold til andre udlændinge. Det gælder f.eks. inden for social- og sundhedsområdet (jf. pkt. N og O). Den praktiske betydning af disse regler skal dog ses i lyset af, at alle

nordiske lande er deltagere i EU- eller EØS-samarbejdet og derfor omfattet af de regler om ligestilling med danske statsborgere m.v., der gælder her.

- Der er på en række områder indgået aftaler mellem Færøerne og Danmark, hvorefter færinger har en særligt gunstig retsstilling i Danmark.

Det gælder f.eks. med hensyn til arbejdsløshedsforsikring og efterløn, hvor der er fastsat særligt lempelige regler om medregning af beskæftigelses- og forsikringsperioder for færinger, som ønsker at optjene ret til arbejdsløshedsforsikring eller efterløn i Danmark (jf. pkt. A). Endvidere kan som eksempel nævnes aftalerne om færingers adgang til behandling på danske sygehuse (jf. pkt. O.I) og aftalerne om gensidig anerkendelse af eksaminer, der giver adgang til udstedelse af sønæringsbevis, og af danske og færøske sønæringsbeviser (jf. pkt. C.II).

- Det kan endvidere konstateres, at kriterierne for modtagelse af ydelser m.v. efter dansk lovgivning i en række tilfælde ikke er knyttet til dansk statsborgerskab, men til det forhold, at man har ophold eller bopæl i Danmark (eller har haft det i en vis periode). Det gælder f.eks. reglerne om arbejdsløshedsforsikring og efterløn m.v. (jf. pkt. A), reglerne om visse ydelser efter lov om aktiv socialpolitik og lov om social service (jf. pkt. N.I og VI), reglerne om sygehjælp m.v. (jf. pkt. O), og reglerne om buskørsel, godskørsel for fremmed regning eller taxikørsel (jf. pkt. T.I-III).
- Sammenfattende kan det siges, at det på en række områder umiddelbart vil indebære en forringelse af færingers retsstilling i Danmark, at de ikke længere er danske, men færøske statsborgere.

Omfanget af disse forringelser vil bl.a. bero på, hvorvidt de pågældende i stedet kan opfylde de "alternative" betingelser i form af bopæl m.v. (eventuelt i en vis periode), som er fastsat i lovgivningen. Om retten til at tage ophold/bopæl i Danmark henvises i den forbindelse til pkt. G.I.

Endvidere vil der i nogle tilfælde opstå nye spørgsmål om betaling for ydelser, som stilles til rådighed for færinger, jf. f.eks. pkt. R.IV om kompensationsordningen for så vidt angår vide-regående uddannelser.

Et særligt spørgsmål vil være, i hvilket omfang aftaler mellem Færøerne og Danmark – der generelt må ses i lyset af, at Færøerne er en del af riget, og at færinger er danske statsborgere – kan opretholdes, hvis Færøerne bliver en suveræn stat med eget statsborgerskab.

Det vil i øvrigt have betydning, om et suverænt Færøerne tilslutter sig det nordiske samarbejde (således at færøske statsborgere får de rettigheder m.v. i Danmark, der følger af at være statsborger i et andet nordisk land), og om Færøerne indtræder i EØS-samarbejdet (således at færøske statsborgere får de rettigheder m.v. i Danmark, der følger af at være statsborger i et EØS-land).

Det vil således generelt set være en fordel for færinger med ophold m.v. i Danmark, såfremt et suverænt Færøerne tilslutter sig de nævnte samarbejder.